ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο πενταμελές τμήμα)

της 17ης Ιουλίου 2014*

«Κρατικές ενισχύσεις — Αναδιάρθρωση της WestLB — Ενισχύσεις για την άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας κράτους μέλους — Άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ — Απόφαση κηρύσσουσα την ενίσχυση συμβατή με την κοινή αγορά υπό ορισμένες προϋποθέσεις — Προσφυγή ακυρώσεως — Ατομικός επηρεασμός — Έννομο συμφέρον — Παραδεκτό — Συλλογικότητα — Υποχρέωση αιτιολογήσεως — Κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων — Αναλογικότητα — Αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων — Άρθρο 295 ΕΚ — Άρθρο 7, παράγραφος 4, του κανονισμού (ΕΚ) 659/1999»

Στην υπόθεση Τ-457/09,

Westfälisch-Lippischer Sparkassen- und Giroverband, με έδρα το Münster (Γερμανία), εκπροσωπούμενη αρχικώς από τους A. Rosenfeld και I. Liebach, στη συνέχεια, από τους A. Rosenfeld και O. Corzilius, δικηγόρους,

προσφεύγουσα,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης αρχικώς από τους L. Flynn, K. Gross και B. Martenczuk, στη συνέχεια, από τους L. Flynn, B. Martenczuk και T. Maxian Rusche,

καθής,

με αντικείμενο αίτημα ακυρώσεως της αποφάσεως 2009/971/ΕΚ της Επιτροπής, της 12ης Μαΐου 2009, σχετικά με την κρατική ενίσχυση C 43/08 (πρώην N 390/08) την οποία σκοπεύει να χορηγήσει η Γερμανία για την αναδιάρθρωση της WestLB AG (ΕΕ L 345, σ. 1),

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους H. Kanninen (εισηγητή), πρόεδρο, I. Pelikánová, E. Buttigieg, A. M. Collins και S. Gervasoni, δικαστές,

γραμματέας: T. Weiler, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 6ης Δεκεμβρίου 2013,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

Απόφαση

Τα πραγματικά περιστατικά

1. *Δικαιούχος*

1 Κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, η WestLB AG ήταν εμπορική τράπεζα, διεθνώς δραστηριοποιούμενη, με έδρα στο γερμανικό ομόσπονδο κράτος (Land) της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας (στο εξής: ομόσπονδο κράτος NRW). Με σύνολο ισολογισμού 286,5 δισεκατομμύρια ευρώ (στις 31 Δεκεμβρίου 2007), συγκαταλεγόταν μεταξύ των κύριων παρόχων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών στη Γερμανία. Ως κεντρική τράπεζα των ταμιευτηρίων του ομόσπονδου κράτους NRW και του ομόσπονδου κράτους του Βραδεμβούργου (Γερμανία), εξασφάλιζε τον σύνδεσμο μεταξύ αυτών των τραπεζικών ιδρυμάτων και των διεθνών χρηματαγορών. Η WestLB προσέφερε το πλήρες πακέτο προϊόντων και υπηρεσιών μιας τράπεζας γενικών εργασιών.

2 Οι μέτοχοι της WestLB (στο εξής: μέτοχοι) ήταν, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, πρώτον, η προσφεύγουσα, ήτοι η Westfälisch Lippischer Sparkassen- und Giroverband, δεύτερον, η Rheinischer Sparkassen- und Giroverband, τρίτον, το ομόσπονδο κράτος NRW, τέταρτον, η Landschaftsverband Westfalen-Lippe, και, πέμπτον, η Landschaftsverband Rheinland.

3 Η προσφεύγουσα και η Rheinischer Sparkassen- und Giroverband είναι δύο ενώσεις ταμιευτηρίων, αντιστοίχως, της περιοχής της Westphalie-Lippe (Γερμανία) και της περιοχής της Ρηνανίας (Γερμανία) και, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, κατείχαν έκαστη ποσοστό 25,03 % του κεφαλαίου της WestLB. Ως προς το ομόσπονδο κράτος NRW, το κράτος αυτό κατείχε το 37,4 % του κεφαλαίου αυτού. Τέλος, η Landschaftsverband Westfalen-Lippe και η Landschaftsverband Rheinland είναι δύο ενώσεις δήμων, αντιστοίχως, της περιοχής της Westphalie-Lippe και της περιοχής της Ρηνανίας και κατείχαν έκαστη 6,09 % του εν λόγω κεφαλαίου.

2. *Τα χρηματοοικονομικά προβλήματα της WestLB και η κοινοποίηση του μηχανισμού επισφαλούς τράπεζας*

4 Από τα μέσα του 2007, η αξία χαρτοφυλακίου δομημένων επενδύσεων της WestLB, ονομαστικής αξίας 23 δισεκατομμυρίων ευρώ, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνονταν ενυπόθηκα στεγαστικά δάνεια υψηλού κινδύνου (subprimes) (στο εξής: χαρτοφυλάκιο 23 δισεκατομμυρίων ευρώ), έβαινε μειούμενη. Δεδομένου ότι δεν κατόρθωσε να αναχρηματοδοτήσει το χαρτοφυλάκιο αυτό στην αγορά, η WestLB υποχρεώθηκε να το ενοποιήσει στον ισολογισμό της καταγράφοντας σημαντικές απώλειες.

5 Στις 20 Ιανουαρίου 2008, κατά τη διάρκεια έκτακτης συνεδριάσεως, οι μέτοχοι αποφάσισαν, αφενός, να εισφέρουν έως 2 δισεκατομμύρια ευρώ στη WestLB ώστε να αντισταθμίσουν τις αναμενόμενες απώλειες για το έτος 2007 και τις προσωρινές λογιστικές απομειώσεις και, αφετέρου, να καταρτίσει η WestLB σχέδια αναδιαρθρώσεως και να διαπραγματευτεί ενδεχόμενη συγχώνευση με την Landesbank (κεντρική τράπεζα ομόσπονδου κράτους) των γερμανικών ομόσπονδων κρατών (Länder) Hesse και Thuringue (στο εξής: Helaba).

6 Στις 7 Φεβρουαρίου 2008 η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ενημέρωσε την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ότι, ελλείψει μέτρων στηρίξεως, η WestLB κινδύνευε να έχει κεφάλαιο κάτω των νομίμων απαιτήσεων κεφαλαίου στις 31 Μαρτίου 2008.

7 Στις 8 Φεβρουαρίου 2008 οι μέτοχοι κατέληξαν σε συμφωνία αποκαλούμενη «έγγραφο επί των βασικών σημείων» (Eckpunktepapier). Η συμφωνία αυτή προέβλεπε ένα μέτρο το οποίο αντικαθιστούσε τα προβλεφθέντα στις 20 Ιανουαρίου 2008 μέτρα, ήτοι την εφαρμογή ενός μηχανισμού επισφαλούς τράπεζας (στο εξής: μηχανισμός επισφαλούς τράπεζας) με σκοπό να

προστατευθεί η WestLB από τους προκαλούμενους από το χαρτοφυλάκιο των 23 δισεκατομμυρίων ευρώ κινδύνους. Την ίδια ημέρα, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ενημέρωσε την Επιτροπή σχετικά με την ύπαρξη της συμφωνίας, η οποία κοινοποιήθηκε στις 27 Μαρτίου 2008.

8 Στις 31 Μαρτίου 2008 οι μέτοχοι ενέκριναν τη θέση σε εφαρμογή του μηχανισμού επισφαλούς τράπεζας, υπό τον όρο της εγκρίσεώς του από το τοπικό κοινοβούλιο του ομόσπονδου κράτους NRW.

3. *Περιγραφή του μηχανισμού επισφαλούς τράπεζας*

9 Η εφαρμογή του μηχανισμού επισφαλούς τράπεζας περιελάμβανε την πώληση, με ισχύ από 31 Μαρτίου 2008, του χαρτοφυλακίου των 23 δισεκατομμυρίων ευρώ, στην ονομαστική αξία του, σε εταιρία ειδικού σκοπού με έδρα στην Ιρλανδία, την Phœnix Light SF Ltd (στο εξής: Phœnix Light). Η εταιρία αυτή όφειλε να συνεχίσει την αναχρηματοδότηση του εν λόγω χαρτοφυλακίου.

10 Προκειμένου να καλύψει την τιμή πωλήσεως, η Phœnix Light εξέδωσε ομολογίες ονομαστικής αξίας 23 δισεκατομμυρίων ευρώ. Η έκδοσή τους πραγματοποιήθηκε σε δύο δόσεις. Η πρώτη δόση απαρτιζόταν από κύριους τίτλους (στο εξής: senior notes), συνολικής ονομαστικής αξίας 18 δισεκατομμυρίων ευρώ. Η δεύτερη δόση απαρτιζόταν από χρεόγραφα ιδίων κεφαλαίων, τα οποία κινδυνεύουν περισσότερο σε περίπτωση υπερημερίας πληρωμών όσον αφορά τα μεταβιβασθέντα στοιχεία ενεργητικού (στο εξής: junior notes), συνολικής ονομαστικής αξίας 5 δισεκατομμυρίων ευρώ.

11 Το ομόσπονδο κράτος NRW ενήργησε ως εγγυητής της εξοφλήσεως του συνολικού κεφαλαίου που κάλυπταν τα junior notes έναντι των κατόχων τους. Κατά την Eckpunktepapier, ήταν δυνατό να απαιτηθεί από τους τέσσερις μετόχους αντιστάθμιση αναλόγως της συμμετοχής τους στη WestLB για κάθε εξόφληση πραγματοποιούμενη δυνάμει της συσταθείσας εγγυήσεως έναντι κινδύνου (στο εξής: επίδικη εγγύηση), με ανώτατο όριο τα 2 δισεκατομμύρια ευρώ. Σε περίπτωση εγέρσεως περαιτέρω αξιώσεως ύψους 3 δισεκατομμυρίων ευρώ, το ομόσπονδο κράτος NRW μπορούσε να απαιτήσει από τους μετόχους αυτούς να του μεταβιβάσουν αντίστοιχο αριθμό των μετοχών τους στη WestLB. Οι μέτοχοι μπορούσαν, επίσης, να συμφωνήσουν αντιστάθμιση έναντι ποσού τοις μετρητοίς.

12 Η Phœnix Light όφειλε να καταβάλει ετησίως προμήθεια έναντι της επίδικης εγγυήσεως. Όφειλε, επίσης, να καταβάλει ανταμοιβή στους κατόχους των χρεογράφων. Η κάλυψη των εξόδων αυτών, καθώς και των διοικητικών εξόδων για τον μηχανισμό επισφαλούς τράπεζας, διασφαλιζόταν από την ανταμοιβή των τίτλων που είχαν μεταβιβαστεί στη Phœnix Light.

13 Ακολούθως, η WestLB αγόρασε τα junior notes, και τούτο για δύο λόγους. Αφενός, καθόσον τα εν λόγω χρεόγραφα ήταν εξασφαλισμένα μέσω εγγυήσεως του ομόσπονδου κράτους NRW, οι ορκωτοί λογιστές της WestLB έκριναν ότι, αντίθετα με το χαρτοφυλάκιο των 23 δισεκατομμυρίων ευρώ, δεν ήταν αναγκαίο να διορθωθεί η αξία τους προς τα κάτω. Αφετέρου, τα junior notes μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τη διασφάλιση των πόρων που απαιτούνταν για την αγορά τους.

14 Η WestLB αγόρασε επίσης και τα senior notes.

4. *Συμπληρωματική κοινοποίηση*

15 Στις 11 Απριλίου 2008 η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας απηύθυνε στην Επιτροπή συμπληρωματική κοινοποίηση σχετικά με τον μηχανισμό επισφαλούς τράπεζας. Επισήμανε ότι, κατόπιν της εγκρίσεως του τοπικού κοινοβουλίου του ομόσπονδου κράτους NRW, ο μηχανισμός αυτός είχε τεθεί σε ισχύ και, αναγνωρίζοντας ότι η υλοποίησή του συνεπαγόταν τη χορήγηση κρατικής ενισχύσεως, ζήτησε την άμεση έγκρισή του ως ενίσχυση διασώσεως. Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας δεσμεύθηκε να υποβάλει στην Επιτροπή, εντός εξάμηνης προθεσμίας, λήγουσας στις 8 Αυγούστου 2008, είτε σχέδιο αναδιαρθρώσεως της WestLB είτε απόδειξη της πλήρους παύσεως της

ισχύος της επίδικης εγγυήσεως. Ανέφερε ότι, στη δεύτερη περίπτωση, η WestLB θα όφειλε να επιστρέψει τις ενδεχομένως ληφθείσες «δόσεις», ενώ θα ακυρώνονταν και όλες οι οικονομικές συνέπειες της εγγυήσεως.

5. *Έγκριση της επίδικης εγγυήσεως για διάστημα έξι μηνών*

16 Στις 30 Απριλίου 2008, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση C(2008) 1628 τελικό, σχετικά με τον μηχανισμό επισφαλούς τράπεζας που δημιουργήθηκε από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας υπέρ της WestLB (ενίσχυση NN 25/2008, πρώην CP 15/08) (στο εξής: προσωρινή απόφαση).

17 Με την απόφαση αυτή, πρώτον, η Επιτροπή έκρινε ότι η επίδικη εγγύηση συνιστούσε κρατική ενίσχυση υπό την έννοια του άρθρου 87 ΕΚ (αιτιολογικές σκέψεις 28 έως 39 της προσωρινής αποφάσεως).

18 Δεύτερον, η Επιτροπή παρατήρησε ότι η αναφερόμενη στην προηγούμενη σκέψη ενίσχυση δεν απέβλεπε στην άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας κράτους μέλους. Ως εκ τούτου, δεν μπορούσε να θεωρηθεί συμβατή με την κοινή αγορά δυνάμει του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ. Πάντως, αφού εξέτασε την ενίσχυση υπό το πρίσμα των κοινοτικών κατευθυντηρίων γραμμών όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (ΕΕ 2004, C 244, σ. 2, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση), η Επιτροπή έκρινε ότι μπορούσε να εγκριθεί δυνάμει του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ (αιτιολογικές σκέψεις 41 έως 58 της προσωρινής αποφάσεως).

19 Η Επιτροπή επισήμανε συναφώς, πρώτον, ότι η WestLB συνιστούσε προβληματική επιχείρηση υπό την έννοια των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση. Η Επιτροπή παρατήρησε ότι, αν δεν χορηγούνταν η επίδικη εγγύηση, αφενός, η WestLB δεν θα μπορούσε να τηρήσει τις νόμιμες απαιτήσεις κεφαλαιοποιήσεως και, αφετέρου, η πιστοληπτική ικανότητά της θα υποβαθμιζόταν οπότε θα καθίστατο δυσχερής η αναχρηματοδότησή της και θα προκαλούνταν πρόσθετες απώλειες δυνάμενες να οδηγήσουν σε παύση των μεσοπρόθεσμων δραστηριοτήτων της (αιτιολογικές σκέψεις 44 και 45 της προσωρινής αποφάσεως).

20 Η Επιτροπή επισήμανε, δεύτερον, ότι η επίδικη εγγύηση ισοδυναμούσε με «δάνειο κεφαλαίου» το οποίο επέτρεπε στη WestLB να ικανοποιήσει τις νόμιμες απαιτήσεις κεφαλαιοποιήσεως και, ως εκ τούτου, να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Η Επιτροπή σημείωσε ότι η εγγύηση αυτή συμμορφωνόταν προς τους περιορισμούς που προβλέπουν οι κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, στο μέτρο που, αφενός, είχε συσταθεί για διάστημα έξι μηνών και μπορούσε να ανακληθεί και, αφετέρου, το στοιχείο της ενισχύσεως που τη χαρακτήριζε περιοριζόταν στο ελάχιστο αναγκαίο ώστε να διασφαλίσει τη συνέχεια της δραστηριότητάς της (αιτιολογικές σκέψεις 47 έως 49, 52, 54 και 55 της προσωρινής αποφάσεως).

21 Η Επιτροπή ανέφερε, τρίτον, ότι η χορηγηθείσα ενίσχυση μπορούσε να δικαιολογηθεί από σοβαρούς κοινωνικούς λόγους, δεν είχε ανεπίτρεπτα αρνητικές συνέπειες και ήταν η πρώτη ενίσχυση διασώσεως ή αναδιαρθρώσεως που λάμβανε η WestLB κατά τα τελευταία δέκα έτη, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση (αιτιολογικές σκέψεις 56 και 57 της προσωρινής αποφάσεως).

22 Στο διατακτικό της προσωρινής αποφάσεως, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η επίδικη εγγύηση συνιστούσε κρατική ενίσχυση δυνάμει του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ, τεθείσα σε εφαρμογή κατά παράβαση του άρθρου 88, παράγραφος 3, ΕΚ και συμβατή με την κοινή αγορά δυνάμει του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ. Ανέφερε ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας όφειλε να της κοινοποιήσει, το αργότερο έως την 8η Αυγούστου 2008, είτε σχέδιο αναδιαρθρώσεως της WestLB είτε απόδειξη της πλήρους παύσεως της ισχύος της επίδικης εγγυήσεως.

Η Επιτροπή επισήμανε ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας αναλάμβανε τη δέσμευση, στη δεύτερη περίπτωση, να ακυρώσει την «υπάρχουσα συμφωνία μεταξύ του ομόσπονδου κράτους NRW και της Phœnix Light» σχετικά με την επίδικη εγγύηση. Ως εκ τούτου, η WestLB όφειλε να επιστρέψει τις ληφθείσες δυνάμει της εν λόγω συμφωνίας δόσεις.

23 Τέλος, η Επιτροπή ενέκρινε την επίμαχη ενίσχυση έως τις 8 Αυγούστου 2008 και ανέφερε ότι, σε περίπτωση που η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας της κοινοποιούσε αξιόπιστο σχέδιο αναδιαρθρώσεως, η έγκριση καταρχήν θα παρατεινόταν έως τη λήψη τελικής αποφάσεως επί του σχεδίου αυτού.

6. *Κοινοποίηση και εξέταση της παρατάσεως του μηχανισμού επισφαλούς τράπεζας*

24 Η Επιτροπή, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η WestLB και οι μέτοχοι είχαν τακτικές επαφές προκειμένου να καταρτίσουν σχέδιο αναδιαρθρώσεως. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, στο πλαίσιο της συναντήσεως με τη WestLB και τους μετόχους, στις 15 Ιουλίου 2008, αναφέρθηκε στα κριτήρια από τα οποία, κατά την κρίση της, ήταν εξαρτημένη η έγκρισή του, ήτοι το σχέδιο αυτό θα έπρεπε να καθιστά δυνατή, εντός ορισμένων δεσμευτικών προθεσμιών, τη μείωση κατά 50 % του συνόλου του ισολογισμού της WestLB καθώς και την αλλαγή της ιδιοκτησιακής δομής της.

25 Με έγγραφο της 8ης Αυγούστου 2008, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας κοινοποίησε στην Επιτροπή την πρόθεσή της να μετατρέψει τον μηχανισμό επισφαλούς τράπεζας σε μόνιμο μηχανισμό. Η κοινοποίηση συνοδευόταν από σχέδιο αναδιαρθρώσεως της WestLB (στο εξής: αρχικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως) και από συμφωνία των μετόχων αποκαλούμενη «συμφωνία επί των βασικών σημείων» (Eckpunktevereinbarung).

26 Το αρχικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως προέβλεπε, μεταξύ άλλων, σημαντικά μέτρα μειώσεως του ισολογισμού, καθώς και των δραστηριοτήτων, της WestLB καθώς και αλλαγή της ιδιοκτησιακής δομής της κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται ότι οι μέτοχοι δεν θα κατείχαν πλέον τον πλειοψηφικό έλεγχο την 30ή Σεπτεμβρίου 2009 (οι μέτοχοι και η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας δεσμεύθηκαν να ενημερώσουν επακριβέστερα την Επιτροπή προ της 31ης Δεκεμβρίου 2008).

27 Στην Eckpunktevereinbarung, οι μέτοχοι δεσμεύθηκαν να ανεύρουν λύσεις όσον αφορά τις δυσχέρειες της WestLB, συμβατές με μια βιώσιμη μεταρρύθμιση του κλάδου των γερμανικών κεντρικών τραπεζών ομόσπονδων κρατών. Ανέφεραν ότι σκοπός τους ήταν να υποβάλουν στην Επιτροπή, προ της 31ης Δεκεμβρίου 2008, αναθεωρημένο σχέδιο αναδιαρθρώσεως, με μέτρα μειώσεως τα οποία θα έβαιναν πέραν του αρχικού σχεδίου αναδιαρθρώσεως και θα λάμβαναν υπόψη την αλλαγή της ιδιοκτησιακής δομής.

28 Με έγγραφο της 1ης Οκτωβρίου 2008 το οποίο περιελάμβανε πρόσκληση για υποβολή παρατηρήσεων κατ' εφαρμογή του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ [Κρατική ενίσχυση — Γερμανία — Κρατική ενίσχυση C 43/08 (πρώην N 390/08) — WestLB] (ΕΕ C 322, σ. 16, στο εξής: απόφαση κινήσεως της διαδικασίας), η Επιτροπή κοινοποίησε στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας την απόφασή της να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας που προβλέπεται στο άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ (στο εξής: επίσημη διαδικασία έρευνας) αναφορικά με την «προστατευτική εγγύηση που διέθεσαν οι δημόσιοι φορείς στους οποίους ανήκει η WestLB AG, υπέρ της τελευταίας».

29 Κατ' αρχάς, η Επιτροπή επιβεβαίωσε τις εκτιμήσεις στις οποίες είχε προβεί με την προσωρινή απόφαση σχετικά με την ύπαρξη κρατικής ενισχύσεως (αιτιολογικές σκέψεις 34 και 35 της αποφάσεως κινήσεως της διαδικασίας) και με τη δυνατότητα εξετάσεως της συμβατότητάς της με την κοινή αγορά δυνάμει μόνον του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ. Έκρινε ότι η κρίση στην «αγορά των ενυπόθηκων στεγαστικών δανείων υψηλού κινδύνου (subprimes)» δεν είχε ακόμη οδηγήσει σε σοβαρή διαταραχή της οικονομίας υπό την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ (αιτιολογικές σκέψεις 43 και 45 της αποφάσεως κινήσεως της διαδικασίας). Η Επιτροπή παρατήρησε ότι, δεδομένου

ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας προτίθετο να μετατρέψει τον μηχανισμό επισφαλούς τράπεζας σε μόνιμο μηχανισμό, η επίμαχη ενίσχυση έπρεπε πλέον να εξετασθεί ως ενίσχυση αναδιαρθρώσεως (αιτιολογική σκέψη 33 της αποφάσεως κινήσεως της διαδικασίας).

30 Ακολούθως, η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες ως προς τη συμμόρφωση του αρχικού σχεδίου αναδιαρθρώσεως με τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση και επισήμανε ότι χρειαζόταν συμπληρωματικές πληροφορίες (αιτιολογική σκέψη 47 της αποφάσεως κινήσεως της διαδικασίας).

31 Παρατήρησε συναφώς ότι η WestLB δεν προτίθετο να εγκαταλείψει το επιχειρηματικό πρότυπό της, το οποίο είχε αποδειχθεί ανεπαρκές μακροπρόθεσμα. Επομένως, δραστικότερες τροποποιήσεις θα ήταν ενδεχομένως αναγκαίες ώστε να διασφαλισθεί η βιωσιμότητά της. Η Επιτροπή σημείωσε ότι οι δυσχέρειες της WestLB οφείλονταν κατά πάσα πιθανότητα στη σύνθεση της ιδιοκτησιακής δομής της και στα διαφορετικά συμφέροντα των μετόχων της, εξέφρασε δε αμφιβολίες ως προς τη δυνατότητα κατάλληλου στρατηγικού αναπροσανατολισμού ελλείψει λύσεως στα δομικά αυτά προβλήματα. Η Επιτροπή εκτίμησε θετικά το γεγονός ότι το αρχικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως προέβλεπε αλλαγή της ιδιοκτησιακής δομής, διότι τούτο θα μπορούσε να επιφέρει αλλαγές στο επιχειρηματικό πρότυπο της WestLB. Πάντως, καθόσον το σχέδιο δεν περιελάμβανε συγκεκριμένα μέτρα επί του σημείου αυτού, δεν ήταν δυνατό να προσδιορισθεί σε ποιον βαθμό θα συνεισέφερε στην αποκατάσταση της βιωσιμότητας αυτής της τράπεζας (αιτιολογικές σκέψεις 48 έως 50 της αποφάσεως κινήσεως της διαδικασίας).

32 Τέλος, η Επιτροπή κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, πράγμα που έπραξε μόνον η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, στις 24 Νοεμβρίου 2008.

33 Στις 16 Δεκεμβρίου 2008 η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ζήτησε να παραταθεί η ορισθείσα προθεσμία για την κοινοποίηση συγκεκριμένων μέτρων σχετικών με την αλλαγή της ιδιοκτησιακής δομής της WestLB. Η Επιτροπή παρέτεινε την προθεσμία αυτή έως τις 31 Μαρτίου 2009.

34 Κατά την προσφεύγουσα, στις 31 Μαρτίου 2009, κατά τη διάρκεια συναντήσεως με την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η Επιτροπή παρουσίασε έναν «χάρτη πορείας» με τις προϋποθέσεις που θα έπρεπε να ικανοποιηθούν, βάσει προδιαγεγραμμένου χρονοδιαγράμματος, ώστε να εγκριθεί ο μηχανισμός επισφαλούς τράπεζας ως μόνιμος μηχανισμός και ανέφερε ότι θα μπορούσε να εκδώσει αρνητική απόφαση στις 13 Μαΐου 2009.

35 Από τις 6 έως τις 8 Απριλίου 2009 η Επιτροπή πραγματοποίησε συζητήσεις με την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, τη WestLB και τους ιδιοκτήτες με αντικείμενο την αναδιάρθρωση της τράπεζας και τις αναγκαίες προϋποθέσεις ώστε να μην εκδοθεί αρνητική απόφαση.

36 Στις 30 Απριλίου 2009 η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας παρουσίασε ένα σχέδιο αναδιαρθρώσεως το οποίο ενσωμάτωνε ορισμένες τροποποιήσεις, συζητηθείσες με την Επιτροπή, ως προς το αρχικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως (στο εξής: οριστικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως.

37 Το σχέδιο αυτό προέβλεπε, καταρχάς, αλλαγή της ιδιοκτησιακής δομής της WestLB η οποία θα έπρεπε να ολοκληρωθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2008 (με τη μορφή επιστολής προθέσεων, για παράδειγμα). Η WestLB θα διατίθετο σε πώληση, είτε συνολικώς είτε μεμονωμένως, στο πλαίσιο διαδικασίας διαγωνισμού που θα έπρεπε να προκηρυχθεί έως τις 31 Αυγούστου 2010, κατά τρόπο ώστε η μεταβίβαση να μπορέσει να λάβει χώρα το αργότερο την 1η Ιανουαρίου 2012 υπό ορισμένες προϋποθέσεις.

38 Ακολούθως, προκειμένου να διευκολυνθεί η πώληση της WestLB, είχαν προβλεφθεί μέτρα εξορθολογισμού ώστε να μειωθούν οι δαπάνες και οι κίνδυνοι καθώς και επιχειρηματικός αναπροσανατολισμός, ήτοι το κλείσιμο σειράς εγκαταστάσεων και μείωση του ισολογισμού και των περιουσιακών στοιχείων σταθμισμένου κινδύνου αναλόγως των κινδύνων κατά 25 % στις 31 Μαρτίου 2010 και 50 % στα τέλη Μαρτίου 2011 σε σύγκριση με το 2007.

39 Τέλος, το επίμαχο σχέδιο προέβλεπε είτε την εκκαθάριση είτε τη μείωση πλήθους κλάδων δραστηριότητας της WestLB.

7. *Προσβαλλόμενη απόφαση*

40 Στις 12 Μαΐου 2009 η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση 2009/971/ΕΚ σχετικά με την κρατική ενίσχυση C 43/08 (πρώην N 390/08), την οποία σκοπεύει να χορηγήσει η Γερμανία για την αναδιάρθρωση της WestLB AG.

41 Με έγγραφο της 29ης Μαΐου 2009, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ενημέρωσε την Επιτροπή ότι, κατά την άποψή της, η απόφαση αυτή περιείχε σφάλματα και ανακρίβειες, ιδίως όσον αφορά την αιτιολογική σκέψη 41, η οποία είχε ως εξής:

«[…] Όλες οι αλλαγές στο [αρχικό] σχέδιο αναδιάρθρωσης εξετάστηκαν από την Επιτροπή, έγιναν δεκτές από την [Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας] και, στη συνέχεια, υπεβλήθησαν στην Επιτροπή στις 30 Απριλίου 2009 ως τροποποίηση του σχεδίου αναδιάρθρωσης. Τρεις από τους πέντε [μετόχους] της WestLB δεν έχουν, ωστόσο, επιβεβαιώσει επισήμως το τροποποιημένο σχέδιο. Για τον λόγο αυτό, το [οριστικό] σχέδιο αναδιάρθρωσης, αν και έγινε δεκτό από την [Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας] και τους [μετόχους], δεν μπορεί να θεωρηθεί δεσμευτικό. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι [μέτοχοι] δεν τηρούσαν τις προθεσμίες και ότι καθυστερούσαν τη διαδικασία. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή κρίνει απαραίτητη την έκδοση απόφασης υπό όρους.»

42 Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας υποστηρίζει ότι η προτελευταία πρόταση της εν λόγω αιτιολογικής σκέψεως ήταν ανακριβής στο μέτρο που «η παράταση της προθεσμίας είχε αιτιολογηθεί και εγκριθεί από την Επιτροπή».

43 Στις 10 Ιουνίου 2009 η Επιτροπή πρότεινε στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας να τροποποιήσει την προτελευταία πρόταση της εν λόγω αιτιολογικής σκέψεως, αναφέροντας ότι επρόκειτο για απλή διευκρίνιση, η οποία είχε ως εξής:

«Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι ιδιοκτήτες δεν ήταν σε θέση να τηρήσουν το αρχικό χρονοδιάγραμμα για το εγκεκριμένο σχέδιο αναδιάρθρωσης και ότι ο προσδιορισμός καταληκτικής ημερομηνίας από τα όργανα λήψης αποφάσεων καθυστερούσε τη διαδικασία.»

44 Δεδομένου ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, με έγγραφο της 22ας Ιουνίου 2009, συμφώνησε με τη νέα διατύπωση, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 28 Ιουλίου 2009, διορθωτικό της αποφάσεως 2009/971. Η Επιτροπή απέστειλε το διορθωτικό αυτό στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας συγχρόνως με την κατά τον τρόπο αυτό διορθωμένη έκδοση της αποφάσεως (ΕΕ L 345, σ. 1, στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).

45 Με την προσβαλλόμενη απόφαση, πρώτον, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι είχε ήδη κρίνει, με την προσωρινή απόφαση, ότι η υλοποίηση του μηχανισμού επισφαλούς τράπεζας περιελάμβανε τη χορήγηση κρατικής ενισχύσεως στη WestLB και παρατήρησε ότι το ύψος της ενισχύσεως αυτής, αφής

στιγμής ο μηχανισμός επισφαλούς τράπεζας μετατρεπόταν σε μόνιμο μηχανισμό, αντιστοιχούσε κατά πάσα πιθανότητα στην ονομαστική αξία (5 δισεκατομμυρίων ευρώ) της επίδικης εγγυήσεως (αιτιολογικές σκέψεις 52, 54 έως 58 και 60 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

46 Δεύτερον, η Επιτροπή έκρινε, αντίθετα απ' ό,τι με την προσωρινή απόφαση και με την απόφαση κινήσεως της διαδικασίας, ότι ήταν δυνατό να εξετάσει το συμβατό της επίμαχης ενισχύσεως με την κοινή αγορά δυνάμει του άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ.

47 Η Επιτροπή ανέφερε ότι η μεταστροφή αυτή οφειλόταν στο γεγονός ότι, μετά την έκδοση της αποφάσεως περί κινήσεως της διαδικασίας, είχε διαπιστώσει, με την ανακοίνωση για την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στα μέτρα που λήφθηκαν για τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς στο πλαίσιο της τρέχουσας παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης (ΕΕ 2008, C 270, σ. 8, στο εξής: ανακοίνωση για τα μέτρα που λήφθηκαν στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής κρίσης), με την ανακοίνωση με τίτλο «Η ανακεφαλαιοποίηση των χρηματοπιστωτικών οργανισμών στο πλαίσιο της τρέχουσας χρηματοπιστωτικής κρίσης: περιορισμός των ενισχύσεων στο ελάχιστο απαραίτητο και διασφαλίσεις έναντι αδικαιολόγητων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού» (ΕΕ 2009, C 10, σ. 2) και με την ανακοίνωση σχετικά με την αντιμετώπιση των απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων, ότι τα μέτρα στηρίξεως υπέρ των τραπεζών ήταν ικανά να άρουν τη σοβαρή διαταραχή που απειλεί τη γερμανική οικονομία (αιτιολογικές σκέψεις 61 και 62 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

48 Σε κάθε περίπτωση, η Επιτροπή υπογράμμισε ότι, όπως είχε εκθέσει στις μνημονευθείσες στην προηγούμενη σκέψη ανακοινώσεις, η συμβατότητα με την κοινή αγορά των ενισχύσεων που χορηγούνται στο πλαίσιο χρηματοπιστωτικής κρίσης έπρεπε να εκτιμηθεί με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, λαμβανομένων πάντοτε υπόψη των ιδιαιτεροτήτων μιας συστημικής κρίσης στις χρηματαγορές (αιτιολογική σκέψη 63 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

49 Τρίτον, η Επιτροπή εξέτασε τη συμβατότητα της ενισχύσεως με την κοινή αγορά. Η Επιτροπή επισήμανε ότι έπρεπε να εξετάσει, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, καταρχάς, αν επρόκειτο για σχέδιο αναδιαρθρώσεως δυνάμενο να αποκαταστήσει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της WestLB, ακολούθως, αν η ενίσχυση περιοριζόταν χρονικά και ποσοτικά στο απαιτούμενο ελάχιστο και αν η WestLB είχε σημαντική ίδια συμμετοχή στα έξοδα αναδιαρθρώσεως και, τέλος, αν η ενίσχυση προκαλούσε στρέβλωση του ανταγωνισμού κατά τρόπο αντίθετο προς το κοινό συμφέρον. Εξάλλου, η Επιτροπή υπενθύμισε ότι μπορούσε να επιβάλει όρους στη δικαιούχο (αιτιολογική σκέψη 65 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

50 Καταρχάς, η Επιτροπή εξέτασε συναφώς τα μέτρα που προέβλεπε το οριστικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα μέτρα αυτά ήταν σε θέση να αποκαταστήσουν τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της WestLB (αιτιολογικές σκέψεις 66 έως 75 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

51 Ακολούθως, η Επιτροπή έκρινε, αφενός, ότι η ίδια συμμετοχή της WestLB στα έξοδα αναδιαρθρώσεως ήταν ουσιαστική και αντιστοιχούσε στην ευρύτερη δυνατή συμμετοχή και, αφετέρου, ότι το ύψος της ενισχύσεως περιοριζόταν στο ελάχιστο αναγκαίο (αιτιολογικές σκέψεις 76 και 79 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

52 Τέλος, η Επιτροπή εξέτασε, στις αιτιολογικές σκέψεις 80 έως 87 της προσβαλλομένης αποφάσεως, αν το οριστικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως προέβλεπε μέτρα δυνάμενα να μειώσουν στο ελάχιστο τις αρνητικές συνέπειες της ενισχύσεως επί των ανταγωνιστών και, στην αιτιολογική σκέψη 88 της αποφάσεως αυτής, διαπίστωσε ότι, συνολικά, τα «αντισταθμιστικά μέτρα» ήταν ανάλογα προς τα αποτελέσματα στρεβλώσεως του ανταγωνισμού, περιορίζοντας στον βέλτιστο βαθμό τις συνέπειες αυτές.

53 Κατόπιν των ανωτέρω, η Επιτροπή έκρινε την ενίσχυση συμβατή με την κοινή αγορά, υπό την επιφύλαξη της τηρήσεως ορισμένων όρων (αιτιολογική σκέψη 89 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

54 Το διατακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως έχει ως εξής:

«Άρθρο 1

Η ενίσχυση με τη μορφή εγγύησης ύψους 5 δισεκατ[ομμυρίων] ευρώ την οποία επιθυμεί να χορηγήσει η [Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας] υπέρ της [WestLB] κρίνεται συμβατή με την κοινή αγορά με την επιφύλαξη των όρων που αναφέρονται στο άρθρο 2 και στο παράρτημα.

Άρθρο 2

1. Το [οριστικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως] πρέπει να υλοποιηθεί στο ακέραιο συμπεριλαμβανομένων όλων των όρων που αναφέρονται στο παράρτημα και σύμφωνα με το προκαθορισμένο χρονοδιάγραμμα.

2. Η Επιτροπή μπορεί, εφόσον κάτι τέτοιο ενδείκνυται […], κατόπιν επαρκώς αιτιολογημένου αιτήματος εκ μέρους της [Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας]

α) να εγκρίνει την παράταση των προθεσμιών […] ή

β) υπό εξαιρετικές συνθήκες, να παραιτηθεί, να τροποποιήσει ή να αντικαταστήσει έναν ή περισσότερους από τους όρους […].

[…]»

55 Το παράρτημα της προσβαλλομένης αποφάσεως έχει ως εξής:

«Επί του άρθρου 2, παράγραφος 1

[…]

2.1. Οι [μέτοχοι] […] υποχρεούνται στην ολική ή τμηματική πώληση της WestLB έως τις 31 Δεκεμβρίου 2011 […]

2.2. Οι [μέτοχοι] […] υποχρεούνται να προκηρύξουν διαγωνισμό […] το αργότερο έως τις 31 Αυγούστου 2010 και να συνάψουν το αργότερο έως τις 31 Αυγούστου 2011 σύμβαση αγοράς με τον αγοραστή, έτσι ώστε η πώληση να τεθεί σε ισχύ το αργότερο την 31 Δεκεμβρίου 2011. Σε αιτιολογημένες περιπτώσεις, η Επιτροπή μπορεί να εγκρίνει την απευθείας πώληση ή την ενοποίηση κεντρικών τραπεζών ομόσπονδων [κρατών] […]

[…]

3.1. Βάσει του ελεγμένου συνόλου ισολογισμού της WestLB στις 31 Δεκεμβρίου 2007 […], το σύνολο ισολογισμού μειώνεται έως τις 31 Μαρτίου 2010 κατά 25 % συνολικά και έως τις 31 Μαρτίου 2011 κατά 50 % συνολικά […]

[…]

4.1. Οι δραστηριότητες σε επιχειρηματικούς τομείς-πυρήνα της WestLB διαχωρίζονται και οργανώνονται το αργότερο μέχρι τις 30 Οκτωβρίου 2009 στους οικονομικά διαφανείς επιχειρηματικούς υποτομείς […]:

α) τραπεζικές συναλλαγές·

β) Verbund/Mittelstand (σύμπραξη μεσαίων επιχειρήσεων και ταμιευτηρίων)·

γ) εταιρικοί πελάτες/κεφαλαιαγορά/δομημένες χρηματοδοτήσεις.

4.2. Οι υποτομείς [αυτοί] εκποιούνται το αργότερο ως τις 31 Δεκεμβρίου 2011 συνολικά ή μεμονωμένα.

4.3. Μέχρι την εκποίηση δεν επιτρέπεται σε κανέναν από τους υποτομείς [αυτούς] επέκταση της επιχειρηματικής δραστηριότητας μέσω εξαγοράς ή συγχώνευσης με άλλες επιχειρήσεις […]

[…]

4.5. Για τις δραστηριότητες κεφαλαιαγοράς […] ισχύουν μέχρι την πώληση της τράπεζας οι παρακάτω περιορισμοί:

[…]

4.6. Αναφορικά με τις δραστηριότητες στον τομέα Εταιρικοί πελάτες/Δομημένες χρηματοδοτήσεις […] ισχύουν μέχρι την εκποίηση οι ακόλουθοι περιορισμοί:

[…]

5.1. Όλες οι παρακάτω συμμετοχές […] εκποιούνται στο ακέραιο το συντομότερο δυνατόν, το αργότερο έως […] 2010: [δεκαέξι απαριθμούμενες συμμετοχές]

[…]

5.8. Μέχρι την πώλησή της, η WestLB σε περίπτωση ζημιών δεν καταβάλει πληρωμές σε μέσα υβριδικού κεφαλαίου. Τα μέσα αυτά συμμετέχουν επίσης στις ζημίες εάν ο ισολογισμός της WestLB χωρίς ρευστοποίηση των αποθεμάτων κεφαλαίου παρουσιάσει ζημία.

[…]

6.1. Η WestLB πωλείται συνολικά ή τμηματικά στο πλαίσιο δημόσιου, διαφανούς και άνευ διακρίσεων διαγωνισμού εντός των προθεσμιών που ορίζονται στα σημεία 2.1 και 2.3 [του παραρτήματος της προσβαλλομένης αποφάσεως].

6.2. Ο διαγωνισμός είναι ανοιχτός για οιονδήποτε εν δυνάμει αγοραστή του εσωτερικού και του εξωτερικού. […]

[…]

6.4. Ο υποψήφιος:

α) είναι τρίτο μέρος, ανεξάρτητο από τους [μετόχους]. […]

β) είναι ευλόγως σε θέση να παράσχει όλα τα απαραίτητα στοιχεία στις αρμόδιες αρχές ανταγωνισμού […]· και

γ) βάσει της χρηματοπιστωτικής του ισχύος, ιδίως της αξιολόγησης της πιστοληπτικής του ικανότητας, είναι σε θέση να διασφαλίσει αδιάλειπτα τη φερεγγυότητα της [WestLB].

6.5. Η πλήρης εκποίηση κατατετμημένων υποτομέων είναι προτιμητέα έναντι της απλής μεταβίβασης της πλειοψηφίας δικαιωμάτων ψήφου […]. [Αυτή η απλή μεταβίβαση] επιτρέπεται μόνο εφόσον κατά τον διαγωνισμό δεν υποβληθεί προσφορά για την πλήρη μεταβίβαση ενός ή περισσότερων υποτομέων. Η [Επιτροπή] ενημερώνεται πριν από την έγκριση και διατηρεί το δικαίωμα να εγείρει ενστάσεις.

6.6. Διατηρείται η δυνατότητα άμεσης πώλησης ή ενοποίησης κεντρικών τραπεζών ομόσπονδων [κρατών] κατόπιν έγκρισης της Επιτροπής […]. Στην περίπτωση αυτή, μόλις παραχωρηθεί η πλειοψηφία ελέγχου [της WestLB], οι μέχρι πρότινος [μέτοχοι] μετατρέπονται σε μειοψηφούντες [μέτοχοι].

6.7. Οι υποτομείς και οι δραστηριότητες οι οποίες δεν έχουν εκποιηθεί […] από τις 31 Δεκεμβρίου 2011 παύουν οριστικά ή λήγουν σταδιακά έως τη λήξη της προθεσμίας των σχετικών επιχειρηματικών εργασιών.

[…]

Επί του άρθρου 2, παράγραφος 2, [της προσβαλλομένης αποφάσεως]

Κατά την εφαρμογή της ρήτρας επανεξέτασης, σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2, [της προσβαλλομένης αποφάσεως], η Επιτροπή λαμβάνει ευλόγως υπόψη τα επίπεδα προσφοράς στην αγορά και την κατάσταση στις κεφαλαιαγορές.»

8. *Εξέλιξη της καταστάσεως της WestLB μετά την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως*

56 Μετά την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, η αξία του χαρτοφυλακίου των 23 δισεκατομμυρίων ευρώ μειώθηκε σε τέτοιο βαθμό ώστε η επίδικη εγγύηση δεν επαρκούσε ώστε να είναι η WestLB σε θέση να εκπληρώσει τις νόμιμες απαιτήσεις κεφαλαίου. Η Επιτροπή, με απόφαση της 7ης Οκτωβρίου 2009, ενέκρινε προσωρινώς τη χορήγηση νέας εγγυήσεως υπέρ της WestLB, ύψους 6,4 δισεκατομμυρίων ευρώ, δυνάμει του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β′, ΕΚ (κρατική ενίσχυση N 531/2009) (ΕΕ C 305, σ. 4). Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας δεσμεύθηκε να υποβάλει νέα μέτρα αναδιαρθρώσεως το αργότερο έως τις 30 Νοεμβρίου 2009.

57 Στις 10 Δεκεμβρίου 2009 η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ανακοίνωσε στην Επιτροπή εισφορά κεφαλαίου 3 δισεκατομμυρίων ευρώ υπέρ της WestLB και πρόσθετη εγγύηση 1 δισεκατομμυρίου ευρώ με σκοπό τη μεταβίβαση σε νέο μηχανισμό επισφαλούς τράπεζας περιουσιακών στοιχείων ονομαστικής αξίας 85,1 δισεκατομμυρίων ευρώ. Η Επιτροπή ενέκρινε προσωρινώς τα νέα αυτά μέτρα, με απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2009.

58 Στις 15 Δεκεμβρίου 2009 η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ανακοίνωσε στην Επιτροπή τροποποιημένο σχέδιο αναδιαρθρώσεως (στο εξής: σχέδιο εκκαθαρίσεως).

59 Στις 20 Δεκεμβρίου 2011 η Επιτροπή εξέδωσε νέα απόφαση σχετικά με τα μέτρα στηρίξεως που εφαρμόστηκαν υπέρ της WestLB μεταξύ 2007 και τέλη 2011 (ενισχύσεις C 40/2009 και C 43/2008) (στο εξής: τελική απόφαση του 2011). Με την απόφαση αυτή η Επιτροπή κατήργησε την προσβαλλομένη απόφαση (άρθρο 3 της τελικής αποφάσεως του 2011). Εξέτασε από κοινού, υπό το πρίσμα του δικαίου των κρατικών ενισχύσεων, τις διάφορες εισφορές κεφαλαίου και τις εγγυήσεις που

χορηγήθηκαν υπέρ της WestLB μεταξύ 2007 και Δεκεμβρίου 2011, συμπεριλαμβανομένης της επίδικης εγγυήσεως. Η Επιτροπή έκρινε ότι επρόκειτο για ενισχύσεις αναδιαρθρώσεως συμβατές με την κοινή αγορά δυνάμει του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ, υπό την επιφύλαξη της εφαρμογής μέτρων προβλεπόμενων στο σχέδιο εκκαθαρίσεως.

Διαδικασία

60 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 13 Νοεμβρίου 2009, η προσφεύγουσα άσκησε προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της προσβαλλόμενης αποφάσεως.

61 Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου την ίδια ημέρα, η προσφεύγουσα υπέβαλε αίτηση για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων με την οποία ζητούσε την αναστολή εκτελέσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως. Με διάταξη της 18ης Μαρτίου 2011, T-457/09 R, Westfälisch-Lippischer Sparkassen-und Giroverband κατά Επιτροπής (που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή), ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων απέρριψε την αίτηση αυτή και επιφυλάχθηκε ως προς τα δικαστικά έξοδα.

62 Με έγγραφο της 26ης Απριλίου 2012, η Επιτροπή γνωστοποίησε στο Γενικό Δικαστήριο την έκδοση της τελικής αποφάσεως του 2011 και δήλωσε ότι, μετά την έκδοση της αποφάσεως αυτής, «η προσφεύγουσα [δεν είχε] πλέον έννομο συμφέρον, εφόσον υποτεθεί ότι το [είχε]». Πάντως, δεν επεξήγησε τη δήλωση αυτή.

63 Το Γενικό Δικαστήριο, στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας του άρθρου 64 του Κανονισμού του Διαδικασίας (στο εξής: μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας), κάλεσε την προσφεύγουσα να διατυπώσει τις απόψεις της σχετικά με τις αντλούμενες από την έκδοση της τελικής αποφάσεως του 2011 συνέπειες για την παρούσα προσφυγή.

64 Η προσφεύγουσα ανταποκρίθηκε στο αίτημα αυτό με έγγραφο της 11ης Ιουνίου 2012.

65 Στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας, το Γενικό Δικαστήριο ζήτησε από την Επιτροπή, με έγγραφο της 28ης Νοεμβρίου 2012, να υποβάλει τις παρατηρήσεις της επί του από 11 Ιουνίου 2012 εγγράφου της προσφεύγουσας.

66 Η Επιτροπή ανταποκρίθηκε στο αίτημα αυτό με έγγραφο της 11ης Ιανουαρίου 2013. Με το έγγραφο αυτό, η Επιτροπή ζήτησε από το Γενικό Δικαστήριο, με αιτιολογημένο τρόπο, να κρίνει ότι παρέλκει η έκδοση αποφάσεως.

67 Με έγγραφο της 4ης Απριλίου 2013, η προσφεύγουσα υπέβαλε τις παρατηρήσεις της επί του αιτήματος καταργήσεως της δίκης που υπέβαλε η Επιτροπή.

68 Με απόφαση της 16ης Οκτωβρίου 2013, το Γενικό Δικαστήριο, κατόπιν προτάσεως του πρώτου τμήματος, παρέπεμψε την υπόθεση στο πρώτο πενταμελές τμήμα, κατ' εφαρμογή του άρθρου 14, παράγραφος 1, και του άρθρου 51, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας.

69 Με διάταξη της 24ης Οκτωβρίου 2013, το Γενικό Δικαστήριο (πρώτο πενταμελές τμήμα) αποφάσισε να εξετάσει μαζί με την ουσία της υποθέσεως το αίτημα περί καταργήσεως της δίκης που υπέβαλε η Επιτροπή.

70 Στις 31 Οκτωβρίου 2013 το Γενικό Δικαστήριο, στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας, απηύθυνε ορισμένες γραπτές ερωτήσεις στους διαδίκους, οι οποίοι ανταποκρίθηκαν στο αίτημα αυτό εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

71 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο (πρώτο πενταμελές τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία.

72 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 6ης Δεκεμβρίου 2013.

Αιτήματα των διαδίκων

73 Με το δικόγραφο της προσφυγής, η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

74 Με το υπόμνημα αντικρούσεως, η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να απορρίψει την προσφυγή ως εν μέρει απαράδεκτη και εν μέρει αβάσιμη·

— να καταδικάσει τον προσφεύγοντα στα δικαστικά έξοδα.

75 Με το από 26 Απριλίου 2012 έγγραφο, η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να παράσχει στην προσφεύγουσα τη δυνατότητα να γνωστοποιήσει στο Γενικό Δικαστήριο αν προτίθεται να παραιτηθεί από το δικόγραφο της προσφυγής·

— εφόσον η προσφεύγουσα δεν παραιτηθεί, να αποφανθεί ότι η προσφυγή κατέστη άνευ αντικειμένου.

76 Με το από 11 Ιουνίου 2012 έγγραφο, η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να απορρίψει το αίτημα της Επιτροπής με το οποίο ζητείται να αποφανθεί το Γενικό Δικαστήριο ότι η προσφυγή κατέστη άνευ αντικειμένου·

— επικουρικώς, σε περίπτωση που κρίνει ότι η στρεφόμενη κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως προσφυγή κατέστη άνευ αντικειμένου, να επιτρέψει την προσαρμογή των λόγων ακυρώσεως και των αιτημάτων της ώστε να θεωρηθεί ότι αφορούν εφεξής την εν μέρει ακύρωση της τελικής αποφάσεως του 2011, στο μέτρο που αντικαθιστά την προσβαλλόμενη απόφαση.

77 Με το έγγραφο της 11ης Ιανουαρίου 2013, η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να διαπιστώσει ότι παρέλκει η έκδοση αποφάσεως επί της προσφυγής·

— να απορρίψει το αίτημα προσαρμογής των λόγων ακυρώσεως και των αιτημάτων της προσφεύγουσας·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

78 Με το από 4 Απριλίου 2013 έγγραφο, η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να απορρίψει το αίτημα περί καταργήσεως της δίκης που υπέβαλε η Επιτροπή·

— σε περίπτωση που το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι παρέλκει η έκδοση αποφάσεως, να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα·

— να οργανώσει τη διεξαγωγή επ' ακροατηρίου συζητήσεως.

Σκεπτικό

1. *Επί του παραδεκτού*

Ως προς την ενεργητική νομιμοποίηση της προσφεύγουσας

79 Επιβάλλεται προκαταρκτικώς η επισήμανση ότι, έχοντας νομική προσωπικότητα, η προσφεύγουσα, νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, δύναται να ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως δυνάμει του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, όπως ορθώς υποστηρίζει. Πάντως, καθόσον η προσβαλλόμενη απόφαση απευθύνθηκε αποκλειστικώς στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, πρέπει να εξακριβωθεί, σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, αν η εν λόγω απόφαση αφορά ατομικώς την προσφεύγουσα, διευκρινίζοντας ταυτοχρόνως ότι δεν αμφισβητείται ότι η απόφαση αυτή αφορά την προσφεύγουσα άμεσα, γεγονός που δεν συζητήθηκε μεταξύ των διαδίκων.

80 Κατά πάγια νομολογία, πρόσωπα άλλα από τους αποδέκτες μιας αποφάσεως δεν μπορούν να ισχυρισθούν ότι η απόφαση τα αφορά ατομικά, παρά μόνον αν η απόφαση αυτή τα θίγει λόγω ορισμένων ιδιαιτέρων χαρακτηριστικών τους ή λόγω μιας πραγματικής καταστάσεως η οποία τα διακρίνει έναντι κάθε άλλου προσώπου και, ως εκ τούτου, τα εξατομικεύει κατά τρόπο ανάλογο προς αυτόν του αποδέκτη (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 15ης Ιουλίου 1963, 25/62, Plaumann κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 937, και της 13ης Δεκεμβρίου 2005, C-78/03 P, Επιτροπή κατά Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, Συλλογή 2005, σ. I-10737, σκέψη 33).

81 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση την αφορά ατομικά στο σύνολό της υπό την έννοια της αναφερόμενης στην προηγούμενη σκέψη νομολογίας. Υποβάλλει συναφώς πλήθος παρατηρήσεων, οι οποίες μπορούν να συνοψισθούν σε δύο κύρια επιχειρήματα, τα οποία αφορούν, το πρώτο, το γεγονός ότι συμμετείχε στη θέσπιση του μέτρου το οποίο η Επιτροπή χαρακτήρισε ως κρατική ενίσχυση με την προσβαλλόμενη απόφαση και, το δεύτερο, το ότι επηρεάζεται ειδικά υπό την ιδιότητα του μετόχου.

82 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά μόνον εν μέρει την προσφεύγουσα. Αναφέρει συναφώς, αφενός, ότι η προσφεύγουσα δεν μπορεί να θεμελιώνει την ενεργητική νομιμοποίησή της στην ιδιότητά της ως οργανισμού που έλαβε το μέτρο το οποίο χαρακτηρίσθηκε ως κρατική ενίσχυση με την απόφαση αυτή. Η Επιτροπή επισημαίνει, αφετέρου, ότι την προσφεύγουσα, ως μέτοχο, την αφορούν ατομικά μόνον οι όροι που περιλαμβάνονται στο παράρτημα της προσβαλλομένης αποφάσεως σχετικά με την υποχρέωση των μετόχων να πωλήσουν τη WestLB σε ανεξάρτητο τρίτο (στο εξής: υποχρέωση πωλήσεως).

Επί του πρώτου επιχειρήματος που αφορά το γεγονός ότι η προσφεύγουσα συμμετείχε στη θέσπιση του μέτρου το οποίο χαρακτηρίσθηκε ως κρατική ενίσχυση με την προσβαλλόμενη απόφαση

83 Από τη νομολογία προκύπτει ότι η νομική θέση ενός οργανισμού άλλου από κράτος μέλος, το οποίο έχει νομική προσωπικότητα και έχει λάβει μέτρο χαρακτηρισθέν ως κρατική ενίσχυση με τελική απόφαση της Επιτροπής (στο εξής: χορηγός της ενισχύσεως), μπορεί να επηρεάζεται ατομικά από την απόφαση αυτή αν το εμποδίζει να ασκήσει τις συνιστάμενες ειδικότερα στη χορήγηση της επίδικης ενισχύσεως ίδιες αρμοδιότητές του, όπως αυτό τις εννοεί (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου της 30ής Απριλίου 1998, T-214/95, Vlaams Gewest κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-717, σκέψη 29, και της 6ης Μαρτίου 2002, T-127/99, T-129/99 και T-148/99, Diputación Foral de Álava κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-1275, σκέψεις 50 και 51).

84 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, αφενός, ότι συμμετείχε στη θέσπιση του μέτρου που χαρακτηρίσθηκε ως κρατική ενίσχυση με την προσβαλλόμενη απόφαση και, αφετέρου, ότι έλαβε το μέτρο αυτό στο πλαίσιο ασκήσεως των αρμοδιοτήτων της. Κατά την προσφεύγουσα, η προσβαλλόμενη απόφαση την εμποδίζει να ασκήσει όπως αυτή το εννοεί τις εν λόγω αρμοδιότητες, οι οποίες εν προκειμένω συνίστανται στη χορήγηση της επίδικης εγγυήσεως. Η προσφυγή είναι, κατά συνέπεια, παραδεκτή σύμφωνα με την αναφερόμενη στην προηγούμενη σκέψη νομολογία.

85 Με τα υπομνήματά της, η Επιτροπή δεν αμφισβήτησε ότι μπορεί να θεωρηθεί ότι η προσφεύγουσα συμμετείχε στην έκδοση της ενισχύσεως που εξετάσθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση. Παρατήρησε ότι η προσφεύγουσα δεν είχε ίδιο συμφέρον, οπότε, κατά τη νομολογία, το γεγονός αυτό την εμποδίζει να ασκήσει εγκύρως προσφυγή ως χορηγός της ενισχύσεως. Πάντως, με την απάντησή της στις ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου της 31ης Οκτωβρίου 2013, καθώς και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προσφεύγουσα δεν μπορούσε να θεωρηθεί χορηγός της ενισχύσεως. Κατά την Επιτροπή, η εξετασθείσα με την προσβαλλόμενη απόφαση ενίσχυση χορηγήθηκε στη WestLB μόνον από το ομόσπονδο κράτος NRW.

86 Από το διατακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως, το οποίο αφορά μόνον την «εγγύηση ύψους 5 δισεκατομμυρίων ευρώ» (βλ. σκέψη 54 ανωτέρω), απορρέει ότι η επίδικη εγγύηση είναι το μόνο μέτρο που τυπικώς χαρακτηρίζεται ως κρατική ενίσχυση με την απόφαση αυτή.

87 Πρέπει, επομένως, να εξετασθεί αν μπορεί να θεωρηθεί ότι η προσφεύγουσα χορήγησε μέρος της ενισχύσεως αυτής.

88 Καταρχάς, πρέπει να επισημανθεί συναφώς ότι, από τυπικής απόψεως, η επίδικη εγγύηση χορηγήθηκε έναντι των εν δυνάμει αγοραστών των junior notes από το ομόσπονδο κράτος NRW και όχι από τους λοιπούς μετόχους (στο εξής: λοιποί μέτοχοι), καθώς η συμμετοχή τους, συμπεριλαμβανομένης της προσφεύγουσας, σε περίπτωση εγέρσεως αξιώσεως εκ της εγγυήσεως, είναι αμιγώς εσωτερική μεταξύ των μετόχων.

89 Επομένως, αφενός, ενώ από την αιτιολογική σκέψη 24 της προσβαλλομένης αποφάσεως απορρέει ότι οι αγοραστές των junior notes μπορούν να ζητήσουν από το ομόσπονδο κράτος NRW αντιστάθμιση εάν υποχρεωθούν σε απώλειες λόγω της υποτιμήσεως της αξίας των τίτλων αυτών, εντούτοις ουδόλως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση ή από τη δικογραφία ότι μπορούν να αξιώσουν οποιαδήποτε αντιστάθμιση από τους λοιπούς μετόχους. Η παρέμβαση αυτών σε περίπτωση καταπτώσεως της επίδικης εγγυήσεως περιορίζεται, σύμφωνα με τις συμφωνίες στις οποίες κατέληξαν οι ιδιοκτήτες, στην προσφορά αντισταθμίσεως στο ομόσπονδο κράτος NRW αναλόγως της συμμετοχής τους στο κεφάλαιο για τα πρώτα 2 δαπανηθέντα δισεκατομμύρια ευρώ και, για κάθε επιπλέον ποσό, είτε στη μεταβίβαση προς αυτό των μετοχών της WestLB είτε στην επίτευξη συμφωνίας για αντιστάθμιση έναντι ποσού τοις μετρητοίς (βλ. σκέψη 11 ανωτέρω και αιτιολογική σκέψη 24 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

90 Πρέπει να προστεθεί στο σημείο αυτό ότι η ίδια η προσφεύγουσα επιβεβαίωσε με την απάντησή της στις ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου της 31ης Οκτωβρίου 2013, καθώς και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι μόνο το ομόσπονδο κράτος NRW είχε εγγυηθεί την ονομαστική αξία των junior notes έναντι των κατόχων των τίτλων αυτών και ότι οι κάτοχοι αυτοί δεν μπορούσαν να αξιώσουν οποιαδήποτε αντιστάθμιση από τους λοιπούς μετόχους.

91 Αφετέρου, από τις αιτιολογικές σκέψεις 24 και 26 της προσβαλλομένης αποφάσεως και από την αιτιολογική σκέψη 20, τρίτο εδάφιο, της προσωρινής αποφάσεως προκύπτει ότι η παρέμβαση των λοιπών μετόχων υπέρ του ομοσπονδιακού κράτους NRW σε περίπτωση καταπτώσεως της επίδικης εγγυήσεως δεν είναι αυτόματη, αλλά προϋποθέτει την προηγούμενη υποβολή αιτήματος αντισταθμίσεως εκ μέρους του εν λόγω ομόσπονδου κράτους. Το ομόσπονδο κράτος NRW παραμένει, επομένως, όχι μόνον μοναδικός εγγυητής της ονομαστικής αξίας των junior notes έναντι

των κατόχων των τίτλων αυτών, αλλά και υπεύθυνο για την κατανομή των δαπανών που συνδέονται με την ενδεχόμενη κατάπτωση της επίδικης εγγυήσεως μεταξύ των μετόχων, υπό την επιφύλαξη της τηρήσεως των μεγίστων ορίων ευθύνης που έχουν συμφωνηθεί μεταξύ τους.

92 Ακολούθως, από ουσιαστικής απόψεως, επισημαίνεται ότι, όπως οι διάδικοι υποστήριξαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η WestLB είναι η δικαιούχος της επίδικης εγγυήσεως στον βαθμό που, δυνάμει αυτής, οι ενέργειες που περιγράφονται στις σκέψεις 9 έως 14 ανωτέρω, διά των οποίων δημιουργήθηκε ο μηχανισμός επισφαλούς τράπεζας, της επέτρεψαν στην πράξη να απαλείψει από τον ισολογισμό της περιουσιακά στοιχεία των οποίων η αξία είχε υποτιμηθεί σημαντικά και να εγγράψει στον ισολογισμό νέα περιουσιακά στοιχεία, ήτοι τα junior notes, των οποίων η ονομαστική αξία, αντίστοιχη των διαγραφέντων περιουσιακών στοιχείων, ήταν εγγυημένη. Επομένως, ενώ η συμμετοχή του ομόσπονδου κράτους NRW στην επίδικη εγγύηση ήταν σε θέση να προσφέρει πλεονέκτημα στη WestLB στο πλαίσιο αυτό, η συμμετοχή των λοιπών μετόχων δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συντέλεσε στη γένεσή του.

93 Επομένως, πρώτον, αντιθέτως προς όσα υποστήριξε η προσφεύγουσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, καθόσον η δέσμευση των λοιπών μετόχων έναντι του ομόσπονδου κράτους NRW εννοείται ως υποχρέωση μερικής επιστροφής στο εν λόγω κράτος των δαπανών που προκύπτουν σε περίπτωση καταπτώσεως της επίδικης εγγυήσεως (στο εξής: δέσμευση των λοιπών μετόχων), η δέσμευση αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί ως «αντεγγύηση» υπέρ των κατόχων των junior notes, στο μέτρο που δεν περιλαμβάνει την υποχρέωση καταβολής μέρους της ονομαστικής αξίας των junior notes υπέρ των εν λόγω κατόχων όταν συντρέχει η διττή προϋπόθεση ότι, αφενός, υπήρξε έγερση αξιώσεως εκ της επίδικης εγγυήσεως και, αφετέρου, το ομόσπονδο κράτος NRW δεν εκπλήρωσε τις συναφείς υποχρεώσεις του.

94 Δεύτερον, όσον αφορά το ζήτημα αν, όπως υποστήριξε η προσφεύγουσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η δέσμευση των λοιπών μετόχων ενισχύει τη φερεγγυότητα του ομόσπονδου κράτους NRW έναντι των κατόχων των junior notes, επισημαίνεται ότι, ακόμη και αν υποτεθεί ότι ο κίνδυνος να καταστεί αφερέγγυο το ομόσπονδο κράτος NRW, το οποίο είναι οργανισμός τοπικής αυτοδιοικήσεως του οποίου η αυτοτέλεια και τα προνόμια δημοσίου δικαίου απορρέουν από το γερμανικό σύνταγμα, επιβεβαιωθεί και ότι, σε περίπτωση πτωχεύσεως, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας δεν υποχρεούται, σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιό της, να του χορηγήσει χρηματοοικονομική συνδρομή για την κάλυψη των χρεών του, ουδόλως προκύπτει από στοιχεία της δικογραφίας ότι η ύπαρξη της δεσμεύσεως των λοιπών μετόχων μπορεί να προσδώσει μεγαλύτερη σημασία στο δικαίωμα των κατόχων των junior notes για κατάπτωση της επίδικης εγγυήσεως ή για χορήγηση σε αυτούς προτεραιότητας σε σχέση με άλλους δικαιούχους απαιτήσεων έναντι του εν λόγω κράτους.

95 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, η εγκριθείσα με την προσβαλλόμενη απόφαση ενίσχυση χορηγήθηκε μόνον από το ομόσπονδο κράτος NRW, ενώ οι λοιποί μέτοχοι δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι χορήγησαν μέρος της ενισχύσεως αυτής.

96 Η διαπίστωση αυτή δεν μπορεί να αναιρεθεί από επιχείρημα προβληθέν από την προσφεύγουσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.

97 Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα υποστήριξε, πρώτον, ότι η ίδια η Επιτροπή είχε χαρακτηρίσει με την προσβαλλόμενη απόφαση τους λοιπούς μετόχους ως χορηγούς της ενισχύσεως.

98 Επισημαίνεται συναφώς, πρώτον, ότι το ζήτημα αν η προσφεύγουσα χορήγησε την ενίσχυση είναι αντικειμενικό, εξαρτάται δε από τα εκτιθέμενα στην προσβαλλόμενη απόφαση πραγματικά περιστατικά, τα οποία η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί, και όχι από την ενδεχόμενη εκτίμηση των στοιχείων αυτών στην οποία προέβη η Επιτροπή.

99 Δεύτερον, παρατηρείται ότι, στο πλαίσιο της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να προσδιορίσει ακριβώς εκείνον που χορήγησε την ενίσχυση. Όπως ορθώς επισήμανε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή μπορούσε να περιοριστεί στην παράθεση των λόγων για τους οποίους είχε θεωρήσει ότι η επίδικη εγγύηση είχε χορηγηθεί από το Δημόσιο με δημόσιους πόρους. Καθόσον ο καταλογισμός της επίδικης εγγυήσεως στο Δημόσιο και η ύπαρξη μεταφοράς δημοσίων πόρων δεν αμφισβητήθηκαν από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας σε κανένα στάδιο της διοικητικής διαδικασίας, το ζήτημα αν οι λοιποί μέτοχοι μπορούσαν να θεωρηθούν χορηγοί της ενισχύσεως δεν ασκούσε επομένως επιρροή στο πλαίσιο της αποφάσεως αυτής.

100 Τρίτον, όσον αφορά την εκτίμηση αυτή, είναι βεβαίως ακριβές ότι, στην αιτιολογική σκέψη 23, πρώτη περίπτωση, της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η επίδικη εγγύηση αποτελείται, εν μέρει, από «δήλωση εγγύησης των [μετόχων] της WestLB ανάλογα προς το εκάστοτε μερίδιο συμμετοχής τους στην εξασφάλιση των υποχρεώσεων της WestLB ύψους έως και 2 δισεκατ[ομμυρίων] ευρώ έναντι της Phoenix Light». Ομοίως, στην αιτιολογική σκέψη 23, τέταρτη περίπτωση, της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή αναφέρει ότι η Phœnix Light καταβάλει «στον εγγυητή» προμήθεια εγγυήσεως ετησίως για τη χορήγηση της επίδικης εγγυήσεως. Πάντως, η Επιτροπή διαπιστώνει παραλλήλως, στην αιτιολογική σκέψη 23, τρίτο εδάφιο, της εν λόγω αποφάσεως, ότι το ομόσπονδο κράτος NRW είναι εκείνο που χορήγησε εγγύηση για τα junior notes χάρις στην οποία οι τίτλοι αυτοί καθίσταντο περισσότερο ασφαλείς. Τέλος, υπενθυμίζεται ότι η Επιτροπή είχε επισημάνει στο διατακτικό της προσωρινής αποφάσεως ότι, αν δεν της υποβαλλόταν σχέδιο αναδιαρθρώσεως το αργότερο έως τις 8 Αυγούστου 2008, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας δεσμευόταν να ακυρώσει «την υπάρχουσα συμφωνία μεταξύ του ομόσπονδου κράτους NRW και της Phœnix Light», σχετικά με την επίδικη εγγύηση (βλ. σκέψεις 15 και 22 ανωτέρω).

101 Δεύτερον, η προσφεύγουσα υποστήριξε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι το ομόσπονδο κράτος NRW ουδέποτε θα είχε αποφασίσει να εγγυηθεί την ονομαστική αξία των junior notes ελλείψει δεσμεύσεως εκ μέρους των λοιπών μετόχων. Η δέσμευση αυτή αποτελούσε, επομένως, εκ των ουκ άνευ προϋπόθεση της επίδικης εγγυήσεως.

102 Επισημαίνεται συναφώς ότι η προσφεύγουσα δεν τεκμηρίωσε με αποδεικτικά στοιχεία το επιχείρημά της. Δεν είναι, επομένως, δυνατό να αποδειχθεί αν, ελλείψει της δεσμεύσεως εκ μέρους των λοιπών μετόχων, το ομόσπονδο κράτος NRW θα είχε αποφασίσει να συστήσει την επίδικη εγγύηση ή όχι.

103 Σε κάθε περίπτωση, το άρθρο 87, παράγραφος 1, ΕΚ δεν κάνει διάκριση μεταξύ των αιτιών ή των σκοπών των κρατικών παρεμβάσεων, αλλά τις ορίζει σε συνάρτηση με τα αποτελέσματά τους (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Δεκεμβρίου 2008, C-487/06 P, British Aggregates κατά Επιτροπής, Συλλογή 2008, σ. I-10515, σκέψη 85 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Κατά συνέπεια, οι υποκειμενικοί λόγοι που οδήγησαν το ομόσπονδο κράτος NRW να δεχθεί να είναι ο μοναδικός εγγυητής της ονομαστικής αξίας των junior notes έναντι των κατόχων τους ουδόλως επηρεάζουν το ζήτημα αν η δέσμευση των λοιπών μετόχων ενέχει σημαντικό πλεονέκτημα για την WestLB και μπορεί να θεωρηθεί ως κρατική ενίσχυση υπέρ της τράπεζας αυτής.

104 Τρίτον, η προσφεύγουσα υποστήριξε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι το ομόσπονδο κράτος NRW ήταν ο μοναδικός εγγυητής της ονομαστικής αξίας των junior notes διότι τούτο αποτελούσε τη μόνη δυνατή επιλογή από πρακτικής απόψεως. Κατά την προσφεύγουσα, καθόσον οι τίτλοι αυτοί προορίζονταν να διατεθούν στις διεθνείς χρηματαγορές, η σχετική εγγύηση έπρεπε να μη παρουσιάζει περιπλοκότητα από νομικής απόψεως και να επιτρέπει στους επενδυτές, οι οποίοι δεν μπορούσαν να επιδοθούν σε λεπτομερείς αναλύσεις όσον αφορά τις πράξεις αγοράς αυτού του είδους τίτλων, αφενός, να προσδιορίζουν με ευκολία τον εγγυητή και, αφετέρου, να μην χρειάζεται να απευθύνονται σε περισσότερους εγγυητές σε περίπτωση καταπτώσεως της εγγυήσεως.

105 Στο σημείο αυτό, επιβάλλεται να απορριφθεί εκ προοιμίου το επιχείρημα ότι οι επενδυτές δεν επιδίδονται σε λεπτομερείς αναλύσεις όσον αφορά την αγορά τίτλων στις διεθνείς χρηματαγορές. Πρόκειται για παντελώς αστήρικτο, και ασθενές, επιχείρημα, καθώς πρέπει να απαιτείται ένα

ελάχιστο καθήκον επιμέλειας από κάθε επενδυτή, ακόμη δε περισσότερο όσον αφορά τους επενδυτές που αποφασίζουν να δραστηριοποιηθούν στις διεθνείς χρηματαγορές κατά τη διάρκεια σοβαρής κρίσης που επηρεάζει τις αγορές αυτές.

106 Ακολούθως, επισημαίνεται ότι το επιχείρημα της προσφεύγουσας δεν καθιστά αντιληπτό τον λόγο για τον οποίο, από απόψεως απλουστεύσεως όσον αφορά τους κατόχους των junior notes, άλλες επιλογές δεν θα μπορούσαν επίσης να είναι δυνατές.

107 Συγκεκριμένα, το επιχείρημα αυτό δεν καθιστά αντιληπτό γιατί είτε η χορήγηση εις ολόκληρον εγγυήσεως από όλους τους μετόχους για μέρος, της ονομαστικής αξίας κάθε τίτλου, συνοδευόμενη από αποκλειστική εγγύηση του ομόσπονδου κράτους NRW για το λοιπό μέρος είτε ένα σύστημα αντεγγυήσεων διά του οποίου οι λοιποί μέτοχοι δέχονται να καλύψουν ποσοστό της ευθύνης του εν λόγω κράτους σε περίπτωση αθετήσεως πληρωμών δεν θα παρείχαν τη δυνατότητα στους αγοραστές των junior notes να προσδιορίσουν με ευκολία τους εγγυητές των τίτλων αυτών και να απευθυνθούν σε έναν μόνον εγγυητή σε περίπτωση καταπτώσεως της εγγυήσεως. Τα δύο αυτά εναλλακτικά συστήματα, που θα μπορούσαν να συνοδεύονται από εσωτερικές συμφωνίες για την κατανομή των εξόδων σε περίπτωση καταπτώσεως της εγγυήσεως, θα μπορούσαν ενδεχομένως, σε αντίθεση με τη δέσμευση των λοιπών μετόχων εν προκειμένω, να προσφέρουν πρόσθετο πλεονέκτημα στους κατόχους των junior notes.

108 Τέλος, σε κάθε περίπτωση, το ζήτημα αν το επιλεγέν από τους μετόχους σύστημα για την εγγύηση της ονομαστικής αξίας των junior notes ήταν το μόνο δυνατό σύστημα ουδόλως επηρεάζει το ζήτημα αν η δέσμευση των λοιπών μετόχων παρείχε πλεονέκτημα στη WestLB, τη δικαιούχο της κρατικής ενισχύσεως που προσδιόρισε η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση. Επομένως, το εν λόγω ζήτημα ουδόλως επηρεάζει περαιτέρω το αν οι μέτοχοι αυτοί μπορούσαν να θεωρηθούν χορηγοί της επίμαχης ενισχύσεως.

109 Κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει να γίνει δεκτό ότι δεν αποδείχθηκε ότι η προσφεύγουσα επηρεάζεται ατομικά από την προσβαλλόμενη απόφαση υπό την ιδιότητα του χορηγού της επίμαχης ενισχύσεως.

Επί του δευτέρου επιχειρήματος το οποίο αφορά τον ατομικό επηρεασμό της προσφεύγουσας ως μετόχου

110 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι επηρεάζεται ατομικά, ως μέτοχος, από την προσβαλλόμενη απόφαση, συμπεριλαμβανομένων των όρων που τη συνοδεύουν.

111 Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η προσφεύγουσα επηρεάζεται ατομικά, ως μέτοχοι, από την υποχρέωση πωλήσεως. Αντιθέτως, αμφισβητεί ότι επηρεάζεται ατομικά από τους λοιπούς όρους που συνοδεύουν την προσβαλλόμενη απόφαση.

112 Κατά πάγια νομολογία, ένα πρόσωπο, εκτός και αν μπορεί να επικαλεστεί έννομο συμφέρον διαφορετικό από αυτό της επιχειρήσεως την οποία η πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αφορά και της οποίας κατέχει μέρος του κεφαλαίου, δεν μπορεί να προασπίσει άλλως τα συμφέροντά του έναντι της πράξεως αυτής παρά ασκώντας τα δικαιώματα του εταίρου της επιχειρήσεως αυτής, η οποία έχει το δικαίωμα να ασκήσει προσφυγή (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου της 20ής Ιουνίου 2000, T-597/97, Euromin κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2000, σ. II-2419, σκέψη 50, και της 24ης Μαρτίου 2011, T-443/08 και T-455/08, Freistaat Sachsen και Land Sachsen-Anhalt κατά Επιτροπής Συλλογή 2011, σ. II-1311, σκέψη 62, και διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου της 27ης Μαρτίου 2012, T-261/11, European Goldfields κατά Επιτροπής, σκέψη 21).

113 Επιβάλλεται, επομένως, να εξετασθεί αν η προσφεύγουσα έχει έννομο συμφέρον διακρινόμενο από της WestLB όσον αφορά την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως.

114 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το έννομο συμφέρον της διακρίνεται από εκείνο της WestLB, στον βαθμό που η προσβαλλόμενη απόφαση την υποχρεώνει να αποποιηθεί του δικαιώματός της ιδιοκτησίας και να αποδεχθεί μια ριζική αναδιάρθρωση της τράπεζας αυτής, συμπεριλαμβανομένης της μειώσεως του ισολογισμού κατά 50 %, μειώνοντας σημαντικά την αξία της μετοχής.

115 Επισημαίνεται εκ προοιμίου ότι, όπως αναγνωρίζει η ίδια η Επιτροπή, η προσφεύγουσα έχει έννομο συμφέρον διακρινόμενο από της WestLB όσον αφορά την υποχρέωση πωλήσεως.

116 Πράγματι, η υποχρέωση αυτή αφορά αποκλειστικώς τους μετόχους, οι οποίοι αναγκάζονται να αποποιηθούν, εντός των ταχθεισών προθεσμιών, το δικαίωμά τους ιδιοκτησίας επί της WestLB ώστε η ενίσχυση που χορηγήθηκε υπέρ της τράπεζας αυτής, η οποία είναι απαραίτητη για την αναδιάρθρωσή της, να εγκριθεί. Η WestLB, αντιθέτως, δεν υποχρεούται να προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια εξαιτίας της υποχρεώσεως αυτής, η οποία δεν επηρεάζει την περιουσία της ούτε τη συμπεριφορά της στην αγορά.

117 Πάντως, όσον αφορά τους λοιπούς όρους που συνοδεύουν την προσβαλλόμενη απόφαση, μεταξύ των οποίων και οι σχετικοί με τη μείωση του ισολογισμού της WestLB, επιβάλλεται καταρχάς η παρατήρηση ότι σχετίζονται με την επιχειρηματική δραστηριότητα της τράπεζας αυτής και με την πώληση ή την εκκαθάριση της περιουσίας της. Η WestLB θα μπορούσε η ίδια να προβάλει κάθε επιχείρημα, στο πλαίσιο προσφυγής στρεφόμενης κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως, σχετικό με τον παράνομο ή τον μη αναγκαίο χαρακτήρα των όρων αυτών.

118 Ακολούθως, σημειώνεται ότι η Επιτροπή αναφέρει, χωρίς να αμφισβητηθεί από την προσφεύγουσα, ότι τα μη προσωπικά δικαιώματα των εταίρων γερμανικής ανώνυμης εταιρίας περιορίζονται, αφενός, στη διανομή των κερδών της εταιρίας και, αφετέρου, στη συμμετοχή στη διανομή του προϊόντος της εκκαθαρίσεως της επιχειρήσεως. Πρέπει, επομένως, να θεωρηθεί ότι, σύμφωνα με το γερμανικό δίκαιο, η ιδιότητα του μετόχου δεν απονέμει δικαιώματα επί των περιουσιακών στοιχείων της επιχειρήσεως. Οι όροι οι σχετικοί με τη μείωση του συνόλου του ισολογισμού μιας επιχειρήσεως δεν επηρεάζουν, κατά συνέπεια, κανένα δικαίωμα των μετόχων.

119 Τέλος, παρατηρείται ότι το επί της ουσίας προβληθέν από την προσφεύγουσα επιχείρημα, κατά το οποίο κάθε απόφαση που λαμβάνει η Επιτροπή και η οποία ενδεχομένως επηρεάζει αρνητικά την αξία της μετοχής μιας ανώνυμης εταιρίας μπορεί να προσβληθεί ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου από τους μετόχους της εταιρίας αυτής, δεν συνάδει με τη νομολογία που εκτίθεται στη σκέψη 112 ανωτέρω και πρέπει, ως εκ τούτου, να απορριφθεί.

120 Κατόπιν του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, συνάγεται το συμπέρασμα ότι, όσον αφορά τους όρους που συνοδεύουν την προσβαλλόμενη απόφαση πλην των σχετικών με την υποχρέωση πωλήσεως, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται οι όροι για τη μείωση του ισολογισμού της WestLB, το έννομο συμφέρον της προσφεύγουσας συγχέεται με εκείνο της WestLB οπότε η προσφεύγουσα δεν επηρεάζεται ατομικά από την προσβαλλόμενη απόφαση. Αντιθέτως, η προσφεύγουσα επηρεάζεται ατομικά από την απόφαση αυτή στο μέτρο που η έγκριση της επίδικης εγγυήσεως εξαρτήθηκε από τη συμμόρφωση προς την υποχρέωση πωλήσεως.

Συμπέρασμα ως προς την ενεργητική νομιμοποίηση της προσφεύγουσας

121 Εκ των ανωτέρω απορρέει ότι η προσφεύγουσα νομιμοποιείται ενεργητικώς να στραφεί κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως μόνον κατά το μέρος που αυτή συνοδεύεται από την υποχρέωση πωλήσεως.

122 Επομένως, οι λόγοι και τα επιχειρήματα που προβάλλει η προσφεύγουσα προς στήριξη του αιτήματός της προς ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως μπορούν να εξετασθούν μόνον κατά το μέρος που αφορούν την απόδειξη του παράνομου χαρακτήρα της περιλήψεως της εν λόγω υποχρεώσεως στο παράρτημα της αποφάσεως αυτής και πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτοι κατά τα λοιπά.

Ως προς το έννομο συμφέρον της προσφεύγουσας

123 Επισημαίνεται προκαταρκτικώς ότι, στο πλαίσιο της τελικής αποφάσεως του 2011, η Επιτροπή ενέκρινε, υπό την επιφύλαξη της τηρήσεως του σχεδίου εκκαθαρίσεως, έξι μέτρα ενισχύσεως, πλέον της επίδικης εγγυήσεως. Τα έξι αυτά μέτρα απαριθμούνται στο άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχεία β′ έως ζ′, της εν λόγω αποφάσεως.

124 Το σχέδιο εκκαθαρίσεως, το οποίο αντικαθιστά το οριστικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως, περιλαμβάνει την εξαφάνιση της WestLB και προβλέπει, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή χωρίς να αμφισβητηθεί από την προσφεύγουσα:

— την απόσπαση ορισμένων δραστηριοτήτων της WestLB οι οποίες θα συγχωνευθούν σε μια «Verbundbank» (τραπεζική συγχώνευση) που θα παρέχει υπηρεσίες προς τα ταμιευτήρια του ομόσπονδου κράτους NRW και του ομόσπονδου κράτους του Βραδεμβούργου και προς τους πελάτες τους·

— την πώληση ενός μεγάλου αριθμού κλάδων δραστηριοτήτων και συμμετοχών της WestLB·

— την οριστική μεταβίβαση όλων των εναπομείναντων χαρτοφυλακίων της WestLB σε έναν νέο μηχανισμό επισφαλούς τράπεζας, καλούμενο EAA·

— την έναρξη της λειτουργίας μιας τράπεζας παροχής υπηρεσιών και διαχειρίσεως χαρτοφυλακίου, προσωρινώς καλούμενης SPM Bank και, στη συνέχεια, Portigon, επιφορτισμένης με την παροχή υπηρεσιών στο EEA και στη Verbundbank·

— τον περιορισμό της άδειας ασκήσεως καθολικών τραπεζικών δραστηριοτήτων της WestLB μέσω της καταργήσεως ορισμένων επιμέρους αδειών.

125 Ως εκ τούτου, όπως επιβεβαίωσε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το σχέδιο εκκαθαρίσεως προβλέπει τη συντεταγμένη κατάργηση δραστηριοτήτων της WestLB, καθώς και τη μεταβίβαση μέρους αυτών στη Verbundbank, ώστε να διασφαλισθεί η συνέχεια ορισμένων υπηρεσιών που θεωρούνται στρατηγικής σημασίας για τα ταμιευτήρια καθώς η WestLB, ως κεντρική τράπεζα, εξασφάλιζε, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, τον σύνδεσμο μεταξύ των ταμιευτηρίων και των διεθνών χρηματαγορών.

126 Αντιθέτως, το σχέδιο εκκαθαρίσεως δεν προβλέπει ούτε συνολική αλλαγή της ιδιοκτησιακής δομής της WestLB, προ της εκκαθαρίσεώς της, ούτε απουσία δυνατότητας των μετόχων να κατέχουν συμμετοχές πάσης φύσεως, μετά την εν λόγω εκκαθάριση, στους συνεχιστές ορισμένων δραστηριοτήτων της WestLB, ήτοι στη Verbundbank, στο EEA ή στην τράπεζα παροχής υπηρεσιών και διαχειρίσεως χαρτοφυλακίων, προσωρινώς καλούμενη SPM Bank, στη συνέχεια, Portigon.

127 Η Επιτροπή επισημαίνει συναφώς, χωρίς να αμφισβητηθεί από την προσφεύγουσα, αφενός, ότι η Verbundbank εξαγοράσθηκε από την Helaba την 1η Ιουλίου 2012 και, αφετέρου, ότι, δυνάμει της συμφωνίας μεταβιβάσεως σε αυτήν της Verbundbank, η προσφεύγουσα κατέστη μέτοχος της Helaba και επομένως, εμμέσως, συνιδιοκτήτρια της Verbundbank.

128 Υπό το πρίσμα των εν λόγω πραγματικών περιστατικών πρέπει να εξετασθεί το αίτημα περί καταργήσεως της δίκης που υπέβαλε η Επιτροπή, στηριζόμενο στο γεγονός ότι η προσφεύγουσα απώλεσε το έννομο συμφέρον της να στραφεί κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως κατόπιν της εκδόσεως της τελικής αποφάσεως του 2011.

129 Κατά πάγια νομολογία, το έννομο συμφέρον του προσφεύγοντος πρέπει, λαμβανομένου υπόψη του αντικειμένου της προσφυγής, να υφίσταται κατά τον χρόνο ασκήσεώς της, άλλως η προσφυγή κρίνεται απαράδεκτη. Επιπροσθέτως, το έννομο συμφέρον του προσφεύγοντος προς ικανοποίηση των αιτημάτων του πρέπει να διατηρείται μέχρι την έκδοση της δικαστικής αποφάσεως, άλλως παρέλκει η έκδοση αποφάσεως (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 16ης Δεκεμβρίου 1963, 14/63, Forges de Clabecq κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 1015, και της 7ης Ιουνίου 2007, C-362/05 P, Wunenburger κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. I-4333, σκέψη 42).

130 Κατά πάγια επίσης νομολογία, η έκδοση αποφάσεως επί προσφυγής ακυρώσεως παρέλκει στην περίπτωση κατά την οποία ο προσφεύγων έπαυσε να έχει συμφέρον για την ακύρωση της προσβαλλομένης πράξεως λόγω γεγονότος που επήλθε κατά τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας, και το οποίο έχει ως αποτέλεσμα να στερείται πλέον εννόμων συνεπειών η ενδεχόμενη ακύρωση της πράξεως (βλ. απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 9ης Σεπτεμβρίου 2011, T-475/07, Dow AgroSciences κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2011, σ. II-5937, σκέψη 67 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

131 Πάντως, όπως ορθώς υποστηρίζει η προσφεύγουσα, ο προσφεύγων μπορεί να εξακολουθεί να έχει έννομο συμφέρον για την ακύρωση καταργηθείσας πράξεως, στο μέτρο που η κατάργησή της δεν επιφέρει τα ίδια έννομα αποτελέσματα με ενδεχόμενη ακύρωσή της από το Γενικό Δικαστήριο. Ειδικότερα, η κατάργηση μιας πράξεως θεσμικού οργάνου δεν συνιστά αναγνώριση της ελλείψεως νομιμότητάς της και αναπτύσσει αποτέλεσμα ex nunc, ενώ η ακύρωσή της αναπτύσσει αποτέλεσμα ex tunc (βλ. παρατεθείσα στη σκέψη 130 απόφαση Dow AgroSciences κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 68 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

132 Επιπροσθέτως, στην περίπτωση ακυρώσεως ορισμένης πράξεως, το θεσμικό όργανο που την εξέδωσε οφείλει να λάβει όλα τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της ακυρωτικής αποφάσεως. Τα μέτρα αυτά αφορούν ιδίως την εξάλειψη των αποτελεσμάτων των πλημμελειών που διαπιστώθηκαν στην ακυρωτική απόφαση. Έτσι, το εν λόγω όργανο ενδέχεται να υποχρεωθεί στη δέουσα επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση ως προς τον προσφεύγοντα ή στην αποχή από την έκδοση πανομοιότυπης πράξεως (βλ. παρατεθείσα στη σκέψη 130 απόφαση Dow AgroSciences κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 69 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

133 Όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 59 ανωτέρω, η προσβαλλόμενη απόφαση, οπότε και όλοι οι όροι που τη συνοδεύουν, καταργήθηκαν με την τελική απόφαση του 2011. Η προσβαλλόμενη απόφαση, όμως, δεν ανακλήθηκε από την Επιτροπή. Ως εκ τούτου, εξακολουθεί να παράγει έννομα αποτελέσματα έναντι της προσφεύγουσας κατά το χρονικό διάστημα από την έναρξη ισχύος της έως την κατάργησή της (12 Μαΐου 2009-20 Δεκεμβρίου 2011). Ειδικότερα, όπως ορθώς υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η προσβαλλόμενη απόφαση, κατά το διάστημα αυτό, την υποχρέωσε να αποποιηθεί τη συμμετοχή της στη WestLB. Η ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως μπορεί, συνεπώς, να επιφέρει αυτή καθαυτή συνέπειες στη νομική κατάσταση της προσφεύγουσας, με αποτέλεσμα αυτή να διατηρεί το έννομο συμφέρον της (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, παρατεθείσα στη σκέψη 130 απόφαση Dow AgroSciences κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 70).

134 Η Επιτροπή προβάλλει κατ' ουσίαν δύο επιχειρήματα προκειμένου να ανατρέψει το αίτημα αυτό.

135 Πρώτον, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η υποχρέωση πωλήσεως δεν τέθηκε σε εφαρμογή, καθώς ήταν αδύνατο να ανευρεθεί αγοραστής της WestLB, ενώ δεν περιλαμβάνεται πλέον στο σχέδιο εκκαθαρίσεως, καθώς μάλιστα η προσφεύγουσα έχει καταστεί συνιδιοκτήτρια της Helaba, οπότε και της Verbundbank. Κατά την Επιτροπή, εξ αυτών απορρέει ότι ενδεχόμενη ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως ουδόλως θα μετέβαλλε τη νομική κατάσταση της προσφεύγουσας ως

προς την υποχρέωση πωλήσεως. Καθόσον δε η προσφυγή κρίνεται παραδεκτή μόνον όσον αφορά την υποχρέωση αυτή, η προσφεύγουσα δεν αποκτά οποιοδήποτε πλεονέκτημα σε περίπτωση αποδοχής της προσφυγής.

136 Επισημαίνεται συναφώς ότι η προσφεύγουσα υποβλήθηκε στην υποχρέωση πωλήσεως για περισσότερα από δύο έτη. Βεβαίως, η εν λόγω υποχρέωση δεν τέθηκε σε εφαρμογή στην πράξη. Παρά ταύτα, η προσφεύγουσα διατηρεί έννομο συμφέρον για την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως κατά το μέρος που η απόφαση αυτή συνοδεύθηκε από την εν λόγω υποχρέωση.

137 Πράγματι, ένας προσφεύγων δύναται να διατηρεί έννομο συμφέρον για την ακύρωση μη εκτελεσθείσας πράξεως που τον επηρεάζει άμεσα προκειμένου να διαπιστωθεί, από τον δικαστή της Ένωσης, παρανομία που διαπράχθηκε σε βάρος του, οπότε η διαπίστωση αυτή μπορεί να αποτελέσει τη βάση τυχόν αγωγής αποζημιώσεως, με σκοπό την πρόσφορη αποκατάσταση της προκληθείσας με την προσβαλλομένη πράξη ζημίας (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 18ης Μαρτίου 2009, T-299/05, Shanghai Excell M&E Enterprise και Shanghai Adeptech Precision κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2009, σ. II-565, σκέψη 53 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

138 Τούτο ισχύει εν προκειμένω, καθώς η προσφεύγουσα ανέλαβε έξοδα ενόψει της πωλήσεως της συμμετοχής της στη WestLB, ακόμη και αν η πώληση αυτή δεν έλαβε εν τέλει χώρα. Αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, αφενός, τα έξοδα αυτά απορρέουν κατά τρόπο αρκούντως άμεσο από την προσβαλλόμενη απόφαση και, αφετέρου, παρά τις διάφορες αποφάσεις που εκδόθηκαν αναφορικά με τη WestLB λόγω της χρηματοπιστωτικής κρίσης, δεν συντρέχει λόγος να θεωρηθεί ότι είναι αδύνατο να προσδιορισθεί με εύλογο τρόπο το μέρος των εξόδων που ανέλαβε η προσφεύγουσα αναφορικά με τις απόπειρες πωλήσεως στις οποίες όφειλε να προβεί.

139 Στο πλαίσιο αυτό, η προσφεύγουσα διατηρεί έννομο συμφέρον στη διαπίστωση του παρανόμου χαρακτήρα της προσβαλλομένης αποφάσεως διότι, αφενός, η διαπίστωση αυτή θα δεσμεύει τον δικαστή της Ένωσης σε περίπτωση ασκήσεως αγωγής αποζημιώσεως και, αφετέρου, θα μπορεί να αποτελέσει τη βάση τυχόν εξωδικαστικής διαπραγματεύσεως μεταξύ της Επιτροπής και της προσφεύγουσας για την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, παρατεθείσα στη σκέψη 137 απόφαση Shanghai Excell M&E Enterprise και Shanghai Adeptech Precision κατά Συμβουλίου, σκέψη 55 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

140 Εξάλλου, η αποδοχή του επιχειρήματος της Επιτροπής θα ισοδυναμούσε με αποδοχή του ότι οι εκδιδόμενες από τα θεσμικά όργανα πράξεις και καταργούμενες μετά την άσκηση προσφυγής ακυρώσεως, αλλά πριν από την έκδοση της κρίσιμης αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου, εκφεύγουν του δικαστικού ελέγχου, αν δεν εκτελεσθούν. Πρέπει, όμως, να γίνει δεκτό ότι η κατάσταση αυτή δεν συνάδει προς το πνεύμα του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, δυνάμει του οποίου ο δικαστής της Ένωσης ελέγχει τη νομιμότητα των πράξεων που εκδίδονται από κοινού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, από το Συμβούλιο, από την Επιτροπή και από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), εκτός των συστάσεων και γνωμών, και των πράξεων του Κοινοβουλίου που παράγουν έννομα αποτελέσματα έναντι τρίτων. Συγκεκριμένα, αν η Ένωση είναι κοινότητα δικαίου, τούτο σημαίνει ότι τα κράτη μέλη της και τα θεσμικά της όργανα υπάγονται στον έλεγχο του συμβατού των πράξεών τους με τον συνταγματικό χάρτη που αποτελεί η Συνθήκη και με το εξ αυτού απορρέον δίκαιο (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, παρατεθείσα στη σκέψη 137 απόφαση Shanghai Excell M&E Enterprise και Shanghai Adeptech Precision κατά Συμβουλίου, σκέψεις 56 και 57).

141 Ως εκ τούτου, επιβάλλεται η απόρριψη του πρώτου υποβληθέντος από την Επιτροπή επιχειρήματος προς ανατροπή του συμπεράσματος ότι η προσφεύγουσα διατηρεί έννομο συμφέρον.

142 Δεύτερον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προσφεύγουσα δεν έχει πλέον έννομο συμφέρον να στραφεί κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως στον βαθμό που όλες οι αρνητικές συνέπειες τις οποίες οι συνοδευτικοί της αποφάσεως αυτής όροι θα μπορούσαν να προκαλέσουν σε βάρος της νομικής καταστάσεώς της προκαλούνται επίσης από την τελική απόφαση του 2011.

143 Αρκεί συναφώς η διαπίστωση ότι, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, η τελική απόφαση του 2011 δεν προκαλεί όλες τις αρνητικές συνέπειες που αναφέρονται στην προηγούμενη σκέψη. Συγκεκριμένα, η απόφαση αυτή δεν επιβάλλει στην προσφεύγουσα υποχρέωση πωλήσεως και της επιτρέπει, επομένως, να διατηρήσει συμμετοχές, καταρχήν κάθε φύσεως, σε όλες τις δραστηριότητες που διαχωρίστηκαν από τη WestLB.

144 Το δεύτερο υποβληθέν από την Επιτροπή επιχείρημα προς ανατροπή του αιτήματος κατά το οποίο η προσφεύγουσα διατηρεί έννομο συμφέρον πρέπει, ως εκ τούτου, και αυτό να απορριφθεί.

145 Κατόπιν των προεκτεθέντων, συνάγεται ότι η προσφεύγουσα διατηρεί έννομο συμφέρον. Το αίτημα περί καταργήσεως της δίκης που υπέβαλε η Επιτροπή πρέπει, συνεπώς, να απορριφθεί.

146 Ως εκ τούτου, παρέλκει η εξέταση του αιτήματος προσαρμογής των λόγων και αιτημάτων κατόπιν της εκδόσεως της τελικής αποφάσεως του 2011 που υπέβαλε η προσφεύγουσα, σε περίπτωση που το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η προσφυγή κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως είχε καταστεί άνευ αντικειμένου.

2. *Επί της ουσίας*

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

147 Προς στήριξη της προσφυγής της, η προσφεύγουσα προβάλλει οκτώ λόγους. Οι λόγοι αυτοί αφορούν, πρώτον, παραβίαση της αρχής της συλλογικότητας, δεύτερον, παράβαση του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ στο μέτρο που η προκληθείσα από την επίδικη εγγύηση στρέβλωση του ανταγωνισμού δεν εξετάσθηκε, τρίτον, παράβαση του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ, τέταρτον, παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, πέμπτον, παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, έκτον, παράβαση του άρθρου 295 ΕΚ, έβδομον, παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 4, του κανονισμού (ΕΚ) 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, περί λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή του άρθρου [88] ΕΚ (ΕΕ L 83, σ. 1), και, όγδοον, αθέτηση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως.

148 Η Επιτροπή αμφισβητεί τη βασιμότητα του συνόλου των λόγων αυτών.

149 Όπως προαναφέρθηκε στη σκέψη 122, οι προβληθέντες από την προσφεύγουσα λόγοι είναι παραδεκτοί μόνον στο μέτρο που αφορούν την απόδειξη του παράνομου χαρακτήρα της συμπεριλήψεως της υποχρεώσεως πωλήσεως στο παράρτημα της προσβαλλομένης αποφάσεως.

150 Η προσφεύγουσα προβάλλει τον παράνομο χαρακτήρα της συμπεριλήψεως αυτής στο πλαίσιο του τέταρτου, πέμπτου, έκτου, έβδομου και όγδοου λόγου. Πάντως, στο πλαίσιο των ίδιων αυτών λόγων, προβάλλει επίσης και επιχειρήματα σχετικά με τη νομιμότητα άλλων όρων περιλαμβανόμενων στο παράρτημα της προσβαλλομένης αποφάσεως. Καθόσον τα επιχειρήματα αυτά είναι απαράδεκτα, πρέπει να απορριφθούν εκ προοιμίου.

151 Ακολούθως, επισημαίνεται ότι η υποχρέωση της πωλήσεως δεν θα ήταν δυνατό να περιληφθεί νομίμως στο παράρτημα της προσβαλλομένης αποφάσεως, αν η απόφαση αυτή είχε εκδοθεί είτε κατά παραβίαση της αρχής της συλλογικότητας είτε κατά παράβαση του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ είτε του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ και κατ' αθέτηση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως όσον αφορά τον επηρεασμό του ανταγωνισμού από την επίδικη εγγύηση, όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, αντιστοίχως, στο πλαίσιο των τριών πρώτων λόγων. Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι λόγοι αυτοί είναι επίσης παραδεκτοί και πρέπει να εξετασθούν.

152 Επομένως, επιβάλλεται να εξετασθούν:

— πρώτον, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως ο οποίος αφορά παραβίαση της αρχής της συλλογικότητας·

— δεύτερον, ο τρίτος λόγος ακυρώσεως ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β′, ΕΚ·

— τρίτον, ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ·

— τέταρτον, ο όγδοος λόγος ακυρώσεως ο οποίος αφορά αθέτηση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως·

— και, πέμπτον, ο τέταρτος, πέμπτος, έκτος και έβδομος λόγος ακυρώσεως, οι οποίοι αφορούν, αντιστοίχως, παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, παράβαση του άρθρου 295 ΕΚ και του άρθρου 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 659/1999.

153 Τέλος, επιβάλλεται να εξετασθούν στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου ακυρώσεως ορισμένα επιχειρήματα προβληθέντα στο πλαίσιο του όγδοου λόγου σχετικά με την ανεπαρκή αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως ως προς τις ενδεχόμενες συνέπειες της επίδικης εγγυήσεως επί του ανταγωνισμού.

Ως προς τον πρώτο λόγο ακυρώσεως ο οποίος αφορά παραβίαση της αρχής της συλλογικότητας

154 Η προσφεύγουσα, με την προσφυγή, υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν εκδόθηκε από το σώμα των επιτρόπων, αλλά αποκλειστικώς από το μέλος της Επιτροπής το οποίο, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, ήταν αρμόδιο για ζητήματα ανταγωνισμού, ήτοι από την N. Kroes, γεγονός που συνιστά παραβίαση της αρχής της συλλογικότητας όπως αυτή απορρέει από το άρθρο 219 ΕΚ και το άρθρο 1 του εσωτερικού κανονισμού της Επιτροπής [C (2000) 3614] (ΕΕ 2000, L 308, σ. 26).

155 Πάντως, όπως ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή, προκύπτει από σημείωμα του διευθυντή μητρώου της γραμματείας της Επιτροπής της 12ης Μαΐου 2009 όπου ανακοινώνεται η αυθημερόν έκδοση ορισμένων αποφάσεων της Επιτροπής (SEC 2009 663/2002) ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εγκρίθηκε από το σώμα των Επιτρόπων, με γραπτή διαδικασία, και δεν λήφθηκε από την N. Kroes.

156 Με το υπόμνημα απαντήσεως, η προσφεύγουσα αναγνωρίζει ότι το αναφερόμενο στην προηγούμενη σκέψη σημείωμα του διευθυντή μητρώου της γραμματείας της Επιτροπής αποτελεί απόδειξη της εγκρίσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως με γραπτή διαδικασία. Παρά ταύτα, διατηρεί τον υπό εξέταση λόγο και προβάλλει δύο νέες αιτιάσεις (στο εξής: νέες αιτιάσεις).

157 Πρώτον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η γραπτή διαδικασία «προϋποθέτει συνήθως πέντε ημέρες». Εντούτοις η Επιτροπή διαβίβασε στη WestLB την προσβαλλόμενη απόφαση στην γερμανική γλώσσα στις 6 Μαΐου 2009. Κατά την προσφεύγουσα, από τις δύο επιστολές της Επιτροπής της 6ης και της 7ης Μαΐου 2009 προκύπτει ότι το κείμενο της αποφάσεως αυτής είχε τύχει εκ νέου επεξεργασίας στις 7 Μαΐου 2009. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι δεν δύναται επομένως να κατανοήσει «ποιο κείμενο εγκρίθηκε [με γραπτή διαδικασία] και πότε έλαβε χώρα η έγκριση». Ζητεί από την Επιτροπή να «παράσχει τις αναγκαίες διευκρινίσεις» ως προς το σημείο αυτό.

158 Δεύτερον, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι «η απόδειξη της πραγματοποιήσεως της γραπτής διαδικασίας δεν επεξηγεί [...] τον λόγο για τον οποίο μια απόφαση η οποία έπρεπε να υποβληθεί [...] στη συνεδρίαση της Επιτροπής της 13ης Μαΐου 2009 υποβλήθηκε νωρίτερα κατά μια ημέρα». Αναφέρει ότι από επιστολή του Γερμανού υπουργού οικονομικών της 11ης Μαΐου 2009 προκύπτει ότι η αλλαγή αυτή αποφασίστηκε από την Επιτροπή «προκειμένου να αποδεσμεύσει την ημέρα της

Τετάρτης που ήταν ιδιαίτερα φορτωμένη με προς λήψη αποφάσεις». Η προσφεύγουσα συνάγει εξ αυτού ότι είχε προβλεφθεί να εγκριθεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά τη συνεδρίαση της 13ης Μαΐου 2009 και όχι με γραπτή διαδικασία. Εξάλλου, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η διαδικασία αυτή προβλέπεται μόνον για την έκδοση αποφάσεων σχετικών με την τρέχουσα διαχείριση. Ως εκ τούτου, αποκλείεται η χρησιμοποίησή της για την έκδοση αποφάσεως περιέχουσας υποχρέωση πωλήσεως.

159 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι νέες αιτιάσεις είναι απαράδεκτες, δεδομένου ότι πρόκειται για προβολή νέων λόγων κατά το στάδιο της απαντήσεως. Εν πάση περιπτώσει, οι αιτιάσεις αυτές είναι προδήλως αβάσιμες.

160 Από τις διατάξεις του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας, σε συνδυασμό με το άρθρο 48, παράγραφος 2, του ίδιου αυτού κανονισμού, προκύπτει ότι το εισαγωγικό δικόγραφο πρέπει να προσδιορίζει το αντικείμενο της διαφοράς και να περιέχει συνοπτική έκθεση των προβληθέντων λόγων, και ότι η προβολή νέων λόγων κατά τη διάρκεια της δίκης απαγορεύεται εκτός αν οι λόγοι αυτοί στηρίζονται σε νομικά και πραγματικά στοιχεία τα οποία προέκυψαν κατά τη διαδικασία (απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 8ης Μαρτίου 2007, T-340/04, France Télécom κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. II-573, σκέψη 164).

161 Ωστόσο, λόγος που αποτελεί ανάπτυξη λόγου που προβλήθηκε προηγουμένως, άμεσα ή έμμεσα, με το εισαγωγικό δικόγραφο και συνδέεται στενά με αυτόν πρέπει να κρίνεται παραδεκτός (αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου της 19ης Σεπτεμβρίου 2000, T-252/97, Dürbeck κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-3031, σκέψη 39, και της 10ης Απριλίου 2003, T-195/00, Travelex Global and Financial Services και Interpayment Services κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-1677, σκέψη 34).

162 Η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί πλέον την προσβαλλόμενη απόφαση διότι δεν εκδόθηκε από το σώμα των επιτρόπων, όπως είχε προβάλει με το εισαγωγικό δικόγραφο της προσφυγής. Με τις νέες, όμως, αιτιάσεις, συνεχίζει να υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν λήφθηκε πράγματι, ή εγκύρως, από το σώμα των επιτρόπων. Πρέπει, επομένως, να θεωρηθεί ότι ο αρχικός λόγος συνδέεται επαρκώς με τις νέες αιτιάσεις, με αποτέλεσμα οι αιτιάσεις αυτές να είναι παραδεκτές.

163 Επιβάλλεται, επομένως, να εξετασθούν οι νέες αιτιάσεις επί της ουσίας.

164 Με την πρώτη των νέων αιτιάσεων, η προσφεύγουσα υποστηρίζει κατ' ουσίαν, αφενός, ότι η οριστική έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν κοινοποιήθηκε εγκαίρως στα μέλη της Επιτροπής και, αφετέρου, ότι η Επιτροπή όφειλε να επισημάνει αν η οριστική έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως είχε πράγματι εγκριθεί με γραπτή διαδικασία.

165 Ως προς το πρώτο ζήτημα, επισημαίνεται ότι η προσφεύγουσα απλώς αναφέρει ότι η γραπτή διαδικασία «προϋποθέτει συνήθως πέντε ημέρες» και ότι η Επιτροπή επεξεργάσθηκε εκ νέου το κείμενο της προσβαλλομένης αποφάσεως έως τις 7 Μαΐου 2009. Όμως, το άρθρο 12 του εσωτερικού κανονισμού της Επιτροπής, το οποίο προβλέπει ότι η Επιτροπή δύναται να εγκρίνει πρόταση προερχόμενη από ένα ή περισσότερα μέλη της με γραπτή διαδικασία, δεν τάσσει προθεσμία εντός της οποίας τα μέλη της Επιτροπής θα πρέπει να διαθέτουν το κείμενο της οικείας προτάσεως πριν από την έγκρισή της. Το δεύτερο εδάφιο της εν λόγω διατάξεως απλώς προβλέπει ότι «[τ]ο κείμενο της πρότασης ανακοινώνεται γραπτώς σε όλα τα μέλη της Επιτροπής […] με προθεσμία, εντός της οποίας πρέπει να γίνουν γνωστές οι επιφυλάξεις ή οι ενδεχόμενες τροποποιήσεις επί της προτάσεως».

166 Εξάλλου, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η Επιτροπή επισήμανε, στο υπόμνημα ανταπαντήσεως, χωρίς να αμφισβητηθεί από την προσφεύγουσα, ότι οι τροποποιήσεις επί του κειμένου αφορούσαν αποκλειστικώς ελάσσονες διορθώσεις επί της γερμανικής εκδόσεως σε σύγκριση με το κείμενο που συντάχθηκε στη χρησιμοποιούμενη γλώσσα εργασίας, ήτοι στην αγγλική γλώσσα.

167 Κατά συνέπεια, το επιχείρημα ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε ενώ χορηγήθηκε υπερβολικά σύντομη προθεσμία στα μέλη της Επιτροπής για την εξέτασή της πρέπει να απορριφθεί.

168 Ως προς το δεύτερο ζήτημα, αρκεί η επισήμανση ότι η Επιτροπή ήδη διευκρίνισε ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είχε εγκριθεί, υπό την οριστική μορφή της, με γραπτή διαδικασία, στις 12 Μαΐου 2009. Τούτο επιβεβαιώνεται από το σημείωμα του διευθυντή μητρώου της γραμματείας της Επιτροπής, όπως αναφέρεται στη σκέψη 155 ανωτέρω, χωρίς να αμφισβητηθεί από την προσφεύγουσα.

169 Συνεπώς, πρέπει να απορριφθεί η πρώτη των νέων αιτιάσεων ως αβάσιμη.

170 Με τη δεύτερη των νέων αιτιάσεων, η προσφεύγουσα υποστηρίζει κατ' ουσίαν ότι η γραπτή διαδικασία δεν έπρεπε να χρησιμοποιηθεί για την έγκριση της προσβαλλομένης αποφάσεως στο μέτρο που η διαδικασία αυτή προβλέπεται για την έγκριση αποφάσεων σχετικών με την τρέχουσα διαχείριση.

171 Αρκεί συναφώς η σύγκριση των άρθρων 13 και 14 του εσωτερικού κανονισμού της Επιτροπής, δυνάμει των οποίων οι διαδικασίες, αντιστοίχως, εξουσιοδοτήσεως και μεταβιβάσεως αρμοδιοτήτων προβλέπονται για τη λήψη διαχειριστικών ή διοικητικών μέτρων, με το άρθρο 12 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο δεν περιλαμβάνει τέτοιον περιορισμό όσον αφορά τη γραπτή διαδικασία.

172 Αντιθέτως προς όσα παρατηρεί η προσφεύγουσα, το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από το επεξηγηματικό σημείωμα του εσωτερικού κανονισμού της Επιτροπής, όπως αυτό εμφαίνεται στην ιστοσελίδα της, το οποίο η προσφεύγουσα προσήρτησε στο υπόμνημα απαντήσεως. Όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή, το σημείωμα αυτό δεν έχει δεσμευτική νομική ισχύ, όπως επισημαίνεται στο ίδιο το κείμενο. Εξάλλου, στο εν λόγω σημείωμα αναφέρεται ότι «[η γραπτή διαδικασία, η διαδικασία εξουσιοδοτήσεως και η διαδικασία μεταβιβάσεως αρμοδιοτήτων] προορίζονται συνήθως να απαλλάξουν το σώμα των επιτρόπων από αποφάσεις που αφορούν την τρέχουσα διαχείριση των υποθέσεων και δεν απαιτούν συζήτηση», γεγονός που ουδόλως σημαίνει ότι η γραπτή διαδικασία αποκλείεται όσον αφορά την έγκριση αποφάσεων που δεν αφορούν την τρέχουσα διαχείριση των υποθέσεων.

173 Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι η δεύτερη των νέων αιτιάσεων είναι επίσης αβάσιμη.

174 Επομένως, ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτέος.

Ως προς τον τρίτο λόγο ακυρώσεως ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ

175 Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι η Επιτροπή ενέκρινε τη χορήγηση της επίδικης εγγυήσεως υπέρ της WestLB δυνάμει του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ και υποστηρίζει ότι υπέπεσε σε πλάνη κατά την εφαρμογή της διατάξεως αυτής.

176 Η προσφεύγουσα προβάλλει συναφώς σειρά επιχειρημάτων τα οποία μπορούν να διαιρεθούν σε δύο σκέλη, εκ των οποίων το πρώτο έχει κύριο χαρακτήρα και το δεύτερο επικουρικό. Τα σκέλη αυτά αφορούν, αντιστοίχως, το γεγονός ότι η Επιτροπή εσφαλμένως έκρινε ότι ο σκοπός του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ εξομοιωνόταν με του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ και των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, καθώς και το γεγονός ότι η Επιτροπή εσφαλμένως επέβαλε με την προσβαλλόμενη απόφαση όρους αυστηρότερους από τους δυνάμενους να επιβληθούν κατόπιν συνδυαστικής εφαρμογής των εν λόγω κατευθυντηρίων γραμμών και του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ.

Επί του πρώτου, κυρίως προβαλλόμενου, σκέλους που αφορά το γεγονός ότι η Επιτροπή εσφαλμένως έκρινε ότι ο σκοπός του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ εξομοιωνόταν με του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ και των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση

177 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, κατά την εξέταση της συμβατότητας της επίδικης εγγυήσεως με την κοινή αγορά δυνάμει του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ, έκρινε ότι ο σκοπός της διατάξεως αυτής εξομοιωνόταν, αφενός, με τον σκοπό του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ και, αφετέρου, με τον σκοπό των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση. Τούτο συνιστά σοβαρή πλάνη εκτιμήσεως.

178 Κατ' ουσίαν, η προσφεύγουσα προς στήριξη του εν λόγω σκέλους προβάλλει δύο αιτιάσεις, τις οποίες η Επιτροπή αμφισβητεί. Η πρώτη αιτίαση αφορά το γεγονός ότι ο σκοπός της άρσεως σοβαρής διαταραχής της οικονομίας κράτους μέλους συνάδει πάντοτε με το κοινό συμφέρον. Η δεύτερη αιτίαση αφορά την ύπαρξη δύο σφαλμάτων στα οποία υπέπεσε η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση, αντιστοίχως, παραγνωρίζοντας τον σκοπό του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ, στο μέτρο που εξέτασε τη συμβατότητα της επίδικης εγγυήσεως με την κοινή αγορά υπό το πρίσμα των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση και μη υποβάλλοντας την έγκριση της επίδικης εγγυήσεως, εν πάση περιπτώσει, σε όρους ηπιότερους από τους δυνάμενους να απαιτηθούν βάσει του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ.

– Επί της πρώτης αιτιάσεως που αφορά το γεγονός ότι ο σκοπός της άρσεως σοβαρής διαταραχής της οικονομίας κράτους μέλους συνάδει πάντοτε με το κοινό συμφέρον

179 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι σκοπός του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ, στις περιπτώσεις στις οποίες αναφέρονται οι κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, είναι η παροχή βοήθειας σε προβληματική επιχείρηση η οποία λειτουργεί εντός υγιούς οικονομικού περιβάλλοντος. Η ύπαρξη του περιβάλλοντος αυτού είναι ο λόγος για τον οποίο, αφενός, οι ενισχύσεις που ενδεχομένως αλλοιώνουν τους όρους των οικονομικών συναλλαγών κατά τρόπο αντιβαίνοντα στο κοινό συμφέρον δεν μπορούν να τύχουν εγκρίσεως δυνάμει της διατάξεως αυτής και, αφετέρου, η Επιτροπή οφείλει να διασφαλίσει ότι οι συνέπειες επί του ανταγωνισμού των εγκρινόμενων ενισχύσεων θα είναι οι ελάχιστες δυνατές. Αντιθέτως, ο σκοπός του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ είναι η άρση διαταραχής στο σύνολο της οικονομίας. Τούτο συνάδει πάντοτε με το κοινό συμφέρον και αποτελεί όρο αναγκαίο για την ύπαρξη βιώσιμου ανταγωνισμού. Η προσφεύγουσα συνάγει εξ αυτού ότι η έγκριση ενισχύσεως καλυπτόμενης από τη διάταξη αυτή δεν μπορεί να υπόκειται σε όρους που αποβλέπουν στην προστασία του ανταγωνισμού.

180 Επ' αυτού, πρέπει να τονιστεί εκ προοιμίου ότι η Επιτροπή έκρινε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, ότι σκοπός της επίδικης εγγυήσεως ήταν να καταστήσει δυνατή την αναδιάρθρωση της WestLB, πράγμα που, λόγω της συστημικής σημασίας της, ήταν αναγκαίο για την άρση σοβαρής διαταραχής της γερμανικής οικονομίας η οποία προκλήθηκε λόγω της μεγάλης χρηματοπιστωτικής κρίσης, γεγονός που δεν αμφισβητεί η προσφεύγουσα.

181 Ακολούθως, στον βαθμό που η υπό κρίση αιτίαση μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η Επιτροπή, αφού διαπίστωσε ότι η επίδικη εγγύηση αφορούσε την άρση σοβαρής διαταραχής της γερμανικής οικονομίας, όφειλε να την κρίνει συμβατή με την κοινή αγορά και δεν μπορούσε να εξαρτήσει την έγκρισή της από όρους, επισημαίνεται καταρχάς ότι από το ίδιο το άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ προκύπτει ότι η Επιτροπή, όταν διαπιστώνει, όπως εν προκειμένω, ότι μια κρατική ενίσχυση προορίζεται για την άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας κράτους μέλους, δεν υποχρεούται εκ μόνο του γεγονότος αυτού να την κρίνει συμβατή με την κοινή αγορά.

182 Πράγματι, σε αντίθεση με τις ενισχύσεις που εμπίπτουν στις κατ' άρθρο 87, παράγραφος 2, ΕΚ εξαιρέσεις από τη γενική απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων, οι οποίες, κατά τη διάταξη αυτή, «συμβιβάζονται» με την κοινή αγορά, το άρθρο 87, παράγραφος 3, ΕΚ προβλέπει ότι ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων, μεταξύ των οποίων και οι προοριζόμενες για την άρση διαταραχής της οικονομίας κράτους μέλους, «δύνανται» να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την αγορά αυτή.

183 Εξάλλου, κατά πάγια νομολογία, το άρθρο 87, παράγραφος 3, ΕΚ απονέμει στην Επιτροπή διακριτική ευχέρεια, της οποίας η άσκηση συνεπάγεται περίπλοκες εκτιμήσεις οικονομικής και κοινωνικής φύσεως που πρέπει να γίνονται σε κοινοτικό πλαίσιο (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 17ης Σεπτεμβρίου 1980, 730/79, Philip Morris κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1980/III, σ. 13, σκέψη 24· της 24ης Φεβρουαρίου 1987, 310/85, Deufil κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 901, σκέψη 18, και της 14ης Ιανουαρίου 1997, C-169/95, Ισπανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. I-135, σκέψη 18).

184 Επομένως, η υπογραμμιζόμενη από την προσφεύγουσα διαφορετική διατύπωση μεταξύ του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ, το οποίο επιτρέπει την έγκριση ορισμένων ενισχύσεων υπό τον όρο ότι «δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον», και του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ, το οποίο δεν περιέχει τέτοιο όρο, δεν συνεπάγεται ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να αξιολογεί την επίπτωση ενισχύσεως εγκριθείσας δυνάμει αυτής της δεύτερης διατάξεως επί της σχετικής αγοράς ή επί των σχετικών αγορών στο σύνολο της Ένωσης (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 6ης Ιουλίου 1995, T-447/93 έως T-449/93, AITEC κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1971, σκέψεις 138 έως 143· βλ., επίσης, κατ' αναλογία, παρατεθείσα στη σκέψη 183 απόφαση Ισπανία κατά Επιτροπής, σκέψη17).

185 Τέλος, η αρμοδιότητα της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 88, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, ΕΚ, να αποφασίσει ότι μια ενίσχυση που δεν συμβιβάζεται με τους όρους του άρθρου 87 ΕΚ πρέπει να «[τροποποιηθεί]» συνεπάγεται κατ' ανάγκη ότι απόφαση εγκρίνουσα ενίσχυση δυνάμει του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ μπορεί να συνοδεύεται από όρους που σκοπό έχουν να εξασφαλίσουν ότι η ενίσχυση δεν αλλοιώνει τους όρους των οικονομικών συναλλαγών κατά τρόπο αντίθετο προς το κοινό συμφέρον (απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 13ης Σεπτεμβρίου 1995, T-244/93 και T-486/93, TWD κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-2265, σκέψεις 53 έως 55).

186 Επιβάλλεται, επομένως, η διαπίστωση ότι το άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ δεν εμποδίζει την Επιτροπή να εξαρτήσει την έγκριση της επίδικης εγγυήσεως από την τήρηση όρων.

187 Όσον αφορά το ζήτημα αν οι όροι αυτοί αποβλέπουν στη διόρθωση των συνεπειών της εγκριθείσας ενισχύσεως επί του ανταγωνισμού, αρκεί να επισημανθεί ότι από τις αιτιολογικές σκέψεις 68 και 69 της προσβαλλομένης αποφάσεως, που αφορούν την υποχρέωση πωλήσεως, και από τη θέση τους στο τμήμα της προσβαλλομένης αποφάσεως που αφορά την εξέταση των μέτρων που προέβλεπε το οριστικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως τα οποία ήταν σε θέση να αποκαταστήσουν τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της WestLB προκύπτει ότι η έγκριση της επίδικης εγγυήσεως δεν εξαρτήθηκε από την τήρηση της υποχρεώσεως πωλήσεως προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι συνέπειές της επί του ανταγωνισμού, αλλά προκειμένου να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα της WestLB.

188 Επομένως, η πρώτη αιτίαση είναι απορριπτέα.

– Επί της δεύτερης αιτιάσεως που αφορά την δύο σφάλματα στα οποία υπέπεσε η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση, συγκεκριμένα, παραγνωρίζοντας τον σκοπό του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β′, ΕΚ, στο μέτρο που εξέτασε τη συμβατότητα της επίδικης εγγυήσεως με την κοινή αγορά υπό το πρίσμα των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση και μη εξαρτώντας την έγκριση της επίδικης εγγυήσεως, εν πάση περιπτώσει, από όρους ηπιότερους εκείνων που δύνανται να απαιτηθούν βάσει του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ′, ΕΚ

189 Αφενός, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή παραγνώρισε τον σκοπό του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β′, ΕΚ, εξετάζοντας τη συμβατότητα της επίδικης εγγυήσεως με την κοινή αγορά υπό το πρίσμα των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, καίτοι είχε κρίνει ότι η εν λόγω εγγύηση μπορούσε να άρει σοβαρή διαταραχή της γερμανικής οικονομίας. Αφετέρου, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η έγκριση ενισχύσεως βάσει του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β′, ΕΚ, πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να εξαρτάται από όρους ηπιότερους εκείνων που ισχύουν για την έγκριση ενισχύσεως βάσει του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ′, ΕΚ.

190 Υπενθυμίζεται στο σημείο αυτό ότι, όπως αναφέρθηκε στη σκέψη 183 ανωτέρω, κατά πάγια νομολογία, η Επιτροπή διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια εκτιμήσεως στο πλαίσιο του άρθρου 87, παράγραφος 3, ΕΚ. Επομένως, ο ασκούμενος από τον δικαστή της Ένωσης έλεγχος πρέπει να περιορίζεται στην εξακρίβωση της τηρήσεως των διαδικαστικών κανόνων και της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως, καθώς και του υποστατού των πραγματικών περιστατικών και της ελλείψεως πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως και καταχρήσεως εξουσίας. Δεν εναπόκειται στον δικαστή της Ένωσης να υποκαταστήσει την Επιτροπή στην οικονομική εκτίμησή της (βλ. απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 11ης Ιουλίου 2002, T-152/99, HAMSA κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-3049, σκέψη 48 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

191 Στο πλαίσιο αυτής της ευρείας διακριτικής εξουσίας, η Επιτροπή νομιμοποιείται να επιλέγει τα κριτήρια που θεωρεί προσφορότερα προκειμένου να εκτιμήσει αν μια ενίσχυση μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβιβάζεται με την κοινή αγορά, εξυπακουομένου ότι τα κριτήρια αυτά είναι λυσιτελή λαμβανομένων υπόψη των άρθρων 3, στοιχείο ζ′, και 87 ΕΚ, καθώς και να διευκρινίζει τα κριτήρια αυτά μέσω κατευθυντηρίων γραμμών που συνάδουν προς τη Συνθήκη. Η θέσπιση εκ μέρους της Επιτροπής των κατευθυντηρίων αυτών γραμμών εντάσσεται στην άσκηση της διακριτικής εξουσίας της και συνεπάγεται απλώς κάποιο αυτοπεριορισμό της εν λόγω εξουσίας, στο πλαίσιο τηρήσεως της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως. Αξιολογώντας μια κατ' ιδίαν ενίσχυση υπό το πρίσμα των κατευθυντηρίων αυτών γραμμών, τις οποίες θέσπισε προηγουμένως, η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι υπερβαίνει τα όρια της διακριτικής εξουσίας της ή ότι παραιτείται αυτής. Αφενός, διατηρεί την εξουσία της να καταργήσει ή να τροποποιήσει τις ανωτέρω κατευθυντήριες γραμμές αν το επιβάλλουν οι περιστάσεις. Αφετέρου, οι κατευθυντήριες γραμμές αφορούν οριοθετημένο τομέα και δικαιολογούνται από τη μέριμνά της να ακολουθήσει μια πολιτική που προσδιόρισε η ίδια (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, παρατεθείσα στη σκέψη 83 απόφαση Vlaams Gewest κατά Επιτροπής, σκέψη 89).

192 Επισημαίνεται συναφώς, πρώτον, ότι η Επιτροπή είχε ενημερώσει τα κράτη μέλη, προ της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, σχετικά με τις κατευθύνσεις που επρόκειτο να ακολουθήσει, δυνάμει των εξουσιών που της απονέμουν τα άρθρα 87 ΕΚ επ., ως προς τις ενισχύσεις που χορηγούνται υπέρ χρηματοπιστωτικών οργανισμών λόγω της οικονομικής κρίσης. Αυτό ήταν ειδικότερα το αντικείμενο της ανακοινώσεως για τα μέτρα που λήφθηκαν στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής κρίσης, όπου παραπέμπει η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 63 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

193 Από την παράγραφο 10 της ανακοινώσεως αυτής προκύπτει ότι η συμβατότητα με την κοινή αγορά, δυνάμει του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ, μέτρων που λαμβάνουν τα κράτη μέλη λόγω της χρηματοπιστωτικής κρίσης πρέπει να αξιολογείται βάσει των γενικών αρχών που καθορίζουν οι κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, ακόμη και αν οι «παρούσες περιστάσεις» μπορεί να επιτρέπουν την έγκριση έκτακτων μέτρων. Επομένως, κατά την εφαρμογή των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή σεβάσθηκε τον αυτοπεριορισμό της εξουσίας της εκτιμήσεως τον οποίο είχε προηγουμένως επιβάλει.

194 Δεύτερον, επισημαίνεται ότι η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο ικανό να αποδείξει ότι τα κριτήρια των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, τα οποία, κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή είχε θεωρήσει ως πλέον πρόσφορα προκειμένου να αξιολογήσει αν οι χορηγηθείσες λόγω της χρηματοπιστωτικής κρίσης ενισχύσεις μπορούσαν να θεωρηθούν συμβατές με την κοινή αγορά, δεν είναι λυσιτελή, λαμβανομένων υπόψη του άρθρου 3, στοιχείο ζ', ΕΚ και του άρθρου 87 ΕΚ, όσον αφορά τις ενισχύσεις που κρίθηκαν αναγκαίες για την άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας κράτους μέλους.

195 Εξάλλου, οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές μπορούν να θεωρηθούν, καταρχήν, ως πρόσφορες για την αξιολόγηση της συμβατότητας των ενισχύσεων αυτών με την κοινή αγορά, ιδίως όταν οι δικαιούχοι είναι, όπως εν προκειμένω, τράπεζες συστημικώς σημαντικές η οικονομική βιωσιμότητα των οποίων είχε διακυβευθεί σε τέτοιο σημείο ώστε να τίθεται σε κίνδυνο η ύπαρξή τους.

196 Συγκεκριμένα, αφενός, το γεγονός ότι μια τέτοια ενίσχυση είναι αναγκαία για την άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας δεν σημαίνει ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ενίσχυση υπέρ προβληματικής επιχειρήσεως, υπό την έννοια της παραγράφου 9 των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, κατά την οποία μια επιχείρηση είναι προβληματική εφόσον δεν είναι ικανή, με δικούς της οικονομικούς πόρους ή με τους πόρους που μπορεί να εξασφαλίσει από τους ιδιοκτήτες-μέτοχους της και τους πιστωτές της, να ανακόψει τη ζημιογόνο πορεία της, η οποία, χωρίς εξωτερική παρέμβαση από το κράτος, θα την οδηγήσει προς μία σχεδόν βέβαιη οικονομική εξαφάνιση βραχυπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα. Τράπεζα της οποίας η οικονομική βιωσιμότητα διακυβεύεται σε σημείο ώστε να τίθεται σε κίνδυνο η ύπαρξή της μπορεί καταρχήν να θεωρηθεί προβληματική επιχείρηση.

197 Αφετέρου, οι κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση απαιτούν, προκειμένου να θεωρηθεί μια ενίσχυση αναδιαρθρώσεως συμβατή με την κοινή αγορά, ο δικαιούχος να υποβληθεί σε σχέδιο αναδιαρθρώσεως το οποίο να καθιστά δυνατή την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητάς του εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, να συνοδεύεται η ενίσχυση από μέτρα προοριζόμενα για την αποτροπή κάθε αθέμιτης στρεβλώσεως του ανταγωνισμού και να περιορίζεται στο απολύτως ελάχιστο των εξόδων αναδιαρθρώσεως (αντιστοίχως, παράγραφοι 35 έως 37, 38 έως 42 και 43 έως 45 των εν λόγω κατευθυντηρίων γραμμών). Η Επιτροπή, πάντως, δικαιούται να απαιτεί η έγκριση των ενισχύσεων που χορηγούνται, λόγω της χρηματοπιστωτικής κρίσης, σε τράπεζες συστημικώς σημαντικές να εξαρτάται από την τήρηση των όρων αυτών, ακόμη και στην περίπτωση που η ενίσχυση αποβλέπει στην άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας κράτους μέλους.

198 Όσον αφορά, καταρχάς, την απαίτηση σχεδίου αναδιαρθρώσεως το οποίο να καθιστά δυνατή την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των τραπεζών αυτών μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, η Επιτροπή μπορεί καταρχήν να κρίνει ότι η αναδιάρθρωση τράπεζας συστημικώς σημαντικής, η βιωσιμότητα της οποίας δεν είναι διασφαλισμένη, δεν μπορεί να συμβάλει στη σε μόνιμη βάση άρση των διαταραχών που προκαλούνται στην οικονομία κράτους μέλους λόγω των χρηματοπιστωτικών δυσχερειών που αντιμετωπίζει η τράπεζα αυτή ή ο χρηματοπιστωτικός κλάδος στο σύνολό του. Πράγματι, η τράπεζα αυτή ενδέχεται να αντιμετωπίσει δυσκολίες στην κανονική άσκηση των δραστηριοτήτων της, καθώς οι σχέσεις με τους πελάτες, τους πιστωτές και τους συνεργάτες της θα επηρεαστούν αρνητικώς από την αβεβαιότητα συνεχίσεως των δραστηριοτήτων της και από το ευάλωτο της χρηματοπιστωτικής θέσεώς της. Λαμβανομένης υπόψη της συστημικής

σημασίας της τράπεζας αυτής, η αδυναμία κανονικής ασκήσεως των εν λόγω δραστηριοτήτων θα μπορούσε να έχει αρνητικές συνέπειες επί του συνολικού εθνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν το σύνολο της οικονομίας.

199 Ακολούθως, όσον αφορά την απαίτηση η ενίσχυση να συνοδεύεται από μέτρα προοριζόμενα για την αποτροπή κάθε υπέρμετρης στρεβλώσεως του ανταγωνισμού, υπενθυμίζεται ότι, στο πλαίσιο της αξιολογήσεως των επιπτώσεων της ενισχύσεως επί της σχετικής αγοράς ή των σχετικών αγορών και ιδίως των επιπτώσεων στους όρους συναλλαγών, στην οποία πρέπει να προβεί η Επιτροπή όταν εφαρμόζει το άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ, η Επιτροπή μπορεί να λαμβάνει υπόψη τα προβλέψιμα αποτελέσματα της ενισχύσεως επί του ανταγωνισμού και του ενδοκοινοτικού εμπορίου (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, παρατεθείσα στη σκέψη 184 απόφαση AITEC κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψεις 138 έως 143). Ως εκ τούτου, συνάγεται ότι η Επιτροπή μπορεί να εξαρτά ενίσχυση αναδιαρθρώσεως από την τήρηση όρων που αποβλέπουν στην ελαχιστοποίηση των αποτελεσμάτων της ενισχύσεως αυτής επί του ανταγωνισμού.

200 Τέλος, όσον αφορά την απαίτηση κατά την οποία η ενίσχυση πρέπει να περιορίζεται στο απολύτως ελάχιστο των εξόδων αναδιαρθρώσεως, επισημαίνεται ότι, ως διάταξη εισάγουσα παρεκκλίσεις, το άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ πρέπει να ερμηνεύεται αυστηρά (απόφαση του Δικαστηρίου της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, C-57/00 P και C-61/00 P, Freistaat Sachsen κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. I-9975, σκέψη 98). Επομένως, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η Επιτροπή παραγνωρίζει τη διάταξη αυτή όταν εγκρίνει μόνον τις περιοριζόμενες στο απολύτως ελάχιστο ενισχύσεις, οι οποίες είναι αναγκαίες για τη διασφάλιση της αναδιαρθρώσεως του δικαιούχου ώστε να μπορεί να αναπτύξει επαρκώς τις δραστηριότητές του προκειμένου να αρθεί σοβαρή διαταραχή της οικονομίας.

201 Τρίτον, επισημαίνεται ότι οι κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβλέπουν ορισμένα κριτήρια ειδικώς για τον τραπεζικό κλάδο (βλ. παράγραφο 6 της ανακοινώσεως για τα μέτρα που λήφθηκαν στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής κρίσης και υποσημείωση της παραγράφου 25, στοιχείο α', των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση).

202 Κατόπιν των ανωτέρω παρατηρήσεων, διαπιστώνεται ότι η Επιτροπή ορθώς εφήρμοσε, κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, το άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ εξετάζοντας παραλλήλως τη συμβατότητα των ενισχύσεων διασώσεως που χορηγήθηκαν υπέρ προβληματικών τραπεζών συστημικώς σημαντικών υπό το πρίσμα των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση.

203 Επομένως, προκειμένου να εξακριβωθεί αν η Επιτροπή μπορούσε εν προκειμένω να εφαρμόσει τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, πρέπει να εξετασθεί αν μπορούσε να θεωρήσει, αφενός, ότι η WestLB ήταν προβληματική τράπεζα συστημικώς σημαντική και, αφετέρου, ότι είχε λάβει ενίσχυση για αναδιάρθρωση.

204 Καταρχάς, επιβάλλεται συναφώς η επισήμανση ότι δεν αμφισβητείται από τους διαδίκους ότι άμεσος σκοπός της επίδικης εγγυήσεως ήταν η αποτροπή των αρνητικών συνεπειών της απομειώσεως της αγοραίας αξίας του χαρτοφυλακίου των 23 δισεκατομμυρίων ευρώ στο ισολογισμό της WestLB. Οι διάδικοι αναφέρουν κατ' ουσίαν ότι, αν αυτό το μέτρο, ή κάθε άλλο ισοδύναμο μέτρο στηρίξεως, δεν είχε ληφθεί, η WestLB θα αντιμετώπιζε σοβαρές χρηματοπιστωτικές δυσκολίες ικανές να απειλήσουν τη συνέχιση των τραπεζικών δραστηριοτήτων της βραχυπρόθεσμα ή ακόμη και να προκαλέσουν την εξαφάνισή της. Επομένως, η Επιτροπή μπορούσε να θεωρήσει, χωρίς να υποπέσει σε σφάλμα, ότι η WestLB αποτελούσε προβληματική επιχείρηση υπό την έννοια της παραγράφου 9 των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, γεγονός που είχε ήδη επισημάνει στις αιτιολογικές σκέψεις 44 και 45 της προσωρινής αποφάσεως, κάτι που δεν αμφισβητήθηκε εξάλλου ούτε από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ούτε από την προσφεύγουσα.

205 Αντιθέτως προς όσα υποστήριξε η προσφεύγουσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το γεγονός ότι η επίδικη εγγύηση χορηγήθηκε από μέτοχο της WestLB δεν σημαίνει ότι η τράπεζα αυτή δεν μπορούσε να θεωρηθεί προβληματική επιχείρηση υπό την έννοια της παραγράφου 9 των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση.

206 Πράγματι, η αποδοχή της θέσεως της προσφεύγουσας θα απέκλειε συστηματικώς τον χαρακτηρισμό πολλών δημοσίων επιχειρήσεων ως προβληματικών επιχειρήσεων. Είναι, όμως, σαφές ότι σκοπός της παραγράφου 9 των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση δεν είναι να αποκλείσει τις δημόσιες επιχειρήσεις από το πεδίο εφαρμογής της, αλλά να διακρίνει τις επιχειρήσεις που δεν είναι σε θέση να διασφαλίσουν τη συνέχειά τους χωρίς να τους χορηγηθεί κρατική ενίσχυση, χαρακτηριζόμενων ως προβληματικών, από τις επιχειρήσεις για τις οποίες μια τέτοια ενίσχυση δεν είναι απαραίτητη.

207 Επομένως, το γεγονός ότι η επίδικη εγγύηση χορηγήθηκε από μέτοχο της WestLB δεν ασκεί καμία επιρροή επί του ζητήματος αν η τράπεζα αυτή μπορούσε να θεωρηθεί προβληματική επιχείρηση. Συναφώς, το μόνο κρίσιμο ζήτημα είναι αν η τράπεζα αυτή μπορούσε να αντιμετωπίσει τις οικονομικές δυσκολίες της χωρίς δημόσια στήριξη δυνάμενη να χαρακτηρισθεί κρατική ενίσχυση, ζήτημα το οποίο δεν τέθηκε από την προσφεύγουσα.

208 Ακολούθως, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι η ίδια η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η WestLB ήταν συστημικώς σημαντική για τη γερμανική οικονομία.

209 Τέλος, επισημαίνεται ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε ότι η θέση σε εφαρμογή του μηχανισμού επισφαλούς τράπεζας μπορεί να θεωρηθεί ως αναδιάρθρωση της WestLB ή ότι η επίδικη εγγύηση μπορεί να θεωρηθεί ως ενίσχυση για αναδιάρθρωση.

210 Υπό τις περιστάσεις αυτές, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι η εξέταση της συμβατότητας της επίδικης εγγυήσεως με την κοινή αγορά μπορούσε να διεξαχθεί υπό το πρίσμα των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση.

211 Επομένως, στον βαθμό που τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας ερμηνεύονται υπό την έννοια ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο διότι εξέτασε τη συμβατότητα της επίδικης εγγυήσεως με την κοινή αγορά υπό το πρίσμα των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, τα επιχειρήματα αυτά πρέπει να απορριφθούν.

212 Σε κάθε περίπτωση, επισημαίνεται ότι η Επιτροπή, όπως ορθώς υποστηρίζει κι η ίδια, δεν περιορίσθηκε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, στην εξέταση της συμβατότητας της επίδικης εγγυήσεως με την κοινή αγορά υπό το πρίσμα των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση. Από τα σημεία 63 και 76 έως 79 της αποφάσεως αυτής προκύπτει ότι η Επιτροπή αποφάσισε να μην απαιτήσει από την WestLB να παράσχει ίδια συμμετοχή κατ' ελάχιστον 50 % των εξόδων αναδιαρθρώσεως, ενώ αυτή η ελάχιστη συμμετοχή προβλεπόταν καταρχήν στην παράγραφο 44 των εν λόγω κατευθυντηρίων γραμμών για την αναδιάρθρωση των μεγάλων επιχειρήσεων. Η Επιτροπή έκρινε ότι, λαμβανομένου υπόψη του εξωτερικού χρέους της WestLB, θα της ήταν πρακτικώς αδύνατο να ικανοποιήσει την επιταγή αυτή περί ίδιας συμμετοχής. Επιπλέον, η Επιτροπή παρατήρησε ότι θα ήταν άσκοπο στο πλαίσιο μιας συστημικής χρηματοπιστωτικής κρίσης να απαιτήσει από την WestLB την ίδια επακριβώς συμμετοχή.

213 Κατά συνέπεια, το ότι η Επιτροπή επέλεξε να εγκρίνει τη χορήγηση της επίδικης εγγυήσεως υπέρ της WestLB δυνάμει της παρεκκλίσεως από την απαγόρευση κρατικών ενισχύσεων κατά το άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ είχε ως αποτέλεσμα να υπόκειται η έγκριση σε ηπιότερους όρους από τους συνήθως προβλεπόμενους με τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, αντιθέτως προς όσα κατ' ουσίαν υποστηρίζει η προσφεύγουσα.

214 Επομένως, η δεύτερη αιτίαση πρέπει, επίσης, να απορριφθεί.

215 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, το υπό κρίση σκέλος πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δευτέρου σκέλους, που προβάλλεται επικουρικώς, κατά το οποίο η Επιτροπή εσφαλμένως επέβαλε με την προσβαλλόμενη απόφαση όρους αυστηρότερους από τους δυνάμενους να επιβληθούν κατόπιν συνδυαστικής εφαρμογής των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση και του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ

216 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί ακόμη κι αν θεωρηθεί ότι οι προβλεπόμενες στο άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχεία β' και γ', ΕΚ παρεκκλίσεις έχουν τον ίδιο σκοπό, καθώς η Επιτροπή επέβαλε με την απόφαση αυτή όρους αυστηρότερους από τους δυνάμενους να προβλεφθούν κατ' εφαρμογή των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση. Προσκομίζει συναφώς συγκριτικό πίνακα με αποφάσεις της Επιτροπής πριν και κατά τη διάρκεια της χρηματοπιστωτικής κρίσης αφορώσες ενισχύσεις υπέρ διαφόρων τραπεζών. Κατά την προσφεύγουσα, από τον πίνακα αυτό προκύπτει ότι η έγκριση των ενισχύσεων προς αποτροπή διαταραχής της οικονομίας υπήχθη σε όρους αυστηρότερους από εκείνους που αφορούν την έγκριση ενισχύσεων προς αποτροπή πτωχεύσεων εντός υγιούς οικονομικού περιβάλλοντος. Η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι, σε καμία από τις περιπτώσεις του πίνακα αυτού, πλην της WestLB, η Επιτροπή δεν απαίτησε αλλαγή της ιδιοκτησιακής δομής του δικαιούχου.

217 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας.

218 Πρώτον, επιβάλλεται συναφώς η επισήμανση ότι ο συγκριτικός πίνακας που προσκόμισε η προσφεύγουσα απηχεί, για κάθε αναφερόμενη απόφαση, τη μείωση των μεγεθών του ισολογισμού του δικαιούχου της οικείας ενισχύσεως από την οποία η Επιτροπή εξήρτησε την έγκρισή της. Κατά την προσφεύγουσα, αφενός, ορισμένες αποφάσεις λήφθησαν δυνάμει του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ και άλλες δυνάμει του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ και, αφετέρου, η Επιτροπή εφήρμοσε σε όλες τις περιπτώσεις τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, γεγονός που και η ίδια δεν αμφισβητεί.

219 Παρά ταύτα, όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή, ο πίνακας αυτός δεν επιτρέπει να εκτιμηθεί το πραγματικό και νομικό πλαίσιο εντός του οποίου χορηγήθηκαν οι ενισχύσεις ούτε η συλλογιστική που ακολούθησε η Επιτροπή σε κάθε περίπτωση. Δεν επιτρέπει περαιτέρω να εκτιμηθούν ο περισσότερο ή λιγότερο αυστηρός χαρακτήρας των λοιπών όρων από τους οποίους η Επιτροπή εξήρτησε κάθε έγκριση ούτε οι εγκριθείσες από την Επιτροπή παρεκκλίσεις από τις αρχές που προβλέπουν οι κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση. Έτσι, από τις πληροφορίες του πίνακα αυτού δεν προκύπτει ότι η Επιτροπή αποφάσισε να μην απαιτήσει από την WestLB ίδια συμμετοχή κατ' ελάχιστον 50 % των εξόδων αναδιαρθρώσεως, ενώ αυτή η απόφαση πρέπει να ληφθεί υπόψη προκειμένου να εκτιμηθεί ο περισσότερο ή λιγότερο αυστηρός χαρακτήρας των όρων από τους οποίους η Επιτροπή εξήρτησε την έγκριση της επίδικης εγγυήσεως. Πρέπει, επομένως, να σχετικοποιηθεί εν προκειμένω η σημασία των συμπερασμάτων που αντλεί η προσφεύγουσα από τον πίνακα αυτό.

220 Δεύτερον, όσον αφορά την υποχρέωση πωλήσεως, η προσφεύγουσα ουδόλως εξηγεί κατά τι ο όρος αυτός είναι αυστηρότερος από τους δυνάμενους να επιβληθούν κατόπιν συνδυαστικής εφαρμογής των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση και του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ.

221 Σε κάθε περίπτωση, η φύση και η σημασία των όρων που δύνανται να συνοδεύουν μια απόφαση, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο δικαιούχος θα είναι βιώσιμος μακροπρόθεσμα, εξαρτώνται κατ' ανάγκη από την οικονομική κατάσταση της σχετικής αγοράς ή των σχετικών αγορών, καθώς και τις από τις οικονομικές δυσχέρειες τις οποίες αντιμετωπίζει ο δικαιούχος.

222 Όπως, όμως, ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή, ουδόλως μπορεί να αποκλεισθεί ότι οι όροι αυτοί δεν πρέπει να είναι αυστηρότεροι, ως προς ορισμένες πτυχές τους, στην περίπτωση που η ενίσχυση χορηγείται σε τράπεζα στο πλαίσιο σοβαρής χρηματοπιστωτικής κρίσης. Πράγματι, στο πλαίσιο μιας ιδιαιτέρως εύθραυστης αγοράς, μπορεί να αποδειχθεί πολύ περισσότερο αναγκαία η συρρίκνωση της δομής και του προφίλ του κινδύνου μιας προβληματικής επιχειρήσεως προκειμένου να διασφαλιστεί η επιβίωσή της, χωρίς να μπορεί να αποκλεισθεί ότι τούτο απαιτεί αλλαγή της ιδιοκτησιακής δομής της.

223 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, το υπό κρίση σκέλος του λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

224 Κατά συνέπεια, ο τρίτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

Ως προς τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ και παραβίαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως κατά το μέρος που η Επιτροπή δεν απέδειξε τα αποτελέσματα της επίδικης εγγυήσεως επί του ανταγωνισμού ούτε προσδιόρισε επαρκώς τους λόγους για τους οποίους η εγγύηση αυτή προκαλεί στρέβλωση του ανταγωνισμού

225 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή δεν απέδειξε τα αποτελέσματα της επίδικης εγγυήσεως επί του ανταγωνισμού ούτε προσδιόρισε επαρκώς τους λόγους για τους οποίους η εγγύηση αυτή δύναται να προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού. Επομένως, κατά την προσφεύγουσα, η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 87, παράγραφος 1, ΕΚ, ενώ παραβίασε και την υποχρέωση που υπέχει για αιτιολόγηση.

226 Στο παρόν στάδιο και εντός αυτού του πλαισίου, επιβάλλεται ήδη η εξέταση και του επιχειρήματος που προβάλλει η προσφεύγουσα με τον όγδοο λόγο ακυρώσεως, κατά το οποίο «η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένη, καθώς δεν προσδιορίζει αν υπάρχουν, και ποια είναι η φύση τους, στρεβλώσεις του ανταγωνισμού λόγω της [επίδικης εγγυήσεως] εντός ενός χρηματοπιστωτικού τομέα χαρακτηριζόμενου από την αποτυχία της αγοράς και από δημόσιες ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη μέλη ύψους 3 000 δισεκατομμυρίων ευρώ».

227 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας.

228 Πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 87, παράγραφος 1, ΕΚ απαγορεύει τις ενισχύσεις που επηρεάζουν τις μεταξύ των κρατών μελών συναλλαγές και νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό. Παρά ταύτα, όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως αυτών των δύο προϋποθέσεων, η Επιτροπή υποχρεούται να εξετάσει μόνον αν οι ενισχύσεις δύνανται να επηρεάσουν τις μεταξύ των κρατών μελών συναλλαγές και να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό και όχι αν οι ενισχύσεις αυτές έχουν πραγματικές επιπτώσεις στο εμπόριο αυτό και στρεβλώνουν όντως τον ανταγωνισμό (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Δεκεμβρίου 2005, C-66/02, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. I-10901, σκέψη 111).

229 Επομένως, το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, στρεβλώσεις του ανταγωνισμού προκληθείσες λόγω της επίδικης εγγυήσεως δεν συνιστά ούτε παράβαση του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ ούτε παραβίαση της υποχρεώσεως που υπέχει για αιτιολόγηση. Τα μόνα κρίσιμα ζητήματα είναι, αφενός, αν η Επιτροπή προσδιόρισε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, τους λόγους για τους οποίους η εγγύηση αυτή δύναται να προκαλέσει τέτοια στρέβλωση και, αφετέρου, ανάλογα με την περίπτωση, αν η προσφεύγουσα κατόρθωσε να αποδείξει ότι οι λόγοι αυτοί ήταν εσφαλμένοι.

230 Επιβάλλεται καταρχάς η εξέταση του πρώτου των ζητημάτων αυτών σχετικά με την αιτιολόγηση και, στη συνέχεια, του δεύτερου, επί της ουσίας.

Ως προς την αιτιολόγηση της προσβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά τα αποτελέσματα της επίδικης εγγυήσεως επί του ανταγωνισμού

231 Κατά πάγια νομολογία, η επιβαλλόμενη από το άρθρο 253 ΕΚ αιτιολογία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της σχετικής πράξεως και να εκθέτει κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο τη συλλογιστική του οργάνου που εξέδωσε την πράξη, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα, αφενός, στους ενδιαφερόμενους να λάβουν γνώση της δικαιολογητικής βάσεως του μέτρου και, αφετέρου, στο αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο να ασκήσει τον έλεγχό του. Η απαίτηση αιτιολογήσεως πρέπει να εκτιμάται αναλόγως των περιστάσεων της συγκεκριμένης υποθέσεως, και ιδίως του περιεχομένου της πράξεως, της φύσεως της παρατιθέμενης αιτιολογίας και του συμφέροντος για παροχή εξηγήσεων που ενδέχεται να έχουν οι αποδέκτες της πράξεως ή άλλα πρόσωπα τα οποία η πράξη αφορά άμεσα και ατομικά. Η αιτιολογία δεν απαιτείται να διασαφηνίζει όλα τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα αν η αιτιολογία μιας πράξεως ικανοποιεί τις απαιτήσεις του άρθρου 253 ΕΚ πρέπει να εκτιμάται όχι μόνο βάσει του γράμματός της, αλλά και του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται καθώς και του συνόλου των κανόνων δικαίου που διέπουν το σχετικό θέμα (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 2ας Απριλίου 1998, C-367/95 P, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, Συλλογή 1998, σ. I-1719, σκέψη 63· της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, C-301/96, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. I-9919, σκέψη 87, και της 22ας Ιουνίου 2004, C-42/01, Πορτογαλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. I-6079, σκέψη 66).

232 Εφαρμοζόμενη στον χαρακτηρισμό ενός μέτρου ως ενισχύσεως, η αναφερόμενη στην προηγούμενη σκέψη αρχή επιβάλλει να διευκρινίζονται οι λόγοι για τους οποίους η Επιτροπή θεωρεί ότι το συγκεκριμένο μέτρο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ. Συναφώς, ακόμη και στις περιπτώσεις που από τις συνθήκες χορηγήσεώς της προκύπτει ότι η ενίσχυση είναι ικανή να επηρεάσει το μεταξύ κρατών μελών εμπόριο και να νοθεύσει ή να απειλήσει να νοθεύσει τον ανταγωνισμό, η Επιτροπή οφείλει τουλάχιστον να εκθέσει τις περιστάσεις αυτές στις αιτιολογικές σκέψεις της αποφάσεώς της (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 7ης Ιουνίου 1988, 57/86, Ελλάδα κατά Επιτροπής, Συλλογή 1988, σ. 2855, σκέψη 15· της 24ης Οκτωβρίου 1996, C-329/93, C-62/95 και C-63/95, Γερμανία κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. I-5151, σκέψη 52, και της 19ης Σεπτεμβρίου 2000, C-156/98, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-6857, σκέψη 98).

233 Εντούτοις, όταν η οικεία κυβέρνηση γνωρίζει καλά το πλαίσιο εντός του οποίου εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση και η απόφαση αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο πάγιας πρακτικής ακολουθούμενης κατά την έκδοση σχετικών αποφάσεων, ιδίως έναντι της κυβερνήσεως αυτής, μια τέτοια απόφαση μπορεί να αιτιολογηθεί συνοπτικά (βλ. διάταξη του Δικαστηρίου της 21ης Ιανουαρίου 2010, C-150/09 P, Iride και Iride Energia κατά Επιτροπής, που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 23 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

234 Η προσβαλλόμενη απόφαση δεν περιέχει ειδική αιτιολογία όσον αφορά το ζήτημα αν η επίδικη εγγύηση ήταν σε θέση να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό. Η Επιτροπή τονίζει, στην αιτιολογική σκέψη 52 της προσβαλλομένης αποφάσεως, τα εξής:

«Πρέπει να διαπιστωθεί ότι η [επίδικη εγγύηση] αποτελεί συνέχιση της ενίσχυσης διάσωσης που χορηγήθηκε από τους [μετόχους]. Όπως διαπιστώνεται ήδη στην [προσωρινή απόφαση], η [επίδικη εγγύηση] συνιστά κρατική ενίσχυση. Η εν λόγω διαπίστωση δεν αμφισβητείται από την [Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας].»

235 Επομένως, η αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά τον χαρακτηρισμό της επίδικης εγγυήσεως ως ενισχύσεως υπό την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ, και, επομένως, κατ' ανάγκη, όσον αφορά το ζήτημα αν η εγγύηση αυτή ήταν σε θέση να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό, παραπέμπει εξ ολοκλήρου στην αιτιολογία που περιέχεται στην προσωρινή απόφαση, όπως επισημαίνει η ίδια η προσφεύγουσα.

236 Πρέπει, καταρχάς, να εξεταστεί αν η Επιτροπή μπορούσε απλώς να παραπέμψει στην αιτιολογία της προσωρινής αποφάσεως.

237 Ως προς το ζήτημα αυτό, πρέπει να επισημανθεί ότι με τη διάταξη Iride και Iride Energia κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 233, το Δικαστήριο εξέτασε τον επαρκή χαρακτήρα της αιτιολογίας αποφάσεως (στο εξής: απόφαση Iride) με την οποία η Επιτροπή περιορίστηκε, όσον αφορά τον χαρακτηρισμό μέτρου ως κρατικής ενισχύσεως, μόνον στην αναφορά ότι «διαπίστωσε ότι το υπό εξέταση μέτρο [έπρεπε] να θεωρηθεί κρατική ενίσχυση» (βλ. παρατεθείσα στη σκέψη 233 διάταξη Iride και Iride Energia κατά Επιτροπής, υπό το πρίσμα της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου της 11ης Φεβρουαρίου 2009, T-25/07, Iride και Iride Energia κατά Επιτροπής, Συλλογή 2009, σ. II-245, σκέψη 67, βάσει της οποίας εκδόθηκε, κατόπιν ασκήσεως αναιρέσεως, η εν λόγω διάταξη).

238 Το Δικαστήριο έκρινε την αιτιολογία αυτή επαρκή στηριζόμενο σε δύο στοιχεία. Αφενός, η οικεία κυβέρνηση είχε η ίδια, με την ανακοίνωσή της, χαρακτηρίσει το επίμαχο μέτρο ως κρατική ενίσχυση. Αφετέρου, το νομικό και πραγματικό πλαίσιο της αποφάσεως Iride περιελάμβανε μια απόφαση σχετική με κρατική ενίσχυση υπέρ άλλου δικαιούχου (στο εξής: απόφαση ENEL), η οποία ήταν επαρκώς αιτιολογημένη και είχε εκδοθεί εντός συναφούς και αρκούντως παρόμοιου πραγματικού και νομικού πλαισίου (παρατεθείσα στη σκέψη 233 διάταξη Iride και Iride Energia κατά Επιτροπής, σκέψεις 24 και 26).

239 Πρέπει να επισημανθεί ότι τα δύο στοιχεία επί των οποίων στηρίχθηκε το Δικαστήριο στην παρατεθείσα στη σκέψη 233 διάταξη Iride και Iride Energia κατά Επιτροπής, προκειμένου να κρίνει ότι η απόφαση Iride ήταν επαρκώς αιτιολογημένη, συντρέχουν κατ' ουσίαν και εν προκειμένω.

240 Αφενός, καθόσον η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας απηύθυνε στην Επιτροπή, στις 11 Απριλίου 2008, συμπληρωματική κοινοποίηση σχετικά με τον μηχανισμό επισφαλούς τράπεζας και ζήτησε την προσωρινή έγκριση της συστάσεως του μηχανισμού αυτού, αναγνώρισε ότι ο μηχανισμός αυτός περιελάμβανε κρατική ενίσχυση υπέρ της WestLB (αιτιολογικές σκέψεις 4 και 25 της προσωρινής αποφάσεως). Δεν προκύπτει δε από τη δικογραφία ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας αμφισβήτησε μεταγενεστέρως την προσωρινή απόφαση κατά το μέρος που η επίδικη εγγύηση χαρακτηριζόταν με αυτήν ως κρατική ενίσχυση.

241 Αφετέρου, η προσβαλλόμενη απόφαση και η προσωρινή απόφαση αφορούν αμφότερες το ίδιο κρατικό μέτρο (την επίδικη εγγύηση), τον ίδιο δικαιούχο (την WestLB) και τον ίδιο σκοπό (την αποτροπή του εξαναγκασμού της WestLB να παύσει τις δραστηριότητές της λόγω της απομειώσεως της αξίας στην αγορά του χαρτοφυλακίου των 23 δισεκατομμυρίων ευρώ εντός χρηματοπιστωτικής κρίσης). Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να θεωρηθεί ότι οι δύο αυτές αποφάσεις εκδόθηκαν εντός συναφούς και αρκούντως παρόμοιου πραγματικού και νομικού πλαισίου.

242 Επιβάλλεται, τέλος, η παρατήρηση ότι, ενώ είχαν μεσολαβήσει 23 μήνες μεταξύ της εκδόσεως της αποφάσεως ENEL (1η Δεκεμβρίου 2004) και της εκδόσεως της αποφάσεως Iride (8 Νοεμβρίου 2006), ο χρόνος που μεσολάβησε μεταξύ της εκδόσεως της προσωρινής αποφάσεως (30 Απριλίου 2008) και της προσβαλλομένης αποφάσεως (12 Μαΐου 2009) είναι 12 μήνες και 12 ημέρες.

243 Κατόπιν των ανωτέρω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, στην προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή μπορούσε απλώς να παραπέμψει στον χαρακτηρισμό ως κρατικής ενισχύσεως στον οποίο είχε προβεί με την προσωρινή απόφαση.

244 Στη συνέχεια, πρέπει να εξετασθεί αν η προσωρινή απόφαση είναι επαρκώς αιτιολογημένη από την άποψη αυτή.

245 Η εν λόγω αιτιολογία περιλαμβάνεται στο σημείο 30 της προσωρινής αποφάσεως, το οποίο έχει ως εξής:

«[Η] Επιτροπή διαπιστώνει ότι [η] WestLB έχει διασυνοριακές και διεθνείς δραστηριότητες, με αποτέλεσμα τυχόν πλεονέκτημα χορηγούμενο μέσω κρατικών πόρων να εμποδίζει τον ανταγωνισμό στον τραπεζικό κλάδο και να επηρεάζει το ενδοκοινοτικό εμπόριο (απόφαση της Επιτροπής στην υπόθεση C 50/2006, της 27ης Ιουνίου 2007, BAWAG, που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί, σημείο 127).»

246 Η αιτιολογία της προσωρινής αποφάσεως πρέπει να συμπληρωθεί από την περιεχόμενη στην απόφαση της Επιτροπής της 27ης Ιουνίου 2007 σχετικά με την κρατική ενίσχυση C 50/2006 (πρώην NN 68/2006, CP 102/2006) που χορήγησε η Δημοκρατία της Αυστρίας υπέρ της BAWAG-PSK (ΕΕ 2008, L 83/7, σ. 7, στο εξής: απόφαση BAWAG-PSK), όπου παραπέμπει η Επιτροπή. Όπως, όμως, η ίδια η Επιτροπή επισήμανε απαντώντας σε γραπτή ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, είχε υποπέσει σε τυπογραφικό λάθος στην αιτιολογική σκέψη 30 της προσωρινής αποφάσεως παραπέμποντας στην αιτιολογική σκέψη 127 της αποφάσεως BAWAG-PSK, η οποία δεν αφορά το ζήτημα αν η υπό εξέταση με την απόφαση αυτή ενίσχυση ήταν ικανή να προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού. Η εξέταση του ζητήματος αυτού περιλαμβάνεται στις αιτιολογικές σκέψεις 121 έως 125 της αποφάσεως BAWAG-PSK, οι οποίες έχουν ως εξής:

«121. Δυνάμει του άρθρου 87, παράγραφος 1, της συνθήκης ΕΚ απαγορεύονται ενισχύσεις που επηρεάζουν τις μεταξύ των κρατών μελών συναλλαγές και στρεβλώνουν ή απειλούν να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό.

122. Η Επιτροπή, στο πλαίσιο της νομικής εκτίμησης ενισχύσεων υποχρεούται να αποδείξει μόνον εάν οι εν λόγω ενισχύσεις δύνανται να επηρεάσουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών και να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό και όχι αν οι ενισχύσεις αυτές έχουν πραγματικές επιπτώσεις στο ενδοκοινοτικό εμπόριο και στρεβλώνουν όντως τον ανταγωνισμό. Εάν η ενίσχυση ενός κράτους μέλους ενισχύει τη θέση μιας επιχείρησης έναντι άλλων ανταγωνιστών στο ενδοκοινοτικό εμπόριο, η ανταγωνιστικότητα της επιχείρησης θεωρείται ότι επηρεάστηκε από την ενίσχυση.

123. Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι ο τομέας των τραπεζών έχει ανοίξει εδώ και πολλά χρόνια στον ανταγωνισμό. Ο ανταγωνισμός, που υφίστατο υπό όρους ήδη στο πλαίσιο της προβλεπόμενης από τη συνθήκη ΕΚ ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων, έχει βελτιωθεί μέσω της αυξανόμενης απελευθέρωσης του τομέα..

124. Η BAWAG-PSK διαθέτει υποκαταστήματα και θυγατρικές εταιρείες σε διάφορα κράτη μέλη [...] Αντιστρόφως, στην Αυστρία δραστηριοποιούνται τράπεζες άλλων κρατών μελών [...]

125. Τέλος, στον τραπεζικό τομέα πραγματοποιούνται συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Η εγγύηση ενισχύει την BAWAG-PSK έναντι άλλων τραπεζικών επιχειρήσεων με τις οποίες βρίσκεται σε ανταγωνισμό στο πλαίσιο του ενδοκοινοτικού εμπορίου. Η εγγύηση είναι, ως εκ τούτου, σε θέση να επηρεάσει τις μεταξύ των κρατών μελών συναλλαγές και να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό.»

247 Από το σύνολο των ανωτέρω παρατηρήσεων προκύπτει ότι η Επιτροπή έκρινε με την προσωρινή απόφαση ότι η επίδικη εγγύηση ήταν ικανή να επηρεάσει τον ανταγωνισμό στον τραπεζικό κλάδο διότι, πρώτον, ο κλάδος αυτός ήταν ανοιχτός στον ανταγωνισμό, δεύτερον, η επίδικη εγγύηση ενίσχυε τη θέση της WestLB στις αγορές όπου πραγματοποιούσε τις εργασίες της έναντι της θέσεως των τραπεζών που δεν έλαβαν ενισχύσεις και, τρίτον, η WestLB πραγματοποιούσε διασυνοριακές και διεθνείς εργασίες.

248 Επιβάλλεται να εξετασθεί αν η αιτιολογία αυτή ικανοποιεί τις απαιτήσεις που θέτει η νομολογία, από απόψεως του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται η προσωρινή απόφαση καθώς και του συνόλου των νομικών κανόνων που διέπουν το σχετικό ζήτημα.

249 Πρώτον, ο δικαστής της Ένωσης έχει αποφανθεί ότι, στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, οι προϋποθέσεις σχετικά με τις επιπτώσεις τους επί των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών και της στρεβλώσεως του ανταγωνισμού αντιστοίχως είναι, κατά γενικό κανόνα, αναπόσπαστα συνδεδεμένες και περαιτέρω έχει κρίνει ότι όταν μια ενίσχυση ενδυναμώνει τη θέση μιας επιχειρήσεως σε σχέση με άλλες ανταγωνίστριες επιχειρήσεις στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές, πρέπει να θεωρείται ότι η εν λόγω ενίσχυση επηρεάζει τις συναλλαγές αυτές (βλ. απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 15ης Ιουνίου 2000, T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97 έως T-607/97, T-1/98, T-3/98 έως T-6/98 και T-23/98, Alzetta κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-2319, σκέψη 81 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

250 Δεν αμφισβητείται, όμως, και είναι προφανές ότι η WestLB δραστηριοποιείται στην αγορά των περισσοτέρων κρατών μελών και αντιμετωπίζει, στη γερμανική αγορά, τον πραγματικό ή δυνητικό ανταγωνισμό από πλήθος τραπεζών εγκατεστημένων σε άλλα κράτη μέλη.

251 Δεύτερον, όπως επισήμανε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 123 της αποφάσεως BAWAG-PSK, ο τραπεζικός κλάδος αποτέλεσε αντικείμενο εκτενούς διαδικασίας ελευθερώσεως σε κοινοτικό επίπεδο. Όπως, όμως, γίνεται δεκτό στη νομολογία το γεγονός αυτό ενδυναμώνει τον ανταγωνισμό που διασφάλιζαν ήδη οι διατάξεις της Συνθήκης περί ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων, οπότε μπορεί να γίνει λόγος για πραγματικές ή δυνητικές επιπτώσεως των ενισχύσεων επί του ανταγωνισμού, καθώς και για συνέπειές τους στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών (απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Ιανουαρίου 2006, C-222/04, Cassa di Risparmio di Firenze κ.λπ., Συλλογή 2006, σ. I-289, σκέψεις 142 και 145).

252 Τέλος, τρίτον, όπως επισήμανε η Επιτροπή στην παράγραφο 4 των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, η απόσυρση αναποτελεσματικών επιχειρήσεων αποτελεί σύνηθες φαινόμενο της λειτουργίας της αγοράς, ενώ οι ενισχύσεις αναδιαρθρώσεως συγκαταλέγονται μεταξύ των ειδών κρατικής ενισχύσεως που προκαλούν τη μεγαλύτερη στρέβλωση, οπότε η γενική αρχή της απαγορεύσεως των εν λόγω ενισχύσεων, η οποία ορίζεται από τη Συνθήκη ΕΚ, πρέπει να παραμείνει ο κανόνας όσον αφορά τις ενισχύσεις αυτές και οι παρεκκλίσεις από το συγκεκριμένο κανόνα να είναι περιορισμένες.

253 Πρέπει συναφώς να γίνει δεκτό ότι, καταρχήν, όταν μια ενίσχυση είναι αναγκαία για την επιβίωση μιας επιχειρήσεως η οποία άλλως θα εξαφανιζόταν, η χορήγηση της ενισχύσεως συνεπάγεται αναγκαίως στρέβλωση του ανταγωνισμού, καθόσον εμποδίζει την ανακατανομή των μεριδίων της αγοράς που κατέχει η επιχείρηση αυτή μεταξύ των ανταγωνιστών της.

254 Κατόπιν των παρατηρήσεων αυτών, πρέπει να διαπιστωθεί ότι η αιτιολογία αποφάσεως με την οποία χαρακτηρίζεται ως κρατική ενίσχυση μια ενίσχυση αναδιαρθρώσεως υπέρ επιχειρήσεως, όπως η WestLB, με σημαντικές διασυνοριακές εργασίες, η οποία λειτουργεί εντός ενός κλάδου που αποτελεί αντικείμενο ελευθερώσεως εντός της Ένωσης, όπως του τραπεζικού κλάδου, και η οποία ενδεχομένως θα εξαφανιζόταν από την αγορά αν η ενίσχυση δεν είχε χορηγηθεί, μπορεί να είναι ιδιαιτέρως συνοπτική.

255 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, η αιτιολογία που παρέχεται με την προσωρινή απόφαση όσον αφορά το ζήτημα αν η επίδικη εγγύηση μπορούσε να επηρεάσει τον ανταγωνισμό πρέπει να θεωρηθεί επαρκής.

Ως προς το βάσιμο του σκεπτικού της προσβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά τα αποτελέσματα της επίδικης εγγυήσεως επί του ανταγωνισμού

256 Η προσφεύγουσα προβάλλει δύο επιχειρήματα προκειμένου να αμφισβητήσει το βάσιμο της αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά το ζήτημα αν η επίδικη εγγύηση ήταν σε θέση να επηρεάσει τον ανταγωνισμό. Με το πρώτο επιχείρημά της, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι

η Επιτροπή όφειλε να εξετάσει την πραγματική κατάσταση της αγοράς κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως ώστε να εξακριβώσει αν η επίδικη εγγύηση, χαρακτηρισθείσα ως κρατική ενίσχυση με την προσωρινή απόφαση, μπορούσε να εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται ως τέτοια. Με το δεύτερο επιχείρημά της, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι ενισχύσεις υπέρ του χρηματοπιστωτικού κλάδου που έχουν χορηγηθεί από το 2008 δεν είναι σε θέση να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό.

– Επί του πρώτου επιχειρήματος κατά το οποίο η Επιτροπή όφειλε να εξετάσει την πραγματική κατάσταση της αγοράς κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως

257 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να περιοριστεί σε παραπομπή στην προσωρινή απόφαση όσον αφορά το ζήτημα αν η επίδικη εγγύηση ήταν σε θέση να προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού. Κατά την προσφεύγουσα, η Επιτροπή, όταν εκδίδει απόφαση με την οποία διαπιστώνεται ότι ένα μέτρο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ, οφείλει πάντοτε να εξετάζει την πραγματική κατάσταση της αγοράς κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως αυτής. Η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι η Επιτροπή έφερε ιδιαίτερη υποχρέωση να πραγματοποιήσει τέτοια εξέταση εν προκειμένω. Αφενός, μεταξύ της εκδόσεως της προσωρινής αποφάσεως και της προσβαλλομένης αποφάσεως, η χρηματοπιστωτική κρίση είχε αποδειχθεί ως μια από τις πλέον σοβαρές εδώ και έναν αιώνα, γεγονός που υποχρέωσε την Επιτροπή να εγκρίνει τη χορήγηση ενισχύσεων υπέρ του χρηματοπιστωτικού κλάδου, συνολικού ύψους περίπου 3 000 δισεκατομμυρίων ευρώ. Επομένως, η προσφεύγουσα αμφιβάλλει αν, κατά την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, υπήρχε ακόμη ανταγωνισμός ο οποίος μπορούσε να υποβληθεί σε στρεβλώσεις στον κλάδο αυτό. Εξάλλου, η προσφεύγουσα αναφέρει ότι ενίσχυση 5 δισεκατομμυρίων ευρώ, ήτοι της τάξεως του 0,167 % του συνόλου των ενισχύσεων που ενέκρινε η Επιτροπή λόγω της χρηματοπιστωτικής κρίσης έως την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, δύσκολα θα μπορούσε να προκαλέσει αισθητή στρέβλωση του ανταγωνισμού που ενδεχομένως υπήρχε. Αφετέρου, η προσωρινή απόφαση αφορούσε προσωρινό μέτρο διασώσεως ενώ η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά μόνιμο μέτρο αναδιαρθρώσεως.

258 Πρέπει, κατ' αρχήν, να θεωρηθεί ότι το ζήτημα αν ένα μέτρο αποτελεί κρατική ενίσχυση πρέπει να κριθεί βάσει των αντικειμενικών στοιχείων που διαπιστώνονται κατά την ημερομηνία λήψεως της αποφάσεως της Επιτροπής και ότι, ως εκ τούτου, ο έλεγχος του δικαστή της Ένωσης ασκείται επί της εκτιμήσεως της καταστάσεως που έχει διενεργήσει η Επιτροπή μέχρι την ημερομηνία αυτή (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Δεκεμβρίου 2008, C-334/07 P, Επιτροπή κατά Freistaat Sachsen, Συλλογή 2008, σ. I-9465, σκέψη 50 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

259 Πρέπει, πάντως, να θεωρηθεί ότι, όταν η Επιτροπή έχει ήδη χαρακτηρίσει ένα μέτρο ως κρατική ενίσχυση με απόφαση μη αμφισβητηθείσα, όπως έπραξε εν προκειμένω όσον αφορά την επίδικη εγγύηση με την προσωρινή απόφαση, δεν οφείλει κατ' ανάγκη να προβεί σε νέα εξέταση της ισχύουσας καταστάσεως του ανταγωνισμού κατά τον χρόνο εκδόσεως της νέας αποφάσεως η οποία εξακολουθεί να χαρακτηρίζει ως κρατική ενίσχυση το ίδιο μέτρο, στον βαθμό που οι δύο αυτές αποφάσεις εκδίδονται εντός συναφούς και αρκούντως παρόμοιου πραγματικού και νομικού πλαισίου.

260 Τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας δεν δύνανται να αποδείξουν ότι επήλθε μεταβολή των περιστάσεων στο διάστημα από την έκδοση της προσωρινής αποφάσεως έως την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως εξαιτίας των οποίων η Επιτροπή θα υποχρεωνόταν να προβεί σε νέα εξέταση των ενδεχόμενων συνεπειών της επίδικης εγγυήσεως επί του ανταγωνισμού.

261 Πρώτον, η επιδείνωση της χρηματοπιστωτικής κρίσης που πιθανώς έλαβε χώρα στο διάστημα από την έκδοση της προσωρινής αποφάσεως (30 Απριλίου 2008) έως την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως (12 Μαΐου 2009), καθώς και η έγκριση από την Επιτροπή κατά την περίοδο αυτή σειράς κρατικών ενισχύσεων υψηλού συνολικού ποσού υπέρ του χρηματοπιστωτικού κλάδου, δεν συνιστούν

εμπόδιο για τη διατήρηση του χαρακτηρισμού ως κρατικής ενισχύσεως ενός μέτρου ληφθέντος υπέρ προβληματικής τράπεζας χωρίς να διεξαχθεί νέα ανάλυση του υφιστάμενου ανταγωνισμού στον κλάδο αυτό.

262 Αφενός, ο κλάδος αυτός αποτέλεσε αντικείμενο εκτενούς διαδικασίας ελευθερώσεως σε κοινοτικό επίπεδο, η οποία ενδυνάμωσε τον ανταγωνισμό που διασφάλιζαν μέχρι τότε μόνον οι διατάξεις της Συνθήκης περί ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων (παρατεθείσα στη σκέψη 251 απόφαση Cassa di Risparmio di Firenze κ.λπ., σκέψη 145). Η προσφεύγουσα δεν μπορεί να υποστηρίζει ότι η πιθανή επιδείνωση της χρηματοπιστωτικής κρίσης και η έγκριση των αναφερόμενων στην προηγούμενη σκέψη ενισχύσεων εξάλειψαν τον ενδυναμωμένο αυτό ανταγωνισμό τόσο ώστε η επίδικη εγγύηση να μην είναι πλέον σε θέση να τον επηρεάσει.

263 Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να θεωρηθεί ότι η χορήγηση κρατικής ενισχύσεως ύψους 5 δισεκατομμυρίων ευρώ η οποία επιτρέπει σε μια μεγάλη προβληματική τράπεζα να συνεχίσει τις δραστηριότητές της και, ως εκ τούτου, να μην απολέσει τα σημαντικά μερίδια που κατέχει στην αγορά έναντι των ανταγωνιστών της είναι καταρχήν ικανή να επηρεάσει τον υφιστάμενο ανταγωνισμό, ακόμη και στην περίπτωση που ο ανταγωνισμός αυτός είναι ιδιαίτερα αποδυναμωμένος.

264 Αφετέρου, η προσφεύγουσα δεν αντικρούει το επιχείρημα της Επιτροπής κατά το οποίο πλήθος τραπεζών εγκατεστημένων στα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων κεντρικών γερμανικών τραπεζών ομόσπονδων κρατών παρόμοιων με την WestLB, δεν έλαβαν οποιαδήποτε κρατική ενίσχυση κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως. Όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή, οι σχέσεις ανταγωνισμού μεταξύ των εν λόγω τραπεζών και της WestLB επηρεάζονταν κατ' ανάγκη από τη χορήγηση της επίδικης εγγυήσεως παρότι, κατά την ημερομηνία αυτή, και άλλες τράπεζες είχαν λάβει σημαντική στήριξη από δημόσιους πόρους.

265 Εξάλλου, από τη νομολογία προκύπτει ότι το γεγονός ότι οι ανταγωνιστές του δικαιούχου ενός μέτρου έλαβαν κρατικές ενισχύσεις δεν ασκεί επιρροή επί του χαρακτηρισμού του μέτρου αυτού ως κρατικής ενισχύσεως (απόφαση Vlaams Gewest κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 83, σκέψη 54).

266 Δεύτερον, το γεγονός ότι η επίδικη εγγύηση, η οποία σχεδιάσθηκε κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσωρινής αποφάσεως ως μεταβατικό και ανακλητό μέτρο, είχε καταστεί μέτρο μονίμου χαρακτήρα κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν αποτελεί μεταβολή των περιστάσεων δυνάμενη να εμποδίσει την Επιτροπή να παραπέμψει με την απόφαση αυτή στον περιλαμβανόμενο στην προσωρινή απόφαση χαρακτηρισμό. Αντιθέτως, μάλιστα, η Επιτροπή μπορούσε ευλόγως να θεωρήσει, όπως ορθώς υποστηρίζει και η ίδια, ότι μέτρο χαρακτηρισθέν ως κρατική ενίσχυση, το οποίο είναι, επομένως, ικανό να προκαλέσει στρεβλώσεις στον ανταγωνισμό και εφαρμόζεται με χρονικούς περιορισμούς, έπρεπε να χαρακτηρισθεί ως τέτοιο ιδίως λόγω της απουσίας αυτού του είδους περιορισμών.

267 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν εξέτασε με την προσβαλλόμενη απόφαση αν η επίδικη εγγύηση ήταν ικανή να προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού, αλλά παρέπεμψε στην εξέταση που είχε πραγματοποιήσει συναφώς με την προσωρινή απόφαση, δεν συνιστά παράβαση του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ. Το επιχείρημα αυτό πρέπει, επομένως, να απορριφθεί.

– Επί του δευτέρου επιχειρήματος κατά το οποίο οι ενισχύσεις υπέρ του χρηματοπιστωτικού κλάδου που χορηγήθηκαν από το 2008 δεν μπορούν να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό

268 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι ενισχύσεις υπέρ του χρηματοπιστωτικού κλάδου που χορηγήθηκαν από το 2008 σκοπό έχουν να αποτρέψουν την κατάρρευση του εν λόγω κλάδου και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό.

269 Ως προς το σημείο αυτό, αρκεί να αναφερθεί ότι η από την Επιτροπή εξετασθείσα ενίσχυση με την προσβαλλόμενη απόφαση συνιστά μεμονωμένη ενίσχυση, χορηγηθείσα υπέρ μίας μόνο τράπεζας, της WestLB, και όχι ενίσχυση χορηγηθείσα υπέρ του γερμανικού ή ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού κλάδου στο σύνολό του. Βεβαίως, δεν μπορεί να αποκλεισθεί ότι η επιβίωση της WestLB μπορεί να έχει και θετικές οικονομικές συνέπειες για τα ιδρύματα που δεν ήταν δικαιούχοι κρατικών μέτρων στηρίξεως. Πάντως, γεγονός παραμένει ότι η WestLB βρίσκεται αναγκαίως σε σχετικώς ισχυρότερη ανταγωνιστική θέση έναντι των ιδρυμάτων αυτών σε σύγκριση με την περίπτωση κατά την οποία θα έπρεπε να σταματήσει τις δραστηριότητές της.

270 Επομένως, το προβαλλόμενο από την προσφεύγουσα επιχείρημα δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

271 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, διαπιστώνεται, αφενός, ότι η αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά το ζήτημα αν η επίδικη εγγύηση μπορούσε να προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού είναι επαρκής και, αφετέρου, ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι η παρατεθείσα από την Επιτροπή αιτιολογία ήταν εσφαλμένη.

272 Κατά συνέπεια, ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Ως προς τον όγδοο λόγο ακυρώσεως ο οποίος αφορά παραβίαση της υποχρεώσεως αιτιολογίας

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

273 Επιβάλλεται καταρχάς η υπόμνηση ότι το προβαλλόμενο από την προσφεύγουσα επιχείρημα κατά το οποίο η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένη καθώς δεν προσδιορίζει ούτε αν η επίδικη εγγύηση ήταν ικανή να προκαλέσει στρεβλώσεις του ανταγωνισμού ούτε τη φύση των στρεβλώσεων αυτών, εξετάσθηκε ήδη στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου ακυρώσεως.

274 Στη συνέχεια, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένη όσον αφορά την εκτίμηση της συμβατότητας της επίδικης εγγυήσεως με το άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ. Κατά την προσφεύγουσα, με την αιτιολογία της αποφάσεως αυτής δεν καθίσταται κατανοητός ο λόγος για τον οποίο οι όροι που περιλαμβάνονται στο παράρτημά της είναι αναγκαίοι και ανάλογοι προς τον τιθέμενο με τη διάταξη αυτή σκοπό. Η αιτιολογία έπρεπε, αντιθέτως, να είναι ιδιαιτέρως λεπτομερής λαμβανομένων υπόψη, πρώτον, του πλαισίου της χρηματοπιστωτικής κρίσης, δεύτερον, του περιεχομένου των τασσόμενων με την προσβαλλόμενη απόφαση όρων και, τρίτον, του γεγονότος ότι η απόφαση αυτή «[έβαινε] αισθητά πέραν των προηγουμένων αποφάσεων».

275 Επισημαίνεται συναφώς ότι, καθόσον η προσφυγή είναι παραδεκτή μόνον όσον αφορά τη συμπερίληψη των σχετικών με την υποχρέωση πωλήσεως όρων στο παράρτημα της προσβαλλομένης αποφάσεως, τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας μπορούν να εξετασθούν επί της ουσίας μόνο στο μέτρο που αφορούν τη σχετική με τους όρους αυτούς αιτιολογία.

276 Ως προς το σημείο αυτό, η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι η προσβαλλόμενη απόφαση έπρεπε να περιλαμβάνει λεπτομερέστερη αιτιολογία όσον αφορά την αναγκαιότητα της υποχρεώσεως πωλήσεως, ιδίως διότι αντίστοιχη υποχρέωση δεν έχει επιβληθεί σε άλλες «παράλληλες διαδικασίες». Η παρεχόμενη αιτιολογία στην αιτιολογική σκέψη 69 της προσβαλλομένης αποφάσεως, κατά την οποία τα ταμιευτήρια και το ομόσπονδο κράτος NRW επιδιώκουν ορισμένες φορές εκ διαμέτρου αντίθετα συμφέροντα, δεν είναι επαρκής. Εξάλλου, είναι σύνηθες φαινόμενο τα συμφέροντα των ιδιοκτητών μιας μετοχικής εταιρίας να είναι ορισμένες φορές αντίθετα. Τέλος, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν μπορεί να συμπληρωθεί από τις επεξηγήσεις που προέβαλε η Επιτροπή αποκλειστικώς ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

277 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας.

278 Υπενθυμίζεται ότι η Επιτροπή έκρινε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, ότι η επίδικη εγγύηση αποτελούσε ενίσχυση για την αναδιάρθρωση υπέρ προβληματικής επιχειρήσεως. Όπως επισημαίνεται στη σκέψη 210, ανωτέρω, μπορούσε, επομένως, να εξετάσει τη συμβατότητα του μέτρου αυτού υπό το πρίσμα των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση.

279 Κατά την παράγραφο 17 των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, η αναδιάρθρωση βασίζεται σε ένα εφικτό, συγκροτημένο και διεξοδικό πρόγραμμα για την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας μίας επιχειρήσεως. Κατά την παράγραφο 34 των εν λόγω κατευθυντηρίων γραμμών, η χορήγηση μεμονωμένης ενισχύσεως για την αναδιάρθρωση πρέπει να εξαρτάται από την εφαρμογή του σχεδίου αναδιαρθρώσεως το οποίο πρέπει να εγκριθεί από την Επιτροπή.

280 Η παράγραφος 47 των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβλέπει ότι ο δικαιούχος της ενισχύσεως πρέπει να εφαρμόσει πλήρως το αναφερόμενο στην προηγούμενη σκέψη σχέδιο και να εκτελέσει όλες τις άλλες υποχρεώσεις που ορίζονται στην εγκριτική απόφαση. Οποιαδήποτε παράλειψη εφαρμογής του σχεδίου ή εκπληρώσεως των άλλων υποχρεώσεων θεωρείται ως καταχρηστική εφαρμογή της ενισχύσεως.

281 Οι παράγραφοι 35 έως 37 των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση περιλαμβάνουν τους κανόνες σύμφωνα με τους οποίους το σχέδιο αναδιαρθρώσεως πρέπει να υποβληθεί στην Επιτροπή, καθώς και τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνει. Πρώτον, το σχέδιο αυτό πρέπει να περιλαμβάνει όλες τις αναγκαίες διευκρινίσεις, συμπεριλαμβανομένης μιας μελέτης αγοράς και περιγραφή των περιστάσεων που προκάλεσαν τις δυσχέρειες της επιχειρήσεως, ούτως ώστε να είναι δυνατό να εξακριβωθεί κατά πόσον τα προτεινόμενα μέτρα είναι τα ενδεδειγμένα. Δεύτερον, το οικείο κράτος μέλος οφείλει να αναλάβει δέσμευση ως προς το εν λόγω σχέδιο. Τρίτον, το σχέδιο πρέπει να καθιστά δυνατή την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας της επιχειρήσεως μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα βάσει ρεαλιστικών υποθέσεων, ώστε να έχει τη δυνατότητα να καλύψει, μετά την ολοκλήρωση της αναδιαρθρώσεως, όλα της τα έξοδα, περιλαμβανομένων των αποσβέσεων και των χρηματοοικονομικών δαπανών με τις δικές της δυνάμεις. Τέταρτον, όταν οι δυσχέρειες της επιχειρήσεως απορρέουν από αδυναμίες του συστήματος της εταιρικής διαχειρίσεως, πρέπει να υιοθετηθούν οι απαραίτητες προσαρμογές.

282 Οι παράγραφοι 38 έως 40 των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση αφορούν την «πρόληψη κάθε υπερβολικής στρέβλωσης του ανταγωνισμού» συνδεόμενης με τη χορήγηση ενισχύσεως για την αναδιάρθρωση. Δυνάμει των διατάξεων αυτών, πρώτον, η λήψη αντισταθμιστικών μέτρων επιβάλλεται προκειμένου να περιορίζονται τα αρνητικά αποτελέσματα που έχει στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές η ενίσχυση (στο εξής: αντισταθμιστικά μέτρα). Δεύτερον, τα μέτρα αυτά πρέπει να είναι «κατάλληλα», υπό την έννοια ότι δεν πρέπει να συνεπάγονται την επιδείνωση της διαρθρώσεως της αγοράς. Τρίτον, τα μέτρα πρέπει να είναι «ανάλογα» προς την ένταση της στρεβλώσεως που προκαλεί η ενίσχυση. Ως προς το τελευταίο αυτό ζήτημα, καταρχάς, τα εν λόγω μέτρα πρέπει να αφορούν την αγορά ή τις αγορές όπου η οικεία επιχείρηση θα κατέχει σημαντική θέση μετά την αναδιάρθρωση. Ακολούθως, ανεξαρτήτως του αν τα μέτρα αυτά λαμβάνονται πριν ή μετά τη χορήγηση της ενισχύσεως, θα πρέπει, σε κάθε περίπτωση, να αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του σχεδίου αναδιαρθρώσεως. Τέλος, δεν πρέπει να συνίστανται σε απλή διαγραφή από τα λογιστικά βιβλία ή σε παύση ζημιογόνων δραστηριοτήτων καθόσον οι ενέργειες αυτές δεν συνεπάγονται μείωση της παραγωγικής ικανότητας της οικείας επιχειρήσεως ή της παρουσίας της στην αγορά (απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 14ης Φεβρουαρίου 2012, T-115/09 και T-116/09, Electrolux κατά Επιτροπής, σκέψη 44).

283 Αφενός εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι η ύπαρξη σχεδίου αναδιαρθρώσεως αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση ώστε μια ενίσχυση για την αναδιάρθρωση να μπορεί να θεωρηθεί συμβατή με την κοινή αγορά. Το σχέδιο αυτό καθίσταται κεντρικό στοιχείο της συναφούς αναλύσεως στην οποία οφείλει να

προβεί η Επιτροπή (στο εξής: εξέταση του συμβατού). Τέλος, οι κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβλέπουν την αυτόματη εξάρτηση μιας ενδεχόμενης εγκρίσεως της ενισχύσεως από την τήρηση του εξετασθέντος και εγκριθέντος από την Επιτροπή σχεδίου.

284 Αφετέρου, το σχέδιο αναδιαρθρώσεως βάσει του οποίου η Επιτροπή πραγματοποιεί την εξέταση της συμβατότητας πρέπει να περιέχει δύο είδη μέτρων, τα οποία διακρίνονται αναλόγως του σκοπού τους. Σκοπός του πρώτου είδους μέτρων είναι η αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης οικονομικής βιωσιμότητας της επιχειρήσεως. Όσον αφορά το δεύτερο είδος μέτρων, ο επιδιωκόμενος σκοπός είναι η αποτροπή κάθε υπερβολικής στρεβλώσεως του ανταγωνισμού. Καταρχήν, ουδόλως αποκλείεται το περιεχόμενο όλων των προβλεπόμενων με το σχέδιο αναδιαρθρώσεως μέτρων να αποτελεί αντικείμενο διαπραγματεύσεως, στην οποία ενδεχομένως ο δικαιούχος της ενισχύσεως μπορεί να λάβει μέρος, μεταξύ της Επιτροπής και του οικείου κράτους μέλους. Παρά ταύτα, από τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προκύπτει ότι το κράτος αυτό οφείλει εν τέλει να αναλάβει δέσμευση όσον αφορά το οριστικό σχέδιο.

285 Τέλος, όσον αφορά τη συμβατότητα ενισχύσεως για την αναδιάρθρωση με την κοινή αγορά, από τη νομολογία προκύπτει ότι η υποχρέωση αιτιολογήσεως πληρούται όταν η απόφαση της Επιτροπής παραθέτει τους λόγους για τους οποίους κρίθηκε ότι η ενίσχυση δικαιολογείται με βάση τους όρους που προβλέπουν οι κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, αποτελούν δε τέτοιους όρους η ύπαρξη σχεδίου αναδιαρθρώσεως, τα επαρκή αποδεικτικά στοιχεία όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και ο αναλογικός χαρακτήρας της ενισχύσεως από πλευράς της συνδρομής του δικαιούχου της (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 15ης Ιουνίου 2005, T-349/03, Corsica Ferries France κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-2197, σκέψη 66 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

286 Υπό το πρίσμα των προεκτεθέντων επιβάλλεται, αφενός, να καθοριστεί το περιεχόμενο της υποχρεώσεως που φέρει η Επιτροπή για επισήμανση των λόγων για τους οποίους αποφάσισε να εξαρτήσει την έγκριση της επίδικης εγγυήσεως από την τήρηση της υποχρεώσεως πωλήσεως και, αφετέρου, να εξετασθεί αν η αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως είναι, ως προς το σημείο αυτό, επαρκής.

Ως προς το περιεχόμενο της υποχρεώσεως που φέρει η Επιτροπή να εκθέσει τους λόγους για τους οποίους αποφάσισε να εξαρτήσει την έγκριση της επίδικης εγγυήσεως από την τήρηση της υποχρεώσεως πωλήσεως

287 Προκειμένου να καθοριστεί το περιεχόμενο της υποχρεώσεως που φέρει η Επιτροπή για έκθεση των λόγων για τους οποίους αποφάσισε να εξαρτήσει την έγκριση της επίδικης εγγυήσεως από την υποχρέωση πωλήσεως, πρώτον, πρέπει να προσδιορισθεί το αντικείμενο που έχρηζε αιτιολογήσεως εκ μέρους της Επιτροπής με την απόφαση αυτή. Δεύτερον, κρίνεται σκόπιμο να καθοριστεί το περιεχόμενο της γενικής υποχρεώσεως της Επιτροπής προς αιτιολόγηση των αποφάσεών της με τις οποίες εξαρτά την έγκριση των ενισχύσεων για την αναδιάρθρωση από την τήρηση μέτρων προβλεπόμενων στα σχέδια αναδιαρθρώσεως επί των οποίων τα οικεία κράτη μέλη δεσμεύονται. Τρίτον, είναι σημαντικό να εξετασθεί αν το περιεχόμενο της υποχρεώσεως αυτής είναι διαφορετικό όταν η Επιτροπή αποφασίζει να διασφαλίσει την τήρηση των επίμαχων σχεδίων συνοδεύοντας τις αποφάσεις της με όρους, σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 659/1999. Τέλος, τέταρτον, πρέπει να εξακριβωθεί αν η υποχρέωση πωλήσεως αποτελούσε μέρος του πρώτου πλήρους σχεδίου αναδιαρθρώσεως της WestLB, επί του οποίου είχε δεσμευθεί η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

– Ως προς το αντικείμενο που έχρηζε αιτιολογήσεως εκ μέρους της Επιτροπής με την απόφασή της να εξαρτήσει την έγκριση της επίδικης εγγυήσεως από την τήρηση της υποχρεώσεως πωλήσεως

288 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει κατ' ουσίαν ότι ο επιδιωκόμενος από την Επιτροπή σκοπός, όταν αποφασίζει να εξαρτήσει την έγκριση ενισχύσεως για την αναδιάρθρωση από την τήρηση ορισμένων όρων, είναι να διασφαλίσει την επίτευξη του σκοπού που επιδιώκεται με την εξαίρεση από τη γενική απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων επί της οποίας ερείδεται η έγκριση. Εφόσον η έγκριση ερείδεται στη δεύτερη περίπτωση του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ, ο σκοπός αυτός πρέπει, κατά την προσφεύγουσα, να αντισταθμίζει σοβαρή διαταραχή της οικονομίας κράτους μέλους.

289 Το επιχείρημα αυτό πρέπει να απορριφθεί.

290 Συγκεκριμένα, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 284 ανωτέρω, ο σκοπός τον οποίο επιδιώκει η Επιτροπή όταν εξαρτά την έγκριση ενισχύσεως για την αναδιάρθρωση από την τήρηση μέτρων προβλεπόμενων στο σχέδιο αναδιαρθρώσεως επί του οποίου το οικείο κράτος μέλος δεσμεύθηκε είναι, πρώτον, να διασφαλιστεί η αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του δικαιούχου και, δεύτερον, να διασφαλιστεί ότι οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού δεν θα είναι υπερβολικές.

291 Εν προκειμένω, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 187 ανωτέρω, η υποχρέωση πωλήσεως είχε περιληφθεί στο παράρτημα της προσβαλλομένης αποφάσεως ως μέτρο για τη διασφάλιση της αποκαταστάσεως της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας της WestLB. Επομένως, μόνον ως προς τον σκοπό αυτό η Επιτροπή όφειλε να αιτιολογήσει την απόφασή της περί εξαρτήσεως της εγκρίσεως της επίδικης εγγυήσεως από την τήρηση της εν λόγω υποχρεώσεως.

– Ως προς το περιεχόμενο της γενικής υποχρεώσεως της Επιτροπής να αιτιολογεί τις αποφάσεις της με τις οποίες εξαρτά την έγκριση ενισχύσεων για την αναδιάρθρωση από την τήρηση μέτρων προβλεπόμενων στα σχέδια αναδιαρθρώσεως επί των οποίων τα οικεία κράτη μέλη δεσμεύθηκαν

292 Πρέπει να επισημανθεί ότι, καίτοι καταρχήν απόκειται στην Επιτροπή να αποδείξει τη χορήγηση ενισχύσεως, υπό την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ, το βάρος αποδείξεως της συμβατότητας της ενισχύσεως με την κοινή αγορά, κατά παρέκκλιση της διατάξεως αυτής, φέρει καταρχήν το οικείο κράτος μέλος, το οποίο οφείλει να αποδείξει ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις αυτής της παρεκκλίσεως (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 12ης Σεπτεμβρίου 2007, T-68/03, Ολυμπιακή Αεροπορία Υπηρεσίες κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. II-2911, σκέψη 34 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

293 Επομένως, όταν, κατά την άσκηση της ευρείας διακριτικής εξουσίας που διαθέτει για την εκτίμηση της συμβατότητας των κρατικών ενισχύσεων με την κοινή αγορά σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 2, ΕΚ (βλ. σκέψη 183 ανωτέρω), η Επιτροπή απαιτεί, όπως εν προκειμένω με τις κατευθυντήριες γραμμές, τις κατευθύνσεις ή τις ανακοινώσεις της, προκειμένου να εγκρίνει μια ενίσχυση, δέσμευση του οικείου κράτους μέλους ως προς σχέδιο ικανό να επιτύχει την επίτευξη συγκεκριμένων νομίμων σκοπών, απόκειται στο κράτος μέλος αυτό να αποδείξει ότι το εν λόγω σχέδιο είναι ικανό να το επιτύχει και όχι στην Επιτροπή να αποδείξει ότι κάθε προβλεπόμενο στο σχέδιο αυτό μέτρο είναι απαραίτητο προς τούτο.

294 Συγκεκριμένα, λαμβανομένων υπόψη και των εκτεθέντων στις σκέψεις 279 έως 284 ανωτέρω, το σχέδιο αναδιαρθρώσεως πρέπει να νοηθεί ως σύνολο δεσμεύσεων προτεινόμενων από το κράτος μέλος με σκοπό να αποδειχθεί ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις παρεκκλίσεως από τη γενική απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων. Σκοπός των δεσμεύσεων αυτών είναι η έκδοση εκ μέρους της Επιτροπής αποφάσεως, χωρίς τούτο να συνιστά δικαίωμα του οικείου κράτους μέλους, δηλαδή, περί εγκρίσεως ενισχύσεως δυνάμενης να αποτρέψει το αποτέλεσμα της λειτουργίας του ανταγωνισμού, οι δε δεσμεύσεις αυτές προτείνονται προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι αναφερόμενοι στις σκέψεις 284 και 290 ανωτέρω σκοποί θα επιτευχθούν.

295 Εξάλλου, για τον δικαιούχο της ενισχύσεως, το σχέδιο αναδιαρθρώσεως αποτελείται πλέον από το σύνολο των όρων από τους οποίους το οικείο κράτος μέλος εξαρτά τη χορήγηση της ενισχύσεως, καθόσον το κράτος δεσμεύεται έναντι της Επιτροπής να χορηγήσει την ενίσχυση μόνον εφόσον ο δικαιούχος τηρήσει το εν λόγω σχέδιο.

296 Υπό τις περιστάσεις αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, στο πλαίσιο της εγκριτικής αποφάσεώς της, εναπόκειται ειδικότερα στην Επιτροπή, πρώτον, να αποδείξει ότι το εγκρινόμενο μέτρο πρέπει πράγματι να χαρακτηρισθεί ως κρατική ενίσχυση υπό την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ, δεύτερον, να εξακριβώσει ότι το οικείο κράτος μέλος απέδειξε ότι η ενίσχυση ενδεχομένως ενέπιπτε σε μία από τις παρεκκλίσεις του άρθρου 87, παράγραφος 3, ΕΚ, και, τρίτον, να διαπιστώσει ότι, λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προβλεπόμενων στο σχέδιο αναδιαρθρώσεως επί του οποίου δεσμεύεται το οικείο κράτος μέλος μέτρων, είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι ο δικαιούχος της ενισχύσεως θα έχει μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και ότι οι προκαλούμενες από την ενίσχυση στρεβλώσεις του ανταγωνισμού δεν θα είναι υπερβολικές.

297 Απεναντίας, αντιθέτως προς όσα κατ' ουσίαν υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η Επιτροπή δεν υποχρεούται να επεξηγήσει την αναγκαιότητα κάθε προβλεπόμενου στο σχέδιο αναδιαρθρώσεως μέτρου ούτε να επιδιώξει την επιβολή αποκλειστικώς των μέτρων που είναι κατά το δυνατό λιγότερο επαχθή σε σχέση με τα μέτρα που δύνανται να διασφαλίσουν την εκπλήρωση των σκοπών που αναφέρονται στην προηγούμενη σκέψη, εκτός αν είτε το οικείο κράτος μέλος είχε προηγουμένως δεσμευθεί επί σχεδίου αναδιαρθρώσεως λιγότερο επαχθούς, ανταποκρινόμενου με την ίδια επάρκεια στους σκοπούς αυτούς, είτε το κράτος μέλος είχε αντιταχθεί στη συμπερίληψη ορισμένων μέτρων στο σχέδιο αναδιαρθρώσεως αλλά δεσμεύθηκε επ' αυτού μόνον διότι η Επιτροπή του είχε γνωστοποιήσει την οριστική απόφασή της ότι η ενίσχυση δεν επρόκειτο να εγκριθεί χωρίς τα εν λόγω μέτρα, οπότε, στις περιπτώσεις αυτές, η απόφαση περί εξαρτήσεως της χορηγήσεως της ενισχύσεως από την τήρηση των εν λόγω μέτρων δεν μπορεί να αποδοθεί στο οικείο κράτος μέλος.

298 Πρώτον, το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται από το γεγονός ότι τα προβλεπόμενα σε σχέδιο αναδιαρθρώσεως μέτρα ενδέχεται να είναι πολλά και ποικίλα, με αποτέλεσμα να απαιτείται εις βάθος γνώση της λειτουργίας και του εσωτερικού μηχανισμού του δικαιούχου της ενισχύσεως, της εμπορικής καταστάσεώς του, καθώς και των στρατηγικών επιλογών που του προσφέρονται, ώστε να είναι δυνατή η πρόβλεψη εναλλακτικών μέτρων. Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν διαθέτει κατ' ανάγκη τέτοια γνώση, δεν είναι πάντοτε σε θέση να προσδιορίσει μέτρα δυνάμενα να αντικαταστήσουν τα προβλεπόμενα στο σχέδιο αναδιαρθρώσεως επί του οποίου το οικείο κράτος μέλος έχει δεσμευθεί.

299 Δεύτερον, η υποχρέωση της Επιτροπής να δικαιολογήσει την αναγκαιότητα κάθε προβλεπόμενου σε σχέδιο αναδιαρθρώσεως μέτρου μπορεί ορισμένες φορές να μην της επιτρέπει να διαπιστώσει αν ο δικαιούχος της ενισχύσεως θα έχει μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα. Τούτο συμβαίνει ενδεχομένως όταν σχέδιο αναδιαρθρώσεως περιλαμβάνει μέτρα τα οποία, αξιολογούμενα από κοινού, καθιστούν δυνατή τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του εν λόγω δικαιούχου, αλλά εξεταζόμενα μεμονωμένως δεν διαφαίνεται ότι είναι αναγκαία προς τον σκοπό αυτό. Σε μια τέτοια περίπτωση, η Επιτροπή δεν είναι σε θέση να αποδείξει τον απολύτως αναγκαίο χαρακτήρα οποιουδήποτε προτεινόμενου μέτρου και δεν μπορεί, στην πράξη, να εξαρτά την έγκριση ενισχύσεως από την τήρηση αυτών. Δεν μπορεί, επομένως, να είναι βέβαιη για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας του δικαιούχου.

300 Τέλος, τρίτον, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, όταν η Επιτροπή εγκρίνει ενίσχυση αναδιαρθρώσεως υπέρ τράπεζας της οποίας η οικονομική κατάσταση είχε επιδεινωθεί σε τέτοιο βαθμό που θα μπορούσε να αναστείλει τις δραστηριότητές της και να προκαλέσει κρίση στην εθνική χρηματοπιστωτική αγορά, μόνον η δημόσια παρέμβαση, δια της αποτροπής των αποτελεσμάτων του ανταγωνισμού, καθιστά δυνατή τη συνέχιση της λειτουργίας της, και τούτο προκειμένου να αρθεί σοβαρή διαταραχή της οικονομίας κράτους μέλους.

301 Εντός του πλαισίου αυτού, καίτοι δικαιολογημένως επιβάλλεται να μεριμνά η Επιτροπή ώστε η χορηγούμενη ενίσχυση, αφενός, να είναι ικανή να παράγει τα αναμενόμενα ευεργετικά αποτελέσματα για τη συγκεκριμένη οικονομία, πράγμα που σημαίνει ιδίως διασφάλιση της βιωσιμότητας της τράπεζας και, αφετέρου, να έχει το δυνατόν μικρότερο αντίκτυπο επί του ανταγωνισμού, εντούτοις είναι υπερβολή να απαιτείται από αυτήν να αποδεικνύει περαιτέρω ότι οι όροι εγκρίσεως της ενισχύσεως είναι οι κατά το δυνατόν λιγότερο επιβαρυντικοί για τον δικαιούχο.

302 Η εκτιθέμενη στις σκέψεις 296 και 297 ανωτέρω διαπίστωση είναι, εξάλλου, συνεπής με τη νομολογία, κατά την οποία η υποχρέωση αιτιολογήσεως της Επιτροπής, όσον αφορά τη συμβατότητα ενισχύσεως αναδιαρθρώσεως με την κοινή αγορά, πληρούται όταν η οικεία απόφαση αναφέρει τους λόγους για τους οποίους η ενίσχυση δικαιολογείται από τους όρους που προβλέπουν οι κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση και ιδίως όταν οι όροι αυτοί αφορούν την ύπαρξη σχεδίου αναδιαρθρώσεως, τα επαρκή αποδεικτικά στοιχεία όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του δικαιούχου και τον αναλογικό χαρακτήρα της ενισχύσεως από πλευράς της συνδρομής του δικαιούχου της (βλ. σκέψη 285 ανωτέρω).

– Ως προς το ζήτημα αν το περιεχόμενο της γενικής υποχρεώσεως της Επιτροπής περί αιτιολογίας των αποφάσεών της που εξαρτούν την έγκριση των ενισχύσεων αναδιαρθρώσεως από την τήρηση των σχεδίων αναδιαρθρώσεως επί των οποίων τα οικεία κράτη μέλη δεσμεύονται είναι διαφορετικό όταν η Επιτροπή αποφασίζει να διασφαλίσει την τήρηση ενός σχεδίου αναδιαρθρώσεως συνοδεύοντας την απόφασή της με όρους σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 659/1999

303 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση η προσφεύγουσα προέβαλε ότι η υποχρέωση της Επιτροπής προς αιτιολόγηση πρέπει να νοηθεί ως διαφορετική από την περιγραφόμενη στις σκέψεις 296 και 297 ανωτέρω όταν η Επιτροπή αποφασίζει, σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 659/1999, να συνοδεύσει απόφαση εγκρίνουσα ενίσχυση αναδιαρθρώσεως με έναν όρο.

304 Στον βαθμό, όμως, που ο όρος αυτός αφορά, όπως εν προκειμένω, μέτρο προβλεπόμενο σε σχέδιο αναδιαρθρώσεως επί του οποίου το οικείο κράτος μέλος έχει δεσμευθεί, το επιχείρημα αυτό δεν ευσταθεί.

305 Συγκεκριμένα, λαμβανομένων υπόψη, αφενός, της ιδιαίτερης ευθύνης που αναθέτουν οι κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση όσον αφορά την υποβολή σχεδίου αναδιαρθρώσεως, σε όποιο κράτος μέλος προτίθεται να χορηγήσει ενίσχυση αναδιαρθρώσεως σε επιχείρηση και, αφετέρου, της αυτόματης εξαρτήσεως, που προβλέπεται από τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές, της εγκρίσεως της ενισχύσεως από την τήρηση μέτρων περιλαμβανόμενων στο σχέδιο αυτό, τα εν λόγω μέτρα πρέπει να θεωρείται ότι αποτελούν μέρος των όρων χορηγήσεως της ενισχύσεως που έχει θέσει το οικείο κράτος μέλος (βλ. σκέψη 295 ανωτέρω). Εξάλλου, οι όροι αυτοί αποτελούν μέρος του πραγματικού και νομικού πλαισίου βάσει του οποίου το οικείο κράτος μέλος ζητά από την Επιτροπή να προβεί στην εξέταση της συμβατότητας της ενισχύσεως.

306 Επομένως, όταν η Επιτροπή συνοδεύει την έγκριση ενισχύσεως αναδιαρθρώσεως από τέτοιον όρο, δεν επιβάλλει, ούτε στον δικαιούχο της ενισχύσεως ούτε στο οικείο κράτος μέλος, υποχρέωση διαφορετική από εκείνη που το εν λόγω κράτος μέλος έχει ήδη αναλάβει.

307 Εξάλλου, οι απορρέουσες για το οικείο κράτος μέλος συνέπειες από την αθέτηση τέτοιου όρου είναι στην ουσία αντίστοιχες με τις απορρέουσες από τη μη τήρηση μέτρου προβλεπόμενου στο σχέδιο αναδιαρθρώσεως επί του οποίου το ίδιο έχει δεσμευθεί, δηλαδή η Επιτροπή μπορεί να θεωρήσει ότι η ενίσχυση εφαρμόσθηκε καταχρηστικώς και δύναται να προσφύγει στο Δικαστήριο προκειμένου να διαπιστωθεί ότι το επίμαχο κράτος μέλος παρέβη τις υποχρεώσεις του.

308 Τέλος, σε κάθε περίπτωση, στο μέτρο που η Επιτροπή έχει κρίνει ότι η επίδικη εγγύηση μπορούσε να εγκριθεί μόνον λόγω της υπάρξεως σχεδίου αναδιαρθρώσεως προβλέποντος την εφαρμογή ορισμένων μέτρων, δεν είναι εύλογο να απαιτηθεί απ' αυτήν να προσδιορίσει τους λόγους για τους οποίους η απόφασή της περί εγκρίσεως της ενισχύσεως πρέπει να εξαρτάται από το αν τα μέτρα αυτά τίθενται σε εφαρμογή.

309 Επιβάλλεται, επομένως, η διαπίστωση ότι η Επιτροπή δεν όφειλε να προσδιορίσει στην προσβαλλόμενη απόφαση τους λόγους για τους οποίους η λήψη όλων των προβλεπόμενων στο οριστικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως μέτρων, μη αμφισβητουμένου ότι συγκαταλεγόταν σ' αυτά η υποχρέωση πωλήσεως, αρκούσε ώστε να διασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της WestLB και η μη πρόκληση υπερβολικών στρεβλώσεων στον ανταγωνισμό εξαιτίας της επίδικης εγγυήσεως, στο μέτρο που δύναται να γίνει δεκτό, αφενός, ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας δεν είχε προηγουμένως δεσμευθεί επί πλήρους σχεδίου αναδιαρθρώσεως λιγότερο επαχθούς και ανταποκρινόμενου με την ίδια επάρκεια στους σκοπούς αυτούς και, αφετέρου, ότι δεν είχε αντιταχθεί στη συμπερίληψη της υποχρεώσεως πωλήσεως στο οριστικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως και είχε προτείνει την συμπερίληψή του μόνον διότι η Επιτροπή της είχε επισημάνει ότι η ενίσχυση δεν επρόκειτο να εγκριθεί σε αντίθετη περίπτωση (βλ. σκέψη 297 ανωτέρω).

– Ως προς τα ζητήματα αν το οριστικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως ήταν το πρώτο πλήρες σχέδιο αναδιαρθρώσεως της WestLB επί του οποίου είχε δεσμευθεί η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και αν το κράτος αυτό είχε αντιταχθεί στη συμπερίληψη της υποχρεώσεως πωλήσεως στο εν λόγω σχέδιο

310 Επιβάλλεται, καταρχάς, να εξετασθεί αν το αρχικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως, το οποίο υποβλήθηκε στην Επιτροπή στις 8 Αυγούστου 2008 και δεν προέβλεπε την πώληση της WestLB υπό όρους ίδιους με του οριστικού σχεδίου αναδιαρθρώσεως, μπορεί να θεωρηθεί πλήρες σχέδιο αναδιαρθρώσεως.

311 Αφενός, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι το αρχικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως περιελάμβανε την υποχρέωση να υποβληθούν προ της 31ης Δεκεμβρίου 2008 «συγκεκριμένα μέτρα» σχετικά με την αλλαγή της ιδιοκτησιακής δομής της WestLB (βλ. αιτιολογική σκέψη 25 της αποφάσεως κινήσεως της διαδικασίας, αιτιολογικές σκέψεις 2 και 29 της προσβαλλομένης αποφάσεως και σκέψη 26 ανωτέρω). Τα μέτρα αυτά, τα οποία δεν προσδιορίζονταν, έπρεπε να συνεπάγονται την απώλεια εκ μέρους των μετόχων του πλειοψηφικού ελέγχου προ της 30ής Σεπτεμβρίου 2009.

312 Αφετέρου, κατά την κοινοποίηση του αρχικού σχεδίου αναδιαρθρώσεως στην Επιτροπή, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας την ενημέρωσε ότι οι μέτοχοι είχαν συμφωνήσει, στο πλαίσιο της Eckpunktevereinbarung, να της υποβάλουν αναθεωρημένο σχέδιο αναδιαρθρώσεως, με μέτρα μειώσεως τα οποία θα έβαιναν πέραν του αρχικού σχεδίου αναδιαρθρώσεως και θα λάμβαναν υπόψη την αλλαγή της ιδιοκτησιακής δομής, προ της 31ης Δεκεμβρίου 2008 (αιτιολογική σκέψη 26 της αποφάσεως κινήσεως της διαδικασίας και σκέψη 27 ανωτέρω).

313 Επομένως, όταν της κοινοποιήθηκε το αρχικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως, η Επιτροπή έπρεπε αναγκαίως να θεωρήσει ότι τα σημαντικά πρόσθετα μέτρα αναδιαρθρώσεως, τα οποία ήταν ικανά να επηρεάσουν σε μεγάλο βαθμό την εξέταση της συμβατότητας της επίδικης εγγυήσεως, επρόκειτο να της υποβληθούν μεταγενεστέρως. Υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν ήταν σε θέση να πραγματοποιήσει την εξέταση αυτή βάσει του αρχικού σχεδίου αναδιαρθρώσεως. Το σχέδιο αυτό δεν μπορούσε επομένως να θεωρηθεί πλήρες σχέδιο υπό την έννοια των παραγράφων 35 έως 45 των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση.

314 Ακολούθως, πρέπει να επισημανθεί ότι δεν προκύπτει από τη δικογραφία ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας είχε ζητήσει από την Επιτροπή να εξετάσει τη συμβατότητα της επίδικης εγγυήσεως υπό το πρίσμα είτε των προβλεπόμενων στο αρχικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως μέτρων είτε άλλων μέτρων διαφορετικών από τα προβλεπόμενα στο οριστικό σχέδιο, ούτε είχε αντιταχθεί στην

εξάρτηση της χορηγήσεως της επίδικης εγγυήσεως από την τήρηση της υποχρεώσεως πωλήσεως. Λαμβανομένης δε υπόψη της ιδιαίτερης ευθύνης που αναθέτουν οι κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, όσον αφορά την υποβολή του σχεδίου αναδιαρθρώσεως, σε όποιο κράτος μέλος προτίθεται να χορηγήσει ενίσχυση για την αναδιάρθρωση, δεν μπορεί να γίνει δεκτό, αν αυτό δεν έχει δηλώσει τη διαφωνία του με τα μέτρα που περιλαμβάνονται στο οικείο σχέδιο, ότι δεν μπορούν να του καταλογιστούν τα μέτρα αυτά. Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας δεν προέβαλε καν με τις παρατηρήσεις της επί της αποφάσεως κινήσεως της διαδικασίας ότι η υποχρέωση πωλήσεως δεν ήταν αναγκαία για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας της WestLB ή ότι υπήρχαν ηπιότερες εναλλακτικές λύσεις (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 44 έως 50 της προσβαλλομένης αποφάσεως), μολονότι η Επιτροπή, όπως ορθώς η ίδια υποστηρίζει, είχε ήδη επισημάνει ακριβώς, στην αιτιολογική σκέψη 49 της αποφάσεως κινήσεως της διαδικασίας, ότι η αλλαγή της ιδιοκτησιακής δομής της WestLB ενδεχομένως να ήταν αναγκαία προς τούτο. Εξάλλου, στον βαθμό που ούτε η WestLB ούτε άλλο από τα ενδιαφερόμενα μέρη υπέβαλαν παρατηρήσεις επί της αποφάσεως κινήσεως της διαδικασίας (βλ. σκέψη 32 ανωτέρω), πρέπει να θεωρηθεί ότι δεν διαφωνούσαν. Υπ' αυτές τις πραγματικές περιστάσεις, δεν είναι δυνατό να συναχθεί εν προκειμένω ότι η απόφαση περί συμπεριλήψεως στο οριστικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως της υποχρεώσεως πωλήσεως δεν μπορεί να καταλογιστεί εν τέλει στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

315 Τέλος, και σε κάθε περίπτωση, ακόμη και αν όντως η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η συμπερίληψη της υποχρεώσεως πωλήσεως στο οριστικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως είχε υποδειχθεί, ακόμη και απαιτηθεί, από την Επιτροπή, δεν υποστηρίζει ότι η Επιτροπή αποφάσισε, ρητώς ή σιωπηρώς, να απορρίψει είτε το αρχικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως είτε το άλλο προγενέστερο σχέδιο αναδιαρθρώσεως που δεν περιελάμβανε την υποχρέωση πωλήσεως ή ότι είχε καταστήσει γνωστή στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας την οριστική απόφασή της ότι η επίδικη εγγύηση δεν επρόκειτο να εγκριθεί αν η υποχρέωση αυτή δεν περιλαμβανόταν στο σχέδιο αναδιαρθρώσεως της WestLB.

316 Επομένως, συνάγεται, αφενός, ότι το οριστικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως ήταν το μόνο σχέδιο, υπό την έννοια των παραγράφων 35 έως 40 των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, επί του οποίου είχε δεσμευθεί η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας προ της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως και, αφετέρου, ότι δεν αποδείχθηκε, κατά τρόπο ώστε η συμπερίληψη αυτή να μην μπορεί εν τέλει να της καταλογιστεί, ότι το εν λόγω κράτος μέλος είχε αντιταχθεί στη συμπερίληψη της υποχρεώσεως πωλήσεως στο εν λόγω σχέδιο.

– Συμπέρασμα

317 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι η υποχρέωση της Επιτροπής, αναφορικά με την ανάγκη εξαρτήσεως της εγκρίσεως της επίδικης εγγυήσεως από όρους προβλεπόμενους στο οριστικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας της WestLB, συνίσταται στον προσδιορισμό των λόγων για τους οποίους εκτιμά ότι η τήρηση του εν λόγω σχεδίου αρκεί για την επίτευξη του σκοπού αυτού.

318 Ως εκ τούτου, αντιθέτως προς όσα κατ' ουσίαν υποστηρίζει η προσφεύγουσα, παρέλκει η χωριστή εξέταση της αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά την υποχρέωση πωλήσεως. Συγκεκριμένα, με την απόφαση αυτή, η Επιτροπή δεν όφειλε να προσδιορίσει τους λόγους για τους οποίους η υποχρέωση πωλήσεως, σε συνδυασμό με άλλα προβλεπόμενα στο οριστικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως μέτρα, ήταν ικανή να εκπληρώσει τον σκοπό της διασφαλίσεως της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας της WestLB.

319 Επιβάλλεται, επομένως, να εξετασθεί αν η Επιτροπή εκπλήρωσε την εν λόγω υποχρέωση στην προσβαλλόμενη απόφαση.

Ως προς την εξέταση της επάρκειας της περιλαμβανόμενης στην προσβαλλόμενη απόφαση αιτιολογίας αναφορικά με την αναγκαιότητα της υποχρεώσεως πωλήσεως

320 Πρώτον, επισημαίνεται ότι η Επιτροπή παρατήρησε, στην αιτιολογική σκέψη 64 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η έκταση των μέτρων αναδιαρθρώσεως που απαιτούνται για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας της WestLB έπρεπε να είναι ανάλογη σε έκταση και ύψος με την ενίσχυση και με τη σταθερότητα του επιχειρηματικού προτύπου της τράπεζας αυτής, όπως επισημαίνεται στην παράγραφο 52 της ανακοινώσεως για τα μέτρα που λήφθηκαν στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής κρίσης και στην παράγραφο 44 της ανακοινώσεως με τίτλο «Η ανακεφαλαιοποίηση των χρηματοπιστωτικών οργανισμών στο πλαίσιο της τρέχουσας χρηματοπιστωτικής κρίσης: περιορισμός των ενισχύσεων στο ελάχιστο απαραίτητο και διασφαλίσεις έναντι αδικαιολόγητων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού».

321 Δεύτερον, η Επιτροπή επισήμανε, στην αιτιολογική σκέψη 68 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η αλλαγή του μετοχολογίου της WestLB ήταν σημαντική για την επίλυση των δυσκολιών που αντιμετώπιζε και για την εξασφάλιση θετικής οικονομικής εξελίξεώς της. Η Επιτροπή αναφέρθηκε συναφώς, στις παρατηρήσεις στις οποίες είχε προβεί με την απόφαση κινήσεως της διαδικασίας, στο γεγονός ότι οι δυσκολίες αυτές οφείλονταν στη σύνθεση του μετοχολογίου της καθώς και στις συγκρούσεις συμφερόντων μεταξύ των μετόχων.

322 Όπως αναφέρθηκε στη σκέψη 31 ανωτέρω, η Επιτροπή είχε ήδη επισημάνει, στην αιτιολογική σκέψη 49 της αποφάσεως κινήσεως της διαδικασίας, ότι οι δυσχέρειες της WestLB οφείλονταν κατά πάσα πιθανότητα στη σύνθεση του μετοχολογίου της και στα «διαφορετικά συμφέροντα» των μετόχων. Στην αιτιολογική σκέψη 50 της αποφάσεως αυτής, είχε επισημάνει ότι η προβλεπόμενη στο αρχικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως αλλαγή του μετοχολογίου θα μπορούσε να επιφέρει αλλαγές στο επιχειρηματικό μοντέλο της εν λόγω τράπεζας. Στην αιτιολογική σκέψη 48 της ίδιας αποφάσεως, η Επιτροπή είχε υπογραμμίσει ότι αυτό το επιχειρηματικό μοντέλο, χαρακτηριζόμενο από χαρτοφυλάκια επενδύσεων δομημένα σε μεγάλο βαθμό, από υποχρεώσεις εκτός ισολογισμού και από περιορισμένη πρόσβαση σε εργασίες πραγματοποιούμενες για λογαριασμό πελατών, είχε αποδειχθεί μακροπρόθεσμα ανεπαρκές.

323 Τρίτον, στην αιτιολογική σκέψη 69 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή υπενθύμισε ότι η WestLB και οι μέτοχοί της είχαν αποδεχθεί την άποψη ότι οι δυσχέρειες της WestLB οφείλονταν εν μέρει στη σύνθεση του μετοχολογίου της και είχαν δεσμευθεί να διευκρινίσουν τις λεπτομέρειες της αναδιαρθρώσεώς της υπό τη μορφή, για παράδειγμα, επιστολής προθέσεως, η οποία έπρεπε να υποβληθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2008. Η Επιτροπή παρατήρησε ότι η προτιμώμενη λύση συνίστατο σε συγχώνευση της WestLB με τη Helaba. Ως συμπληρωματικό μέτρο προτάθηκε να ενσωματωθεί στον όμιλο αυτό η Dekabank Deutsche Girozentrale. Η Επιτροπή παρατήρησε ότι καμία από τις δύο αυτές επιλογές δεν αποδείχθηκε επιτυχής για διαφόρους λόγους, μεταξύ των οποίων ιδίως οι συγκρούσεις συμφερόντων μεταξύ των μετόχων. Η Επιτροπή επισήμανε ότι τα ταμιευτήρια, τα εμμέσως μετέχοντα στην ιδιοκτησιακή δομή της WestLB, και το ομόσπονδο κράτος NRW επιδίωκαν ορισμένες φορές εκ διαμέτρου αντίθετα συμφέροντα και έκρινε ότι τούτο αποδείκνυε ότι «η σχετική άποψή [της] που [διατυπωνόταν]» στην απόφαση κινήσεως της διαδικασίας ήταν ορθή και ότι «η αλλαγή ιδιοκτησιακής δομής [ήταν] υψίστης σημασίας για την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας της [WestLB]».

324 Τέταρτον, η Επιτροπή επισήμανε, στην αιτιολογική σκέψη 73 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η πώληση της WestLB θα διευκολυνόταν από τον προηγούμενο διαχωρισμό των επιχειρηματικών διαδικασιών και από την οργάνωση σε τρεις κύριους επιχειρηματικούς τομείς, οι οποίοι επρόκειτο να διατεθούν προς πώληση τόσο μεμονωμένως όσο και συνολικώς, στο πλαίσιο διαγωνισμού.

325 Πέμπτον, η Επιτροπή υπογράμμισε, στην αιτιολογική σκέψη 74 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η WestLB είχε οργανώσει εκ νέου τις επιχειρηματικές δραστηριότητές της, αποσυρόμενη από ζημιογόνους επιχειρηματικούς τομείς, όπως από τη διαχείριση επενδύσεων και τις εργασίες

διαπραγματεύσεως για ίδιο λογαριασμό, οι οποίοι είχαν επιφέρει την κρίση, εστιάζοντας πλέον μόνο σε εργασίες προσανατολιζόμενες στους πελάτες. Η Επιτροπή είχε διαπιστώσει ότι το οριστικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως παρείχε τη δυνατότητα στη WestLB να επικεντρώσει εκ νέου τις δραστηριότητές της στη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία και, γενικότερα, στη Γερμανία και να εστιάσει εκ νέου τις εργασίες της σε ορισμένους κύριους τομείς. Η Επιτροπή τόνισε ότι η απομάκρυνση από υψηλού κινδύνου εργασίες και η επιστροφή σε εργασίες λιγότερο ασταθείς, όπως στις βασικές τραπεζικές συναλλαγές και στη συνεργασία με ταμιευτήρια, ιδιώτες και μεσαίες επιχειρήσεις ηύξανε το ποσοστό των βιώσιμων εργασιών επί των συνολικών δραστηριοτήτων της WestLB, συμβάλλοντας στη διασφάλιση της αποκαταστάσεως της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητάς της, εγκαταλείποντας με τον τρόπο αυτό μια επιχειρηματική προσέγγιση η οποία είχε αποδειχθεί ανεπαρκής μακροπρόθεσμα.

326 Τέλος, έκτον, η Επιτροπή επισήμανε, στην αιτιολογική σκέψη 75 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι το οριστικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως περιελάμβανε μέτρα για τη μείωση των εξόδων και μέτρα για τη βελτίωση του συστήματος διαχειρίσεως κινδύνων, οπότε και του προφίλ κινδύνου της WestLB. Όπως εκτίθεται στη σκέψη 50 ανωτέρω, η Επιτροπή συμπέρανε ότι το σχέδιο αυτό αποδείκνυε σαφώς ότι η WestLB ήταν σε θέση να αποκαταστήσει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά της.

327 Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι η Επιτροπή είχε επισημάνει στην προσβαλλόμενη απόφαση, κατά τρόπο αρκούντως ακριβή, σειρά μέτρων περιλαμβανόμενων στο οριστικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως τα οποία επέτρεπαν την τροποποίηση του συνόλου των δραστηριοτήτων και την αλλαγή του μετοχολογίου της WestLB. Κατά την Επιτροπή, οι εν λόγω μεταβολές επέφεραν την εγκατάλειψη μιας επιχειρηματικής πολιτικής, χαρακτηριζόμενης ιδίως από την άσκηση υψηλού κινδύνου δραστηριοτήτων, η οποία αποτελούσε την πηγή των χρηματοπιστωτικών δυσχερειών της τράπεζας. Περαιτέρω, οι ιδιοκτήτες αυτής δεν επρόκειτο να έχουν πλέον συγκρούσεις συμφερόντων οι οποίες είχαν, κατά την Επιτροπή, σημαντική συμβολή στην πρόκληση αυτών των δυσχερειών. Τέλος, η Επιτροπή επισήμανε ότι η μετάβαση της WestLB προς ένα λιγότερο επικίνδυνο επιχειρηματικό μοντέλο και προς μετοχολόγιο που προκαλεί λιγότερες συγκρούσεις επρόκειτο να ενισχυθεί, άλλως να διευκολυνθεί, από μέτρα για τη μείωση των εξόδων και από τον διαχωρισμό σε διαφορετικούς επιχειρηματικούς τομείς δραστηριοτήτων, οι οποίοι θα μπορούσαν να διατεθούν προς πώληση μεμονωμένως.

328 Από την αιτιολογία αυτή είναι δυνατόν να γίνουν αντιληπτοί οι λόγοι για τους οποίους η Επιτροπή έκρινε ότι τα προβλεπόμενα στο οριστικό σχέδιο μέτρα, τα οποία περιλαμβάνονται στο παράρτημα της προσβαλλομένης αποφάσεως, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών με την υποχρέωση πωλήσεως, ήταν ικανά να διασφαλίσουν την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας της WestLB.

329 Επιβάλλεται, επομένως, η διαπίστωση ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι επαρκώς αιτιολογημένη όσον αφορά την εξάρτηση της επίδικης εγγυήσεως από την τήρηση της υποχρεώσεως πωλήσεως.

330 Επαλλήλως, επισημαίνεται ότι η αιτιολογία αυτή θα έπρεπε επίσης να θεωρηθεί επαρκής και στην περίπτωση που, όπως κατ' ουσίαν υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η Επιτροπή όφειλε να δικαιολογήσει τον απολύτως αναγκαίο χαρακτήρα της υποχρεώσεως πωλήσεως ώστε να αποκατασταθεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της WestLB.

331 Συγκεκριμένα, από τις σκέψεις 31, 32 και 321 ανωτέρω προκύπτει ότι η Επιτροπή επεσήμανε κατά τη διοικητική διαδικασία που κατέληξε στην έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, όπως επίσης και στην απόφαση αυτή, ότι οι χρηματοπιστωτικές δυσχέρειες της WestLB οφείλονταν σε μη βιώσιμο επιχειρηματικό μοντέλο.

332 Η Επιτροπή επίσης τόνισε ότι το μοντέλο αυτό ήταν εν μέρει συνέπεια του ιδιόμορφου μετοχολογίου της και της συγκρούσεως συμφερόντων μεταξύ των μετόχων.

333 Ασφαλώς, η Επιτροπή προσδιόρισε τα χαρακτηριστικά του μετοχολογίου της WestLB τα οποία, κατά την άποψή της, οδήγησαν στο μοντέλο αυτό, καθώς και τα αντικρουόμενα συμφέροντα των μετόχων τα οποία ήταν ικανά να καταστήσουν δυσχερέστερη την επιχειρηματική βιωσιμότητα της τράπεζας αυτής, μόνο στα υπομνήματά της. Υποστηρίζει κατ' ουσίαν ότι, εξαιτίας του ότι το μετοχολόγιο της WestLB τελούσε υπό τον έλεγχο των ταμιευτηρίων των περιοχών Westphalen-Lippe και Ρηνανίας, δεν ήταν εύλογο να θεωρηθεί ότι η WestLB θα μπορούσε να αναπτύξει σημαντική επιχειρηματική δραστηριότητα σε έναν τομέα σημαντικό για τη διασφάλιση της επιστροφής της στην επιχειρηματική βιωσιμότητα, όπου δραστηριοποιούνταν τα εν λόγω ταμιευτήρια, ήτοι στον τομέα της λειτουργούσας για λογαριασμό πελατών ιδιωτικής τράπεζας.

334 Παρά ταύτα, το μετοχολόγιο της WestLB και τα ενδεχομένως αντικρουόμενα συμφέροντα των μετόχων είναι στοιχεία πολύ γνωστά στην προσφεύγουσα, οπότε θα ήταν υπερβολή να απαιτηθεί από την Επιτροπή η επανάληψη, με την προσβαλλόμενη απόφαση, των χαρακτηριστικών αυτού του μετοχολογίου που προκαλούν, κατά την άποψή της, τις χρηματοπιστωτικές δυσχέρειες της WestLB (βλ., υπ' αυτήν την έννοια και κατ' αναλογία, απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 13ης Απριλίου 2011, T-167/07, Far Eastern New Century κατά Συμβουλίου, που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 127).

335 Εξάλλου, η Επιτροπή είχε ήδη επισημάνει, με την απόφαση περί κινήσεως της διαδικασίας, ότι οι χρηματοπιστωτικές δυσχέρειες της WestLB οφείλονταν σε μη βιώσιμο επιχειρηματικό μοντέλο λόγω της συνθέσεως του μετοχολογίου της και των συγκρούσεων συμφερόντων μεταξύ των μετόχων, χωρίς η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ή η προσφεύγουσα, ως ενδιαφερόμενο μέρος, να αμφισβητήσουν αυτό το προκαταρκτικό συμπέρασμα ή να ζητήσουν περαιτέρω πληροφορίες για τους λόγους επί των οποίων στηρίχθηκε, γεγονός που ασκεί επιρροή επί του εν προκειμένω περιορισμού της εκτάσεως της εκ μέρους της Επιτροπής υποχρεώσεως αιτιολογήσεως στην προσβαλλόμενη απόφαση όσον αφορά το ζήτημα αυτό (βλ., υπ' αυτήν την έννοια και κατ' αναλογία, παρατεθείσα στη σκέψη 334 απόφαση Far Eastern New Century κατά Συμβουλίου, σκέψη 128).

336 Τέλος, όπως αναφέρει η ίδια η προσφεύγουσα, οι μέτοχοι είχαν υπογράψει την Eckpunktevereinbarung την οποία και ανακοίνωσαν στην Επιτροπή στις 8 Αυγούστου 2008 (βλ. σκέψη 25 ανωτέρω). Το κείμενο αυτό, το οποίο υιοθετήθηκε κατόπιν αλληλογραφίας μεταξύ της Επιτροπής, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, της WestLB και των μετόχων, περιλαμβάνει δέσμευση σχετική με την αλλαγή του μετοχολογίου της τράπεζας (βλ. σκέψεις 26 και 27 ανωτέρω). Συνεπώς, η υποχρέωση που έφερε η Επιτροπή για επεξήγηση των λόγων για τους οποίους η αλλαγή αυτή ήταν αναγκαία είχε, εν προκειμένω, λιγότερο έντονο χαρακτήρα.

337 Ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως πρέπει, συνεπώς, να απορριφθεί.

Ως προς τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως ο οποίος αφορά παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας

338 Ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως διαιρείται κατ' ουσίαν σε τρία σκέλη, τα οποία αφορούν, αντιστοίχως, το πρώτο, το γεγονός ότι η Επιτροπή εκτίμησε εκκινώντας από εσφαλμένη παραδοχή το ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο σκοπό των όρων που συνοδεύουν την προσβαλλόμενη απόφαση, το δεύτερο, προσβολή του δικαιώματος της ιδιοκτησίας και, το τρίτο, την ύπαρξη δυσανάλογης ζημίας των μετόχων σε σχέση με τον επιδιωκόμενο με την προσβαλλόμενη απόφαση σκοπό.

Ως προς το πρώτο σκέλος το οποίο αφορά το γεγονός ότι η Επιτροπή εκτίμησε εκκινώντας από εσφαλμένη παραδοχή το ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο σκοπό των όρων που συνοδεύουν την προσβαλλόμενη απόφαση

339 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, όπως επισήμανε στο πλαίσιο του τρίτου λόγου ακυρώσεως, η Επιτροπή έκρινε ότι ο σκοπός του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ, της διατάξεως βάσει της οποίας εγκρίθηκε η επίδικη εγγύηση, ήταν παρόμοιος με του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο

γ', ΕΚ. Ως εκ τούτου, η προσφεύγουσα εκτιμά ότι η Επιτροπή εκτίμησε εκκινώντας από εσφαλμένη παραδοχή το ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο σκοπό των όρων που συνοδεύουν την προσβαλλόμενη απόφαση. Κατά την προσφεύγουσα, η άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας συνιστά σκοπό γενικού συμφέροντος σημαντικότερο από την προώθηση ενός κλάδου ή μιας περιοχής. Επισημαίνει ότι υπήρξε παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας εκ μόνου του λόγου αυτού.

340 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας.

341 Υπογραμμίζεται ότι η προσφεύγουσα δεν επικαλέστηκε τυπικώς παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας. Στην πραγματικότητα, αμφισβητεί την εφαρμογή του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ, στην οποία προέβη η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση, και παραπέμπει στα συναφώς προβληθέντα επιχειρήματα στο πλαίσιο του τρίτου λόγου ακυρώσεως. Επομένως, το πρώτο σκέλος πρέπει να απορριφθεί για τους ίδιους λόγους για τους οποίους απορρίφθηκαν τα εν λόγω επιχειρήματα, όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή.

Ως προς το δεύτερο σκέλος το οποίο αφορά προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας

342 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι μέτοχοι στερήθηκαν του δικαιώματός τους ιδιοκτησίας εξαιτίας της προσβαλλομένης αποφάσεως, κατά παραβίαση των αρχών που διέπουν την προστασία του εν λόγω δικαιώματος εντός της Ένωσης, γεγονός που η Επιτροπή αμφισβητεί.

343 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το υπό κρίση σκέλος, όπως και το προηγούμενο, μόνον κατ' επίφαση αφορά παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας. Με το σκέλος αυτό, η προσφεύγουσα προβάλλει κατ' ουσίαν τα προβληθέντα επιχειρήματα στο πλαίσιο του έκτου λόγου ακυρώσεως, προς στήριξη του οποίου υποστηρίζει ότι η Επιτροπή ήταν αναρμόδια να εξαναγκάσει τους μετόχους σε μεταβίβαση του δικαιώματός τους ιδιοκτησίας επί της WestLB. Τα προβληθέντα από την προσφεύγουσα επιχειρήματα θα εξεταστούν, επομένως, στο πλαίσιο του έκτου λόγου ακυρώσεως. Στο μέτρο, όμως, που δεν είναι ικανά να αποδείξουν την ύπαρξη παραβιάσεως της αρχής της αναλογικότητας, πρέπει να απορριφθούν στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου.

Ως προς το τρίτο σκέλος το οποίο αφορά την ύπαρξη δυσανάλογης ζημίας των μετόχων σε σχέση με τον επιδιωκόμενο με την προσβαλλόμενη απόφαση σκοπό

344 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η στέρηση του δικαιώματος ιδιοκτησίας των μετόχων, ως αποτέλεσμα της προσβαλλομένης αποφάσεως συνεπάγεται δυσανάλογη ζημία αυτών σε σχέση με τον επιδιωκόμενο από την Επιτροπή σκοπό ο οποίος έγκειται στην αποτροπή στρεβλώσεων του ανταγωνισμού στον χρηματοπιστωτικό κλάδο. Η ζημία αυτή αποδεικνύεται ακόμη περισσότερο δυσανάλογη στον βαθμό που, αφενός, ο κλάδος αυτός είχε ήδη διαταραχθεί από σειρά ενισχύσεων και, αφετέρου, η επίδικη εγγύηση είχε κριθεί ως αναγκαία για τη «διάσωση» μιας σημαντικής τράπεζας και για την αποκατάσταση της λειτουργίας του εν λόγω κλάδου.

345 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας.

346 Η αρχή της αναλογικότητας επιβάλλει οι πράξεις των οργάνων της Ένωσης να μην βαίνουν πέραν των ορίων του πρόσφορου και του αναγκαίου για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, ενώ, όταν προσφέρονται προς επιλογή περισσότερα κατάλληλα μέτρα, πρέπει να επιλέγεται το λιγότερο επαχθές (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 17ης Μαΐου 1984, 15/83, Denkavit Nederland, Συλλογή 1984, σ. 2171, σκέψη 25, και της 11ης Ιουλίου 1989, 265/87, Schräder HS Kraftfutter, Συλλογή 1989, σ. 2237, σκέψη 21).

347 Η αρχή της αναλογικότητας, ως γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης, αποτελεί κριτήριο νομιμότητας για κάθε πράξη των οργάνων της Ένωσης. Συνεπώς, στο πλαίσιο της εξετάσεως των δράσεων τις οποίες αναλαμβάνει η Επιτροπή, τίθενται πάντοτε, αφενός, το ζήτημα του ακριβούς περιεχομένου και

των ορίων των υποχρεώσεων που απορρέουν από την τήρηση της αρχής αυτής και, αφετέρου, το ζήτημα των ορίων του ασκούμενου δικαστικού ελέγχου (απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Ιουνίου 2010, C-441/07 P, Επιτροπή κατά Alrosa, Συλλογή 2010, σ. I-5949, σκέψεις 36 και 37).

348 Προκειμένου να εκτιμηθεί εν προκειμένω το ακριβές περιεχόμενο της αρχής της αναλογικότητας, πρέπει ειδικότερα να ληφθούν υπόψη οι υποχρεώσεις που φέρουν αντιστοίχως η Επιτροπή και το οικείο κράτος μέλος στο πλαίσιο διαδικασίας εγκρίσεως ενισχύσεως για την αναδιάρθρωση υπέρ επιχειρήσεως της οποίας η βιωσιμότητα διακυβεύεται, όπως κατ' ουσίαν προκύπτουν από τις σκέψεις 287 έως 302 ανωτέρω.

349 Λαμβανομένων υπόψη των εκτεθέντων στις σκέψεις 287 έως 302 ανωτέρω, επιβάλλεται να γίνει δεκτό ότι η τήρηση της αρχής της αναλογικότητας δεν επιτάσσει να εξαρτά η Επιτροπή την έγκριση ενισχύσεως για την αναδιάρθρωση από μέτρα αυστηρώς αναγκαία για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας του δικαιούχου της ενισχύσεως και για την αποτροπή των υπερβολικών στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, εφόσον τα μέτρα αυτά αποτελούν μέρος του σχεδίου αναδιαρθρώσεως επί του οποίου το οικείο κράτος μέλος δεσμεύθηκε.

350 Συγκεκριμένα, η εκ μέρους της Επιτροπής εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας στο πλαίσιο αυτό περιορίζεται στο να ελεγχθεί, αφενός, αν προκύπτει από το σχέδιο αναδιαρθρώσεως επί του οποίου το οικείο κράτος μέλος δεσμεύθηκε ότι ο δικαιούχος της ενισχύσεως θα είναι βιώσιμος μακροπρόθεσμα και ότι θα αποτραπούν υπερβολικές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και, αφετέρου, αν το οικείο κράτος μέλος δεσμεύθηκε επί σχεδίου περιλαμβάνοντος μέτρα λιγότερο επαχθή τα οποία είναι ικανά να διασφαλίσουν κατά τρόπο επαρκή την εν λόγω οικονομική βιωσιμότητα και να αποτρέψουν αυτές τις στρεβλώσεις (βλ., κατ' αναλογία, παρατεθείσα στη σκέψη 347 απόφαση Επιτροπή κατά Alrosa, σκέψη 41).

351 Ο αναλογικός χαρακτήρας της αποφάσεως της Επιτροπής περί εξαρτήσεως της εγκρίσεως της επίδικης εγγυήσεως από την τήρηση της υποχρεώσεως πωλήσεως πρέπει, επομένως, να εξεταστεί υπό το πρίσμα των εν λόγω παρατηρήσεων.

352 Συναφώς, το οριστικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως είναι το μόνο πλήρες σχέδιο αναδιαρθρώσεως επί του οποίου δεσμεύθηκε η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας προ της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως (βλ. σκέψη 316 ανωτέρω). Στο μέτρο που η υποχρέωση πωλήσεως είχε προβλεφθεί με το σχέδιο αυτό, διαπιστώνεται ότι η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να εξαρτήσει την έγκριση της επίδικης εγγυήσεως από όρους ηπιότερους, όσον αφορά την αλλαγή του μετοχολογίου της WestLB, από τους προβλεπόμενους με το οριστικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως.

353 Εκ των ανωτέρω απορρέει ότι η Επιτροπή, εξαρτώντας την έγκριση της επίδικης εγγυήσεως από την τήρηση της υποχρεώσεως πωλήσεως, δεν παραβίασε την αρχή της αναλογικότητας.

354 Τέλος, και επαλλήλως, επισημαίνεται ότι, ακόμη και αν η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να εξαρτήσει την έγκριση ενισχύσεως αναδιαρθρώσεως μόνον από κατά το δυνατό λιγότερο επαχθή μέτρα ικανά να διασφαλίσουν την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης οικονομικής βιωσιμότητας του δικαιούχου, πρέπει να θεωρηθεί ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι η υποχρέωση πωλήσεως είναι δυσανάλογη προς τον επιδιωκόμενο από την Επιτροπή σκοπό.

355 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι, αντιθέτως προς όσα κατ' ουσίαν επισημαίνει η προσφεύγουσα, ο σκοπός τον οποίο επιδίωξε η Επιτροπή εξαρτώντας την έγκριση της επίδικης εγγυήσεως από την τήρηση της υποχρεώσεως πωλήσεως δεν ήταν να αποτραπεί η πρόκληση, εξαιτίας της εγγυήσεως αυτής, υπερβολικών στρεβλώσεων του ανταγωνισμού στις χρηματοπιστωτικές αγορές.

356 Πράγματι, όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή και όπως ήδη επισημάνθηκε στις σκέψεις 187 και 291 ανωτέρω, η υποχρέωση πωλήσεως αποβλέπει στην αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας της WestLB.

357 Επομένως, αφενός, επιβάλλεται η απόρριψη ως αλυσιτελούς του επιχειρήματος της προσφεύγουσας κατά το οποίο ο όρος αυτός είναι δυσανάλογος προς τον σκοπό της αποτροπής των υπερβολικών στρεβλώσεων του ανταγωνισμού.

358 Αφετέρου, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι η προσφεύγουσα δεν προέβαλε επιχειρήματα προκειμένου να αποδείξει ότι η απόφαση της Επιτροπής η οποία εξαρτούσε την έγκριση της επίδικης εγγυήσεως από την τήρηση της υποχρεώσεως πωλήσεως είναι δυσανάλογη προς τον σκοπό της διασφαλίσεως της αποκαταστάσεως της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας της WestLB.

359 Κατόπιν όλων των ανωτέρω, ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

Ως προς τον πέμπτο λόγο ακυρώσεως ο οποίος αφορά παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως και κατάχρηση εξουσίας

360 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, με την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, παραβίασε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως και ενήργησε κατά κατάχρηση εξουσίας.

361 Κατά την προσφεύγουσα, η εξάρτηση της εγκρίσεως ενισχύσεως υπέρ τράπεζας από την υποχρέωση πωλήσεώς της είναι καινοφανής δεδομένης της πρακτικής που ακολουθεί η Επιτροπή στις σχετικές αποφάσεις της. Η ύπαρξη άνισης μεταχειρίσεως προκύπτει σαφώς από τη σύγκριση της προσβαλλομένης αποφάσεως με την απόφαση C(2009) 3708 τελικό της Επιτροπής, της 7ης Μαΐου 2009, σχετικά με την κρατική ενίσχυση N 244/2009 — Commerzbank, Γερμανία (στο εξής: απόφαση Commerzbank). Με την εν λόγω απόφαση, η οποία εκδόθηκε μία εβδομάδα πριν από την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή δεν απαίτησε την αλλαγή του μετοχολογίου της δικαιούχου της ενισχύσεως τράπεζας. Επιπλέον, η προσφεύγουσα προσκομίζει πίνακα ο οποίος, κατά την άποψή της, καταδεικνύει ότι η σχετική με την WestLB απόφαση είναι η μόνη μεταξύ των σχετικών με ενισχύσεις χορηγούμενες στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής κρίσης, όπου η έγκριση της εξετασθείσας ενισχύσεως εξαρτήθηκε από αλλαγή του μετοχολογίου του δικαιούχου.

362 Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι η Επιτροπή δεν έδωσε καμία αντικειμενική εξήγηση ως προς την άνιση μεταχείριση την οποία υπέστη η WestLB. Αναφέρει ότι, στην πραγματικότητα, η Επιτροπή άσκησε αυθαιρέτως τις εξουσίες που της απονέμει το άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ επιδιώκοντας σκοπό διάφορο του επιδιωκόμενου από τη διάταξη αυτή, ήτοι την αναδιοργάνωση της WestLB και του μετοχολογίου της. Κατά την προσφεύγουσα, τούτο συνιστά κατάχρηση εξουσίας υπό την έννοια του άρθρου 230, παράγραφος 2, ΕΚ. Προβάλλει τρία πραγματικά στοιχεία προς τεκμηρίωση του εν λόγω επιχειρήματος. Πρώτον, η Επιτροπή προκαθόρισε, στις 15 Ιουλίου 2008, τους όρους εγκρίσεως της αναδιαρθρώσεως. Δεύτερον, δεν τροποποίησε τους όρους αυτούς με την προσβαλλόμενη απόφαση, παρά την επιδείνωση της χρηματοπιστωτικής κρίσης και παρά το γεγονός ότι τελικώς αποφάσισε να εφαρμόσει το άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ. Τρίτον, η N. Kroes υπογράμμισε επανειλημμένως και δημοσίως τους απαιτούμενους όρους, μεταξύ άλλων με τέσσερα άρθρα στον Τύπο, ενώ απηύθυνε τακτικά προειδοποιήσεις σχετικά με την ενοποίηση των τραπεζών των ομόσπονδων κρατών, δηλώνοντας ότι ο γερμανικός χρηματοπιστωτικός κλάδος, «ο οποίος στηρίζεται σε τρεις πυλώνες», ήταν ξεπερασμένος και έχρηζε μεταρρυθμίσεων.

363 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας.

364 Πρώτον, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι ο σεβασμός της αρχής της ισότητας επιτάσσει να μην αντιμετωπίζονται κατά διαφορετικό τρόπο όμοιες καταστάσεις ούτε καθ' όμοιο τρόπο διαφορετικές καταστάσεις, εκτός αν μια τέτοιου είδους αντιμετώπιση δικαιολογείται αντικειμενικά (βλ. αποφάσεις του Δικαστηρίου της 26ης Οκτωβρίου 2006, C-248/04, Koninklijke Coöperatie Cosun, Συλλογή 2006, σ. I-10211, σκέψη 72 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία και απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 18ης Ιανουαρίου 2012, T-422/07, Djebel-SGPS κατά Επιτροπής, σκέψη 202).

365 Η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι η WestLB τελούσε σε κατάσταση παρόμοια με των τραπεζών που είχαν λάβει τις κρατικές ενισχύσεις στις οποίες αναφέρεται το δικόγραφο της προσφυγής και για τις οποίες, κατά την άποψή της, η Επιτροπή ενέκρινε ενισχύσεις για την αναδιάρθρωση χωρίς προς τούτο να απαιτήσει αλλαγή της ιδιοκτησιακής δομής.

366 Πρέπει να γίνει συναφώς δεκτό ότι ενίσχυση αναδιαρθρώσεως η οποία χορηγείται σε προβληματική τράπεζα στο πλαίσιο χρηματοπιστωτικής κρίσης εξαρτάται κατά βάση από ένα σύνολο εξατομικευμένων περιστάσεων, μεταξύ των οποίων η οικονομική κατάσταση της τράπεζας και οι προοπτικές της για αποκατάσταση της οικονομικής βιωσιμότητάς της. Παρά ταύτα, η προσφεύγουσα δεν εξετάζει αν η Επιτροπή, με τις αποφάσεις τις σχετικές με τις τράπεζες που μνημονεύει, είχε εξετάσει αν οι ιδιοκτησιακές δομές ήταν εξίσου προβληματικές με της WestLB, όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή.

367 Όσον αφορά την έγκριση της ενισχύσεως που αποτελεί αντικείμενο της αποφάσεως Commerzbank, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η έγκριση δεν εξαρτήθηκε από αλλαγή του μετοχολογίου του δικαιούχου διότι, αφενός, αντιθέτως με την WestLB, η Commerzbank ήταν, όπως καλείται, εταιρία «ανοιχτή» με μεγάλη διασπορά μετοχών και, αφετέρου, ότι οι δυσχέρειες που αντιμετώπιζε δεν οφείλονταν στη σύνθεση του μετοχολογίου της ή στα διαφορετικά συμφέροντα των μετόχων, γεγονός που η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε ούτε με το υπόμνημα ανταπαντήσεως ούτε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.

368 Δεύτερον, επισημαίνεται ότι, όπως κατ' ουσίαν υποστηρίζει η Επιτροπή, μόνον στο πλαίσιο του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ πρέπει να εκτιμάται η νομιμότητα αποφάσεως της Επιτροπής με την οποία διαπιστώνεται ότι μια νέα ενίσχυση δεν ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις εφαρμογής της εν λόγω παρεκκλίσεως, και όχι λαμβανομένης υπόψη της πρακτικής που ακολουθούσε προηγουμένως στις σχετικές αποφάσεις, αν βεβαίως είχε διαμορφώσει πάγια τέτοια πρακτική (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 8ης Ιουλίου 2010, T-396/08, Freistaat Sachsen και Land Sachsen-Anhalt κατά Επιτροπής, που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 54, και παρατεθείσα στη σκέψη 364 απόφαση Djebel-SGPS κατά Επιτροπής, σκέψη 198). Η έννοια της κρατικής ενισχύσεως, καθώς και οι αναγκαίοι όροι για τη διασφάλιση της αποκαταστάσεως της βιωσιμότητας του δικαιούχου αντιστοιχούν σε αντικειμενική κατάσταση η οποία εκτιμάται κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως της Επιτροπής. Επομένως, οι λόγοι για τους οποίους η Επιτροπή εκτίμησε διαφορετικά την επίμαχη περίπτωση με προγενέστερη απόφασή της δεν ασκούν καμία επιρροή στην εκτίμηση της νομιμότητας της προσβαλλομένης αποφάσεως (βλ., κατ' αναλογία, παρατεθείσα στη σκέψη 364 απόφαση Djebel-SGPS κατά Επιτροπής, σκέψη 199 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

369 Τρίτον, η Επιτροπή, όπως ορθώς υποστηρίζει και η ίδια, δεν στερείται της δυνατότητας να καθορίζει όρους συμβατότητας αυστηρότερους από τους αντίστοιχους σε προγενέστερες αποφάσεις εφόσον η εξέλιξη της κοινής αγοράς και ο σκοπός του ανόθευτου ανταγωνισμού το απαιτούν, καθώς οι επιχειρηματίες δεν μπορούν βασίμως να έχουν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη για τη διατήρηση μιας υφισταμένης καταστάσεως, η οποία μπορεί να μεταβληθεί στο πλαίσιο της εξουσίας εκτιμήσεως των οργάνων της Ένωσης (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, παρατεθείσα στη σκέψη 364 απόφαση Djebel-SGPS κατά Επιτροπής, σκέψη 200 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

370 Ακολούθως, πρέπει να θεωρηθεί ότι, πρώτον, η εξάρτηση της εγκρίσεως ενισχύσεως για την αναδιάρθρωση από την τήρηση μέτρων προβλεπόμενων στο σχέδιο αναδιαρθρώσεως επί του οποίου δεσμεύθηκε το οικείο κράτος μέλος δεν μπορεί να συνεπάγεται παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως.

371 Πράγματι, οσάκις εξαρτάται η έγκριση δύο παρόμοιων ενισχύσεων αναδιαρθρώσεως από διαφορετικούς όρους προβλεπόμενους στα σχέδια αναδιαρθρώσεως επί των οποίων τα οικεία κράτη μέλη είχαν αντιστοίχως δεσμευθεί, η διαφορετική κατάσταση στην οποία τελούν οι δικαιούχοι της ενισχύσεως δεν οφείλεται στην επιλογή της Επιτροπής, αλλά στη φύση των αντιστοίχων δεσμεύσεων

που ανέλαβαν τα εν λόγω κράτη μέλη, καθώς η Επιτροπή δεσμεύεται να εξετάσει αν οι δεσμεύσεις αυτές είναι σε θέση να διασφαλίσουν την αποκατάσταση της βιωσιμότητας των δικαιούχων και την αποτροπή υπερβολικών στρεβλώσεων του ανταγωνισμού.

372 Τέλος, ως προς το αν η Επιτροπή ενήργησε κατά κατάχρηση εξουσίας εκδίδοντας την προσβαλλόμενη απόφαση, υπενθυμίζεται ότι, κατά τη νομολογία, μια πράξη έχει εκδοθεί κατά κατάχρηση εξουσίας μόνον όταν προκύπτει, βάσει αντικειμενικών, λυσιτελών και συγκλινουσών ενδείξεων, ότι εκδόθηκε με αποκλειστικό ή, τουλάχιστον, πρωταρχικό σκοπό διαφορετικό από τον προβαλλόμενο ή προς παράκαμψη μιας διαδικασίας την οποία προβλέπει ειδικά η Συνθήκη για την αντιμετώπιση των συγκεκριμένων περιστάσεων (απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Μαρτίου 2005, C-342/03, Ισπανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2005, σ. I-1975, σκέψη 64).

373 Πάντως, επιβάλλεται, κατ' αρχάς, η παρατήρηση ότι τα άρθρα στον Τύπο που μνημονεύει η προσφεύγουσα και τα οποία περιέχουν δηλώσεις της N. Kroes, δεν αποδεικνύουν, όπως ορθώς προβάλλει η Επιτροπή, ότι το όργανο αυτό άσκησε τις εξουσίες ελέγχου που διαθέτει κατά τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων για σκοπούς διαφορετικούς από τους προβλεπόμενους στο άρθρο 87 ΕΚ.

374 Πράγματι, πρέπει να θεωρηθεί ότι, με τις δηλώσεις της, η N. Kroes δημοσιοποίησε την άποψή της ότι η τυχόν έγκριση της επίδικης εγγυήσεως θα έπρεπε να εξαρτηθεί από την ανταπόκριση στις περιστάσεις εξαιτίας των οποίων η WestLB αντιμετώπιζε δυσχέρειες πριν από τη χρηματοπιστωτική κρίση, γεγονός που απαιτούσε σημαντικές αλλαγές στο επιχειρηματικό μοντέλο της και στα διαρθρωτικά προβλήματα που συνδέονταν με τη σύνθεση της ιδιοκτησιακής δομής της. Οι δηλώσεις αυτές δεν συνιστούν οριστική λήψη θέσεως εκ μέρους της Επιτροπής επί του εν λόγω ζητήματος και ακόμη λιγότερο επί της δομής του γερμανικού χρηματοπιστωτικού κλάδου.

375 Σε κάθε περίπτωση, η προσφεύγουσα δεν επεξηγεί τους λόγους για τους οποίους οι δηλώσεις της N. Kroes θα έπρεπε να θεωρηθούν ως σύνολο αντικειμενικών, λυσιτελών και συγκλινουσών ενδείξεων από το οποίο προκύπτει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε με αποκλειστικό, ή τουλάχιστον, πρωταρχικό σκοπό την επίτευξη σκοπών διαφορετικών από τους προβαλλόμενους ή με σκοπό την παράκαμψη διαδικασίας.

376 Ακολούθως, πρέπει να επισημανθεί ότι το γεγονός ότι η Επιτροπή επισήμανε, στις 15 Ιουλίου 2008, τους όρους που, κατά την άποψή της, έπρεπε να συντρέχουν ώστε να είναι δυνατή η έγκριση της επίδικης εγγυήσεως και ότι δεν είχε τροποποιήσει τους όρους αυτούς με την προσβαλλόμενη απόφαση, παρά την επιδείνωση της χρηματοπιστωτικής κρίσης και παρά την απόφασή της να εφαρμόσει το άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ, επίσης δεν συνιστά αντικειμενική ένδειξη του ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε με σκοπό την επίτευξη σκοπών διαφορετικών από τους προβαλλόμενους ή με σκοπό την παράκαμψη διαδικασίας.

377 Πράγματι, τούτο απλώς αποδεικνύει ότι, σε σχετικώς πρόωρο στάδιο της διαδικασίας, η Επιτροπή είχε επισημάνει ότι η επίδικη εγγύηση επρόκειτο να εγκριθεί δύσκολα σε περίπτωση που το σχέδιο αναδιαρθρώσεως της WestLB δεν περιελάμβανε ορισμένους όρους οι οποίοι ενσωματώθηκαν στο οριστικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως, χωρίς ωστόσο να υιοθετήσει μια οριστική θέση επί του ζητήματος. Δεν προκύπτει, πάντως, εκ των ανωτέρω ότι η Επιτροπή επεδίωξε να τροποποιήσει την ιδιοκτησιακή δομή της WestLB ή να μειώσει το μέγεθος της τράπεζας αυτής προκειμένου να επιτύχει σκοπούς διαφορετικούς από τη διασφάλιση της βιωσιμότητας της τράπεζας και την αποτροπή υπερβολικών στρεβλώσεων του ανταγωνισμού.

378 Εξάλλου, επιβάλλεται η παρατήρηση, αφενός, ότι η προσφεύγουσα δεν προέβαλε λόγο ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως κατά τον οποίο η Επιτροπή είχε αναλάβει δράση ή είχε ασκήσει ανοίκεια πίεση επί της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας ώστε να δεσμευθεί το εν λόγω κράτος μέλος επί του οριστικού σχεδίου αναδιαρθρώσεως.

379 Αφετέρου, είχε προηγηθεί της εκ μέρους της Επιτροπής άτυπης αξιολογήσεως των δυνατοτήτων εγκρίσεως της επίδικης εγγυήσεως ελλείψει ορισμένων μέτρων, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 15 Ιουλίου 2008, σοβαρή μελέτη της εγγυήσεως αυτής υπό το πρίσμα του δικαίου περί κρατικών ενισχύσεων. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή είχε ήδη εκδώσει, στις 30 Απριλίου 2008, την προσωρινή απόφαση σχετικά με τη συμβατότητα της ίδιας αυτής ενισχύσεως με την κοινή αγορά στην οποία, όπως επισημαίνεται στη σκέψη 320 ανωτέρω, ούτε η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, ούτε η WestLB, ούτε οποιοδήποτε από τα ενδιαφερόμενα μέρη αντιτάχθηκαν επισήμως, ενώ είχαν την ευκαιρία να υποβάλουν παρατηρήσεις επί της αποφάσεως κινήσεως της διαδικασίας, όσον αφορά την εκφρασθείσα με την απόφαση αυτή προκαταρκτική διαπίστωση της Επιτροπής κατά την οποία η αλλαγή του μετοχολογίου θα μπορούσε να απαιτηθεί ώστε να αποκατασταθεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της WestLB.

380 Κατόπιν των ανωτέρω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι η Επιτροπή της είχε επιφυλάξει μεταχείριση εισάγουσα δυσμενείς διακρίσεις ή ότι είχε ενεργήσει κατά κατάχρηση των εξουσιών της δυνάμει του άρθρου 87 ΕΚ.

381 Επομένως, ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Ως προς τον έκτο λόγο ακυρώσεως ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 295 ΕΚ

382 Κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 295 ΕΚ, «η Συνθήκη δεν προδικάζει με κανέναν τρόπο το καθεστώς της ιδιοκτησίας στα κράτη μέλη».

383 Η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η Επιτροπή παρέβη τη διάταξη αυτή εξαρτώντας την έγκριση της επίδικης εγγυήσεως από την υποχρέωση πωλήσεως. Υποστηρίζει ότι η Επιτροπή στέρησε από τους μετόχους το δικαίωμα ιδιοκτησίας και καθόρισε ποιος μπορεί ειδικότερα να είναι κύριος ενός αγαθού, πράγμα που υπάγεται στην αποκλειστική αρμοδιότητα των κρατών μελών. Ακόμη και κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της δυνάμει των άρθρων 87 ΕΚ και 88 ΕΚ, η Επιτροπή δεν μπορούσε να υποχρεώσει έναν κύριο να παραιτηθεί από το δικαίωμά του ιδιοκτησίας χωρίς να υπερβεί τα απόλυτα όρια που θέτει το άρθρο 295 ΕΚ στις αρμοδιότητες της Ένωσης.

384 Η προσφεύγουσα εκτιμά ότι ο τομέας προστασίας του άρθρου 295 ΕΚ επηρεάζεται σε κάθε περίπτωση όταν τα κράτη μέλη δεν διαθέτουν πλέον πρακτικώς καμία ελευθερία στη διαχείριση των δημοσίων επιχειρήσεων, στη διατήρηση των μετοχών που κατέχουν στις επιχειρήσεις αυτές, ή ακόμη, στο να λαμβάνουν υπόψη άλλα κριτήρια πλην των αμιγώς κερδοσκοπικών. Κατά την προσφεύγουσα, αυτή η ελευθερία αφαιρέθηκε από τους μετόχους με την προσβαλλόμενη απόφαση. Το αν ο σκοπός αυτός της προσβαλλομένης αποφάσεως ήταν πρωταρχικής ή δευτερεύουσας σημασίας, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, δεν ασκεί εν προκειμένω επιρροή.

385 Η προσφεύγουσα προβάλλει ότι, «αν εξετασθεί πλήθος διαδικασιών έρευνας κρατικών ενισχύσεων και ad hoc μέτρων στον χρηματοπιστωτικό κλάδο, διαπιστώνεται [...] ότι η Επιτροπή δεν αποφαίνεται πλέον επί μεμονωμένων περιπτώσεων, αλλά ότι, με διαρθρωτικές παρεμβάσεις στα οικονομικά μοντέλα και στους τομείς δραστηριοτήτων των διαφόρων τραπεζών, επιχειρεί εις βάθος αναδιοργάνωση του χρηματοπιστωτικού κλάδου». Η προσφεύγουσα αναφέρει ότι η Επιτροπή στην πραγματικότητα κατηύθυνε το σύνολο του κλάδου με γνώμονα την οικονομική πολιτική και όχι την πολιτική ανταγωνισμού, καθ' υπέρβαση των αρμοδιοτήτων της και κατά παράβαση του άρθρου 295 ΕΚ.

386 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας.

387 Επιβάλλεται κατ' αρχάς η επισήμανση ότι, όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή, από τη νομολογία προκύπτει ότι, μολονότι το καθεστώς ιδιοκτησίας εξακολουθεί να καθορίζεται από κάθε κράτος μέλος δυνάμει του άρθρου 295 ΕΚ, η διάταξη αυτή δεν έχει πάντως ως αποτέλεσμα τα ισχύοντα εντός των

κρατών μελών καθεστώτα ιδιοκτησίας να εκφεύγουν των θεμελιωδών κανόνων της Συνθήκης (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 6ης Νοεμβρίου 1984, 182/83, Fearon, Συλλογή 1984, σ. 3677, σκέψη 7, και της 4ης Ιουνίου 2002, C-367/98, Επιτροπή κατά Πορτογαλίας, Συλλογή 2002, σ. I-4731, σκέψη 48· απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 6ης Μαρτίου 2003, T-228/99 και T-233/99 Westdeutsche Landesbank Girozentrale και Land Nordrhein-Westfalen κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-435, σκέψη 192).

388 Επομένως, σύμφωνα και με το άρθρο 86, παράγραφος 1, ΕΚ, οι κανόνες του ανταγωνισμού της Συνθήκης, οι οποίοι είναι θεμελιώδεις κανόνες, εφαρμόζονται αδιακρίτως σε δημόσιες και σε ιδιωτικές επιχειρήσεις (παρατεθείσα στη σκέψη 387 απόφαση Westdeutsche Landesbank Girozentrale και Land Nordrhein-Westfalen κατά Επιτροπής, σκέψη 193).

389 Δεν μπορεί, επομένως, να γίνει δεκτό ότι το άρθρο 295 ΕΚ περιορίζει το περιεχόμενο της έννοιας της κρατικής ενισχύσεως κατά το άρθρο 87, παράγραφος 1, ΕΚ (παρατεθείσα στη σκέψη 387 απόφαση Westdeutsche Landesbank Girozentrale και Land Nordrhein-Westfalen κατά Επιτροπής, σκέψη 194).

390 Κατά συνέπεια, το άρθρο 295 ΕΚ δεν μπορεί να περιορίσει το περιθώριο εκτιμήσεως που απονέμεται στην Επιτροπή όταν αποφασίζει αν ένα μέτρο εμπίπτον στη γενική απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων κατά το άρθρο 87, παράγραφος 1, ΕΚ μπορεί να εγκριθεί δυνάμει μιας εκ των παρεκκλίσεων από τη διάταξη αυτή, ως αυτές προβλέπονται στο άρθρο 87, παράγραφος 3, ΕΚ.

391 Επομένως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το άρθρο 295 ΕΚ δεν συνιστά εμπόδιο τέτοιο ώστε η Επιτροπή να μην είναι σε θέση να εξαρτά την έγκριση κρατικής ενισχύσεως υπέρ επιχειρήσεως η οποία χρήζει αναδιαρθρώσεως από την πώληση αυτής, όταν τούτο αποβλέπει στη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητάς της.

392 Όπως τονίζει η Επιτροπή, μια τέτοια εξάρτηση δεν θίγει περαιτέρω το «καθεστώς ιδιοκτησίας» στο οικείο κράτος μέλος.

393 Ως προς το σημείο αυτό, αρκεί καταρχάς η επισήμανση ότι, κατά πάγια νομολογία, η εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού στις επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως του καθεστώτος ιδιοκτησίας στο οποίο υπάγονται, δεν έχει ως αποτέλεσμα να περιορίζει τον τομέα προστασίας του άρθρου 295 ΕΚ και τα κράτη μέλη να μη διαθέτουν πλέον πρακτικώς καμία ελευθερία στη διαχείριση των δημοσίων επιχειρήσεων, στη διατήρηση των μετοχών που κατέχουν στις επιχειρήσεις αυτές, ή ακόμη, στο να λαμβάνουν υπόψη άλλα κριτήρια πλην των αμιγώς κερδοσκοπικών (παρατεθείσα στη σκέψη 387 απόφαση Westdeutsche Landesbank Girozentrale και Land Nordrhein-Westfalen κατά Επιτροπής, σκέψη 195).

394 Πράγματι, ακόμη κι αν υποτεθεί ότι τα μνημονευόμενα στην προηγούμενη σκέψη συμφέροντα μπορεί να εμποδίζουν την εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού, λαμβάνονται υπόψη στο άρθρο 86, παράγραφος 2, ΕΚ στο μέτρο που η διάταξη αυτή προβλέπει ότι οι επιχειρήσεις που είναι επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος ή έχουν χαρακτήρα δημοσιονομικού μονοπωλίου μπορούν να εκφεύγουν της εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού, αν η εφαρμογή των κανόνων αυτών εμποδίζει νομικά ή πραγματικά την εκπλήρωση της ιδιαίτερης αποστολής που έχει ανατεθεί στις επιχειρήσεις αυτές (παρατεθείσα στη σκέψη 387 απόφαση Westdeutsche Landesbank Girozentrale και Land Nordrhein-Westfalen κατά Επιτροπής, σκέψη 196).

395 Η προσφεύγουσα, όμως, δεν προέβαλε ότι συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις του άρθρου 86, παράγραφος 2, ΕΚ για να απαλλαγεί η WestLB από την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, παρατεθείσα στη σκέψη 387 απόφαση Westdeutsche Landesbank Girozentrale και Land Nordrhein-Westfalen κατά Επιτροπής, σκέψη 197).

396 Επομένως, όπως παρατηρεί η Επιτροπή, η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας κατά την οποία επιδιωκόμενος από την Επιτροπή σκοπός, όταν εξήρτησε την έγκριση της επίδικης εγγυήσεως από την υποχρέωση πωλήσεως, ήταν να αμφισβητήσει τη διάρθρωση του γερμανικού χρηματοπιστωτικού κλάδου και την κατοχή από το Δημόσιο μετοχών της WestLB ή άλλων τραπεζών είναι εσφαλμένη.

397 Πρέπει να προστεθεί συναφώς ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν εξαρτά την έγκριση της επίδικης εγγυήσεως από την πώληση της WestLB σε ιδιώτες. Αντιθέτως, η Επιτροπή επισήμανε, στην αιτιολογική σκέψη 72 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι εναλλακτικές λύσεις ήταν αποδεκτές, όπως η ενοποίηση των γερμανικών κεντρικών τραπεζών των ομόσπονδων κρατών, καθώς οι εν λόγω τράπεζες είχαν δημόσιο χαρακτήρα, όπως τόνισαν οι διάδικοι στις απαντήσεις τους στις γραπτές ερωτήσεις που τους απηύθυνε το Γενικό Δικαστήριο στις 31 Οκτωβρίου 2013.

398 Τέλος, όπως προβάλλει η Επιτροπή, η έγκριση της επίδικης εγγυήσεως δεν εξαρτήθηκε από την άνευ αντιπαροχής απώλεια των μετοχών της WestLB εκ μέρους των μετόχων. Σύμφωνα με τους όρους από τους οποίους είχε εξαρτηθεί η έγκριση αυτή, οι μέτοχοι μπορούσαν να πωλήσουν τα μερίδιά τους σε οποιοδήποτε πρόσωπο, ιδιωτικό ή δημόσιο, το οποίο θα πληρούσε ορισμένα κριτήρια και θα εγκρινόταν από την Επιτροπή.

399 Δεν μπορεί να αποκλεισθεί ότι οι όροι από τους οποίους ήταν εξαρτημένη η πώληση αυτή, ιδίως η προθεσμία εντός της οποίας έπρεπε να ολοκληρωθεί και η έλλειψη εγγυήσεων ότι η χρηματοπιστωτική κρίση και οι συνέπειές της επί της αξίας των τραπεζικών περιουσιακών στοιχείων επρόκειτο να παύσουν προ της παρελεύσεως της προθεσμίας αυτής, ήταν ικανά να επηρεάσουν σημαντικά την τιμή που θα μπορούσαν να λάβουν οι μέτοχοι. Παρά ταύτα, πρέπει η περίσταση αυτή να ληφθεί υπόψη σε συνάρτηση με το ότι, όπως δέχονται οι διάδικοι, άνευ της χορηγήσεως της επίδικης εγγυήσεως ή άλλου ισοδύναμου μέτρου στηρίξεως, η WestLB ενδεχομένως θα είχε παύσει να υφίσταται, καθώς η αξία της εν λόγω επιχειρήσεως στην αγορά θα ήταν για τον λόγο αυτό, καταρχήν, πολύ περισσότερο μειωμένη αν η εγγύηση δεν είχε εξαιρεθεί από τη γενική απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ.

400 Κατόπιν των ανωτέρω, ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Ως προς τον έβδομο λόγο ακυρώσεως ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 659/1999

401 Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 659/1999, «[η] Επιτροπή μπορεί να συνοδεύει τη θετική απόφασή της με όρους υπό τους οποίους μπορεί να θεωρηθεί μια ενίσχυση συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά και μπορεί να θεσπίσει υποχρεώσεις που της επιτρέπουν να ελέγχει την τήρηση της εν λόγω απόφασης».

402 Όπως επισημαίνει η προσφεύγουσα, η δυνατότητα της Επιτροπής να επιβάλλει όρους ή υποχρεώσεις είχε αναγνωριστεί από τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης ήδη πριν από την έκδοση του κανονισμού 659/1999 (βλ. σκέψη 185 ανωτέρω).

403 Η προσφεύγουσα προβάλλει κατ' ουσίαν τρία επιχειρήματα προς στήριξη του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως, τα οποία αμφισβητούνται από την Επιτροπή.

404 Πρώτον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η παράβαση του άρθρου 295 ΕΚ στην οποία υπέπεσε η Επιτροπή με την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως συνεπάγεται επίσης και παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 659/1999.

405 Αρκεί, πάντως, η επισήμανση ότι το επιχείρημα αυτό δεν διακρίνεται από τα προβληθέντα εκ μέρους της προσφεύγουσας στο πλαίσιο του προηγουμένου λόγου ακυρώσεως ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 295 ΕΚ. Ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθεί για τους ίδιους λόγους για τους οποίους απορρίφθηκαν και τα επιχειρήματα εκείνα.

406 Δεύτερον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το άρθρο 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 659/1999 δεν προβλέπει δυνατότητα της Επιτροπής να επιβάλλει όρους δυνάμενους να προσβάλλουν το δικαίωμα της ιδιοκτησίας. Η αρχή της ασφάλειας δικαίου, κατά την οποία οι κανόνες δικαίου πρέπει να είναι σαφείς και ακριβείς ώστε να διασφαλίζεται το προβλέψιμο των καταστάσεων και των εννόμων σχέσεων, επιβάλλει η προσβολή ενός τόσο θεμελιώδους δικαιώματος να στηρίζεται σε συγκεκριμένη διάταξη, προβλέπουσα την ύπαρξη συναφούς αρμοδιότητας της Ένωσης και του οικείου θεσμικού οργάνου. Το άρθρο 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 659/1999 δεν μπορεί να θεωρηθεί ως τέτοια διάταξη, στον βαθμό που δεν προσδιορίζει τους όρους και τις υποχρεώσεις που θα μπορούσαν να επιβληθούν από την Επιτροπή.

407 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το εν λόγω επιχείρημα επιβεβαιώνεται από «τη σύγκριση με άλλα ζητήματα που αποτελούν αντικείμενο ρυθμίσεως». Παρατηρεί ότι το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 1/2003, του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 [ΕΚ] και 82 [ΕΚ] (ΕΕ L 1, σ. 1), παρέχει τη δυνατότητα στην Επιτροπή να υποχρεώσει τις επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων να θέσουν τέλος στις παραβάσεις των άρθρων 81 ΕΚ και 82 ΕΚ. Κατά την προσφεύγουσα, το άρθρο 7, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού προβλέπει ότι μέτρα συμπεριφοράς ή διαρθρωτικού χαρακτήρα, ανάλογα προς τη διαπραχθείσα παράβαση και αναγκαία για την αποτελεσματική παύση της επιτρέπεται να επιβάλλονται, ενώ περαιτέρω ορίζει ότι διαρθρωτικά μέτρα μπορούν να επιβάλλονται μόνο στην περίπτωση που είτε δεν υφίστανται εξίσου αποτελεσματικά μέτρα συμπεριφοράς είτε όλα τα εξ ίσου αποτελεσματικά μέτρα συμπεριφοράς είναι ενδεχομένως επαχθέστερα για την οικεία επιχείρηση από τα μέτρα διαρθρωτικού χαρακτήρα. Τέτοιοι κανόνες δεν προβλέπονται στο άρθρο 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 659/1999.

408 Ομοίως, η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι το άρθρο 6, παράγραφος 2, και το άρθρο 8, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 139/2004 του Συμβουλίου, της 20ής Ιανουαρίου 2004, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕ L 24, σ. 1), προβλέπουν «ένα ελάχιστο περιεχόμενο όσον αφορά τις ουσιαστικές προϋποθέσεις υιοθετήσεως των όρων». Η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα που είναι αποδεκτά βάσει του κανονισμού (ΕΚ) 139/2004 του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) 802/2004 της Επιτροπής (ΕΕ 2008, C 267, σ. 1) αναφέρει περαιτέρω ότι η Επιτροπή μπορεί να εξαρτά την έγκριση συγκεντρώσεως μόνον από τις δεσμεύσεις που αναλαμβάνουν τα μέρη.

409 Συναφώς πρέπει να σημειωθεί ότι, όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή, το άρθρο 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 659/1999 διευκρινίζει απλώς τις διαδικαστικές προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται ώστε να είναι σε θέση η Επιτροπή να κηρύξει μια ενίσχυση συμβατή με την κοινή αγορά συνοδεύοντάς την με όρους. Όπως επισημαίνει η Επιτροπή, απορρέει μεταξύ άλλων από την εν λόγω διάταξη ότι τούτο είναι δυνατό μόνον με αποφάσεις λαμβανόμενες, όπως εν προκειμένω, μετά την κίνηση της επίσημης διαδικασίας έρευνας. Αντιθέτως, οι ουσιαστικοί όροι υπό τους οποίους η Επιτροπή δύναται να εξαρτά την έγκριση κρατικής ενισχύσεως δυνάμει του άρθρου 87, παράγραφος 3, ΕΚ δεν απορρέουν από το άρθρο 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 659/1999, αλλά από τη νομική βάση επί της οποίας θεμελιώνεται η κήρυξη της συμβατότητας της ενισχύσεως, εν προκειμένω από το άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ.

410 Όπως επανειλημμένως επισημάνθηκε, η Επιτροπή δύναται, όταν προτίθεται να εγκρίνει ενίσχυση αναδιαρθρώσεως δυνάμει του άρθρου 87, παράγραφος 2, στοιχείο β', ΕΚ, να εφαρμόζει κατά την εξέταση της συμβατότητας της ενισχύσεως τα κριτήρια που περιλαμβάνονται στις κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και το κριτήριο της αποκαταστάσεως της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του δικαιούχου της ενισχύσεως. Επομένως,

γίνεται δεκτό ότι η Επιτροπή μπορεί να εξαρτά την έγκριση ενισχύσεως αναδιαρθρώσεως δυνάμει της διατάξεως αυτής από την τήρηση οποιουδήποτε μέτρου περιεχόμενου στο σχέδιο αναδιαρθρώσεως επί του οποίου δεσμεύθηκε το κράτος μέλος αποβλέποντας στη διασφάλιση αυτής της αποκαταστάσεως της βιωσιμότητας.

411 Μεταξύ των μέτρων αυτών συγκαταλέγεται, μεταξύ άλλων, η υποχρέωση πωλήσεως στην οποία αναφέρεται κατ' ουσίαν η προσφεύγουσα.

412 Επομένως, το δεύτερο προβαλλόμενο από την προσφεύγουσα επιχείρημα στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

413 Τρίτον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι «η Επιτροπή έκρινε αναγκαίο τον καθορισμό μονομερών όρων συνδεόμενων ιδίως με την παραίτηση από το δικαίωμα της ιδιοκτησίας». Υπό την αρχική εκδοχή της προσβαλλομένης αποφάσεως, η δικαιολόγηση έγκειτο στο ότι οι μέτοχοι «δεν τηρούσαν το χρονοδιάγραμμα και καθυστερούσαν τη διαδικασία». Η προσφεύγουσα παρατηρεί, όμως, ότι δεν είχε προσδιοριστεί συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα. Η προσφεύγουσα αναγνωρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν αναφέρει πλέον την εν λόγω δικαιολόγηση, αλλά κατά την άποψή της, δεν πρόκειται για «ελάχιστο σφάλμα», «χωρίς επιρροή στο διατακτικό της και στην αιτιολογία». Η Επιτροπή θεώρησε, ακολούθως, τους όρους ως αναγκαίους διότι «ο προσδιορισμός καταληκτικής ημερομηνίας από τα όργανα λήψης αποφάσεων καθυστερούσε τη διαδικασία». Παρά ταύτα, ήταν δυνατή η έκδοση αποφάσεως από τα αρμόδια όργανα των μετόχων πριν από τα τέλη του Μαΐου 2009. Η προσφεύγουσα συνάγει εξ αυτού ότι η Επιτροπή επέλεξε να μην αναμείνει την εν λόγω απόφαση. Τέλος, δεν ήταν ούτε αναγκαία ούτε επαρκής, για την εφαρμογή του άρθρου 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 659/1999, η μη τήρηση προθεσμίας, ανύπαρκτης εξάλλου, από τα μέρη.

414 Επισημαίνεται συναφώς ότι, αντιθέτως προς όσα κατ' ουσίαν υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να αναμείνει έως ότου οι μέτοχοι αποφασίσουν οι ίδιοι τους όρους της αναδιαρθρώσεως της WestLB. Όπως εκτέθηκε στη σκέψη 284 ανωτέρω, οι όροι αυτοί έπρεπε να προβλέπονται στο σχέδιο αναδιαρθρώσεως επί του οποίου δεσμεύεται το οικείο κράτος μέλος, και όχι οι μέτοχοι.

415 Ως προς τις αναφορές στη διόρθωση της αιτιολογικής σκέψεως 41 της προσβαλλομένης αποφάσεως ως είχε πριν από τη διόρθωσή της, η οποία περιελήφθη στην αιτιολογική σκέψη 42 της αποφάσεως αυτής μετά τη διόρθωσή της, η προσφεύγουσα δεν εκθέτει σαφώς τα συμπεράσματα τα οποία, κατά την άποψή της, όφειλε να αντλήσει σχετικώς το Γενικό Δικαστήριο.

416 Σε κάθε περίπτωση, η σύγκριση της προσβαλλομένης αποφάσεως πριν και μετά τη διόρθωσή της καταδεικνύει ότι πρόκειται για ελάχιστη διόρθωση.

417 Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 41 και 43 ανωτέρω, πριν τη διόρθωσή της, αναφερόταν στην προσβαλλόμενη απόφαση, αφενός, ότι «το [οριστικό] σχέδιο αναδιάρθρωσης, αν και [είχε γίνει] δεκτό από την [Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας] και τους ιδιοκτήτες, δεν [μπορούσε] να θεωρηθεί δεσμευτικό» και, αφετέρου, ότι «[κ]ατά τη διάρκεια της διαδικασίας, η Επιτροπή [είχε διαπιστώσει] ότι οι ιδιοκτήτες δεν ήταν σε θέση να τηρήσουν το χρονοδιάγραμμα και καθυστερούσαν τη διαδικασία». Μετά τη διόρθωσή της, οι παρατηρήσεις αυτές απαλείφθηκαν από την προσβαλλόμενη απόφαση, στην οποία πάντως τονίζεται ότι «[κ]ατά τη διάρκεια της διαδικασίας, η Επιτροπή [είχε διαπιστώσει] ότι οι ιδιοκτήτες δεν ήταν σε θέση να τηρήσουν το αρχικό χρονοδιάγραμμα για το εγκεκριμένο σχέδιο αναδιάρθρωσης και ότι ο προσδιορισμός καταληκτικής ημερομηνίας από τα όργανα λήψης αποφάσεων καθυστερούσε τη διαδικασία».

418 Επομένως, το περιεχόμενο των δύο εκδοχών της προσβαλλομένης αποφάσεως ως προς το σημείο αυτό είναι παρόμοιο. Δεν ευσταθεί η άποψη ότι οι διαφορές στη διατύπωση μεταξύ των δύο εκδοχών αναδεικνύουν στροφή στη συλλογιστική που ακολούθησε η Επιτροπή.

419 Τέλος, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, η εν λόγω διόρθωση ουδόλως σχετίζεται με τη δυνατότητα που έχει να εξαρτά την έγκριση της επίδικης εγγυήσεως από την τήρηση ορισμένων όρων. Η Επιτροπή δεν όφειλε να δικαιολογήσει την απόφασή της να χρησιμοποιήσει τη δυνατότητα που της παρέχει το άρθρο 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 659/1999 περί εξαρτήσεως της εγκρίσεως μιας ενισχύσεως από την τήρηση όρων προβλεπόμενων στην προσβαλλόμενη απόφαση.

420 Το τρίτο επιχείρημα το οποίο προβάλλει η προσφεύγουσα στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως πρέπει επομένως να απορριφθεί.

421 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

422 Δεδομένου ότι όλοι οι παραδεκτοί λόγοι στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής απορρίφθηκαν ως αβάσιμοι, η προσφυγή αυτή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

423 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα.

424 Δεδομένου ότι ηττήθηκε, η προσφεύγουσα θα φέρει τα δικαστικά έξοδά της, καθώς και εκείνα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή τόσο στο πλαίσιο της κύριας δίκης όσο και στο πλαίσιο της διαδικασίας λήψεως ασφαλιστικών μέτρων, σύμφωνα με το αίτημα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει το αίτημα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περί καταργήσεως της δίκης.

2) Απορρίπτει την προσφυγή.

3) Η Westfälisch-Lippischer Sparkassen- und Giroverband φέρει τα δικαστικά έξοδά της καθώς και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων στο πλαίσιο της διαδικασίας λήψεως ασφαλιστικών μέτρων.

Kanninen Pelikánová Buttigieg
Collins Gervasoni

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 17 Ιουλίου 2014.

Περιεχόμενα

Τα πραγματικά περιστατικά 2

1. Δικαιούχος 2

2. Τα χρηματοοικονομικά προβλήματα της WestLB και η κοινοποίηση του μηχανισμού επισφαλούς τράπεζας 2

3. Περιγραφή του μηχανισμού επισφαλούς τράπεζας 3

4. Συμπληρωματική κοινοποίηση 3

5. Έγκριση της επίδικης εγγυήσεως για διάστημα έξι μηνών 4

6. Κοινοποίηση και εξέταση της παρατάσεως του μηχανισμού επισφαλούς τράπεζας 5

7. Προσβαλλόμενη απόφαση 7

8. Εξέλιξη της καταστάσεως της WestLB μετά την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως 11

Διαδικασία 12

Αιτήματα των διαδίκων 13

Σκεπτικό 14

1. Επί του παραδεκτού 14

Ως προς την ενεργητική νομιμοποίηση της προσφεύγουσας 14

Επί του πρώτου επιχειρήματος που αφορά το γεγονός ότι η προσφεύγουσα συμμετείχε στη θέσπιση του μέτρου το οποίο χαρακτηρίσθηκε ως κρατική ενίσχυση με την προσβαλλόμενη απόφαση 14

Επί του δευτέρου επιχειρήματος το οποίο αφορά τον ατομικό επηρεασμό της προσφεύγουσας ως μετόχου 18

Συμπέρασμα ως προς την ενεργητική νομιμοποίηση της προσφεύγουσας 19

Ως προς το έννομο συμφέρον της προσφεύγουσας 20

2. Επί της ουσίας 23

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις 23

Ως προς τον πρώτο λόγο ακυρώσεως ο οποίος αφορά παραβίαση της αρχής της συλλογικότητας 24

Ως προς τον τρίτο λόγο ακυρώσεως ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ 26

Επί του πρώτου, κυρίως προβαλλόμενου, σκέλους που αφορά το γεγονός ότι η Επιτροπή εσφαλμένως έκρινε ότι ο σκοπός του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ εξομοιωνόταν με του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ και των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση 27

– Επί της πρώτης αιτιάσεως που αφορά το γεγονός ότι ο σκοπός της άρσεως σοβαρής διαταραχής της οικονομίας κράτους μέλους συνάδει πάντοτε με το κοινό συμφέρον 27

– Επί της δεύτερης αιτιάσεως που αφορά την δύο σφάλματα στα οποία υπέπεσε η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση, συγκεκριμένα, παραγνωρίζοντας τον σκοπό του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΚ, στο μέτρο που εξέτασε τη συμβατότητα της επίδικης εγγυήσεως με την κοινή αγορά υπό το πρίσμα των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση

και την αναδιάρθρωση και μη εξαρτώντας την έγκριση της επίδικης εγγυήσεως, εν πάση περιπτώσει, από όρους ηπιότερους εκείνων που δύνανται να απαιτηθούν βάσει του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ 29

Επί του δευτέρου σκέλους, που προβάλλεται επικουρικώς, κατά το οποίο η Επιτροπή εσφαλμένως επέβαλε με την προσβαλλόμενη απόφαση όρους αυστηρότερους από τους δυνάμενους να επιβληθούν κατόπιν συνδυαστικής εφαρμογής των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση και του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ 33

Ως προς τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ και παραβίαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως κατά το μέρος που η Επιτροπή δεν απέδειξε τα αποτελέσματα της επίδικης εγγυήσεως επί του ανταγωνισμού ούτε προσδιόρισε επαρκώς τους λόγους για τους οποίους η εγγύηση αυτή προκαλεί στρέβλωση του ανταγωνισμού 34

Ως προς την αιτιολόγηση της προσβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά τα αποτελέσματα της επίδικης εγγυήσεως επί του ανταγωνισμού 35

Ως προς το βάσιμο του σκεπτικού της προσβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά τα αποτελέσματα της επίδικης εγγυήσεως επί του ανταγωνισμού 38

– Επί του πρώτου επιχειρήματος κατά το οποίο η Επιτροπή όφειλε να εξετάσει την πραγματική κατάσταση της αγοράς κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως 39

– Επί του δευτέρου επιχειρήματος κατά το οποίο οι ενισχύσεις υπέρ του χρηματοπιστωτικού κλάδου που χορηγήθηκαν από το 2008 δεν μπορούν να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό 40

Ως προς τον όγδοο λόγο ακυρώσεως ο οποίος αφορά παραβίαση της υποχρεώσεως αιτιολογίας 41

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις 41

Ως προς το περιεχόμενο της υποχρεώσεως που φέρει η Επιτροπή να εκθέσει τους λόγους για τους οποίους αποφάσισε να εξαρτήσει την έγκριση της επίδικης εγγυήσεως από την τήρηση της υποχρεώσεως πωλήσεως 43

– Ως προς το αντικείμενο που έχρηζε αιτιολογήσεως εκ μέρους της Επιτροπής με την απόφασή της να εξαρτήσει την έγκριση της επίδικης εγγυήσεως από την τήρηση της υποχρεώσεως πωλήσεως 44

– Ως προς το περιεχόμενο της γενικής υποχρεώσεως της Επιτροπής να αιτιολογεί τις αποφάσεις της με τις οποίες εξαρτά την έγκριση ενισχύσεων για την αναδιάρθρωση από την τήρηση μέτρων προβλεπόμενων στα σχέδια αναδιαρθρώσεως επί των οποίων τα οικεία κράτη μέλη δεσμεύθηκαν 44

– Ως προς το ζήτημα αν το περιεχόμενο της γενικής υποχρεώσεως της Επιτροπής περί αιτιολογίας των αποφάσεών της που εξαρτούν την έγκριση των ενισχύσεων αναδιαρθρώσεως από την τήρηση των σχεδίων αναδιαρθρώσεως επί των οποίων τα οικεία κράτη μέλη δεσμεύονται είναι διαφορετικό όταν η Επιτροπή αποφασίζει να διασφαλίσει την τήρηση ενός σχεδίου αναδιαρθρώσεως συνοδεύοντας την απόφασή της με όρους σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 659/1999 46

– Ως προς τα ζητήματα αν το οριστικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως ήταν το πρώτο πλήρες σχέδιο αναδιαρθρώσεως της WestLB επί του οποίου είχε δεσμευθεί η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και αν το κράτος αυτό είχε αντιταχθεί στη συμπερίληψη της υποχρεώσεως πωλήσεως στο εν λόγω σχέδιο 47

– Συμπέρασμα 48

Ως προς την εξέταση της επάρκειας της περιλαμβανόμενης στην προσβαλλόμενη απόφαση αιτιολογίας αναφορικά με την αναγκαιότητα της υποχρεώσεως πωλήσεως 49

Ως προς τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως ο οποίος αφορά παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας .. 51

Ως προς το πρώτο σκέλος το οποίο αφορά το γεγονός ότι η Επιτροπή εκτίμησε εκκινώντας από εσφαλμένη παραδοχή το ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο σκοπό των όρων που συνοδεύουν την προσβαλλόμενη απόφαση 51

Ως προς το δεύτερο σκέλος το οποίο αφορά προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας 52

Ως προς το τρίτο σκέλος το οποίο αφορά την ύπαρξη δυσανάλογης ζημίας των μετόχων σε σχέση με τον επιδιωκόμενο με την προσβαλλόμενη απόφαση σκοπό 52

Ως προς τον πέμπτο λόγο ακυρώσεως ο οποίος αφορά παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως και κατάχρηση εξουσίας 54

Ως προς τον έκτο λόγο ακυρώσεως ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 295 ΕΚ 57

Ως προς τον έβδομο λόγο ακυρώσεως ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 659/1999 59

Επί των δικαστικών εξόδων 62